

OECD

REPUBLIKA SLOVENIJA

**STALNO PREDSTAVNIŠTVO PRI OECD
PARIZ**

O E C D 365

Intervjuji z direktorji direktorats pri OECD

Pariz, junij 2022

Ta publikacija je zbirka intervjujev, ki jih je opravila ekipa Stalnega predstavništva Republike Slovenije pri OECD z direktorji direktoratsv OECD na pobudo veleposlanika Petra Ješovnika med marcem in junijem 2022.

Vsebina te publikacije odraža samo stališča avtorjev in se ne sme povezovati z uradnim stališčem Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije.

© 2022 Stalno predstavništvo Slovenije pri OECD

Vse pravice pridržane. Nobenega dela te knjige ni dovoljeno ponatisniti ali reproducirati ali uporabiti v kakršni koli obliki brez pisnega dovoljenja.

Za citiranje te publikacije:

(2022) OECD 365: Intervjuji z direktorji direktoratsv pri OECD

Uredila: Sabina Kovačič, asistentka veleposlanika

Oblikovanje naslovnice: Sabina Kovačič

Stalno predstavništvo pri OECD Pariz

28, rue Bois-le-Vent
75016 Pariz
Francija

Tel: +33144965069

E-pošta: slomission.paris@gov.si

Spoštovani bralci, dragi partnerji in deležniki,

Na MPA smo se odločili, da Novičnik dopolnimo z OECD 365 (dni), enkratno publikacijo, ki sovpada z lanskoletnim oblikovanjem nove desetletne vizije OECD. S tem namenom smo opravili številne intervjuje s ključnimi direktorji direktorátov v OECD. Skratka z vodji področji ali bolje rečeno tistimi posamezniki, ki so najbolj ključni pri dnevnem vodenju OECD poslov.

Svet se je znašel pred velikimi izzivi in s tem tudi multilateralne organizacije, ki morajo zagotoviti primerne odgovore ob novo nastalih razmerah. Soočamo se z vrsto zapletenih in težkih izzivov. Neizzvana, neupravičena in nezakonita vojna Rusije proti ljudstvu in demokratično izvoljeni vladi Ukrajine je povzročila hudo humanitarno katastrofo in zasejala dvom v okrevanje svetovnega gospodarstva. V mnogih delih sveta je vloga demokracije ogrožena. Zdi se, da groba privlačnost avtoritarnosti pridobiva vedno več oboževalcev. Pandemija COVID-19 je ustavila gospodarsko rast in škodila življenjskemu standardu. Trgovinski protekcionizem je prisoten v premnogih regijah sveta in je v porastu v drugih. Uporaba ekonomske prisile se širi. Grožnja podnebnih sprememb je eksistencialna. Tako kot v podobnih obdobjih 20. stoletja tudi dejanja enako mislečih narodov še nikoli niso bila tako pomembna. OECD je najvplivnejša koalicija podobno mislečih narodov na svetu. Ne smemo podcenjevati teže našega skupnega delovanja niti odgovornosti, ki si jo delimo. OECD ima v naslednjem obdobju pet velikih prioritet:

- optimiziranje moči in kakovosti okrevanja s spodbujanjem močnejše, čistejše, pravičnejše gospodarske rasti ter dviga zaposlenosti, življenjskega standarda in blaginje;
- podpirati vodilno vlogo OECD na področju podnebnih ukrepov, da bi do leta 2050 pomagali zaščititi ničelno globalno neto porabo na učinkovit in pravičen način;
- izkoristiti priložnosti digitalne preobrazbe ob boljšem obvladovanju nekaterih s tem povezanih tveganj, izzivov in motenj;
- pomoč pri zagotavljanju dobro delujočih svetovnih trgov in globalnih enakih konkurenčnih pogojev s sistemom trgovanja, ki temelji na pravilih in deluje brezhibno; in
- napredovanje standardov OECD s članstvom in partnerstvi ter preudarnim pristopom k razvoju.

Pričujoča publikacija presega običajni »novičnik«, saj gre za poglobljen pregled tematik in politik na globalni ravni, ki jih OECD soustvarja z enim očesom na Sloveniji. Upamo, da bomo tiste, ki vas delo OECD bolj zanimiva, pritegnili k branju in da boste na ta način tudi dobili vpogled, katera so področja, ki posebej zanimiva za Slovenijo.

Prosimo, nikoli ne pozabite, da smo majhna ekipa in da je publiciranje naša fakultativna dejavnost.

Mag. Peter JEŠOVNIK, stalni predstavnik Slovenije pri OECD

KAZALO

DIREKTORAT ZA GLOBALNE ODNOSE IN OECD ŠERPA, G7, G20 IN APEC (Andreas SCHAAL) ..5	
CENTER OECD ZA PODJETNIŠTVO, MSP, REGIJE IN MESTA (Lamia KAMAL-CHAOUI)10	
CENTER ZA DAVČNO POLITIKO IN ADMINISTRACIJO (Pascal SAINT-AMANS)19	
DIREKTORAT ZA FINANČNE IN PODJETNIŠKE ZADEVE (Carmine DI NOIA)23	
DIREKTORAT ZA RAZVOJNO SODELOVANJE (Jeffrey SCHLAGENHAUF)27	
EKONOMSKI ODDELEK OECD33	
ODDELEK ZA ŠTUDIJE POLITIK (Luiz de MELLO)33	
ODDELEK ZA ŠTUDIJE DRŽAV (Alvaro PEREIRA)33	
DIREKTORAT ZA IZOBRAŽEVANJE (Andreas SCHLEICHER)40	
DIREKTORAT ZA ZAPOSLOVANJE, DELO IN SOCIALNE ZADEVE (Stefano SCARPETTA)47	
DIREKTORAT ZA OKOLJE (Alain DE SERRES)53	
DIREKTORAT ZA JAVNO UPORAVLJANJE (Elsa PILICHOWSKI)58	
DIREKTORAT ZA STATISTIKO IN PODATKE (Paul SCHREYER)64	
DIREKTORAT ZA ZNANOST, TEHNOLOGIJO IN INOVACIJE (Andrew WYCKOFF)70	
DIREKTORAT ZA TRGOVINO IN KMETIJSTVO (Marion JANSEN)76	
CENTER ZA DOBRO POČUTJE, VKLJUČENOST, TRAJNOST IN ENAKE MOŽNOSTI (Romina BOARINI)80	
RAZVOJNI CENTER OECD (Ragnheiður Elín ARNADOTTIR)87	

©OECD 2022

Andreas SCHAAL

Direktor Direktorata za globalne odnose OECD in OECD Šerpa G7, G20 in APEC

E-naslov: andreas.schaal@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/global-relations/>

Andreas Schaal je direktor Direktorata OECD za globalne odnose in OECD Sherpa G7, G20 in APEC. Pri svojem delu podpira in usklajuje OECD prispevke h globalnemu upravljanju pod vodstvom generalnega sekretarja OECD Mathiasa Cormanna. V tesnem sodelovanju s članicami OECD in zunanjimi organizacijami skupaj z ekipo izvajajo globalno strategijo odnosov OECD, sodelujejo z več kot 100 partnerskimi državami po vsem svetu na ministrski ravni in se zavzemajo za vzpostavitev globalnih ter enakih konkurenčnih pogojev s povečanjem spoštovanja standardov OECD.

Odkar se je leta 2008 pridružil OECD, je opravljal položaje vodilnega analitika v Sektorju za naložbe Direktorata za finance in podjetništvo in kot svetovalec v Uradu generalnega sekretarja. Pred njegovim delom na OECD, je opravljal različne funkcije v nemški Zvezni vladi, vključno z namestnikom direktorja vrha G8/Urad nemških šerp.

Je tudi višji sodelavec na Inštitutu Chongyang za Finančne študije na Univerzi Renmin na Kitajskem (RDCY) (vir: OECD)

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega direktorata?

Mandat Direktorata za globalne odnose in sodelovanje (GRC) je podpirati priznavanje, upoštevanje in izvajanje standardov in politik OECD v svetovnem merilu. Ta mandat iz nedavno sprejete Strategije globalnih odnosov OECD je že zakoreninjen v 1. členu Konvencije OECD, ki določa, da je cilj OECD „spodbujati politike, oblikovane tako, da prispevajo k dobri gospodarski širitvi v državah članicah in nečlanicah.“

Lani, ko so države članice OECD zaznamovale 60. obletnico ustanovitve organizacije, so razvile in sprejele novo izjavo o viziji »Zaupanje v globalno sodelovanje: vizija OECD za naslednje desetletje«, ki je revidirana strategija globalnih odnosov OECD. Ti dokumenti skupaj zagotavljajo Organizaciji in njenim članicam splošni okvir za močnejše in bolj usklajeno globalno sodelovanje, ki temelji na skupnih interesih in vzajemnih koristih. Ambicija naših članov je, da si OECD prizadeva za globalni doseg in vpliv

ter ohranja in spodbuja standarde in norme OECD po vsem svetu. Ta pravni red je bistven za zagotavljanje enakih svetovnih konkurenčnih pogojev.

Poslanstvo GRC je tako podpirati izvajanje in notranjo koordinacijo Globalne strategije za odnose. Koordiniramo odnose organizacije s partnerskimi državami, globalnimi forumi in drugimi mednarodnimi organizacijami. Generalnemu sekretarju in vsebinskim direktoratom OECD svetujemo, kako okrepiti sodelovanje s partnerskimi državami, regijami in organizacijami. Pomembno je, da GRC služi tudi Odboru za zunanje odnose OECD (ERC), ki sodeluje s članicami, da jim pomaga doseči soglasje o prednostnih nalogah globalnih odnosov in zagotavlja, da so ustrezni partnerji učinkovito vključeni v delo organizacije.

Kaj je vaša glavna prednostna naloga v vlogi direktorja?

Moja glavna prednostna naloga v vlogi direktorja GRC je, da delo in standardi OECD postanejo pomembni v svetovnem merilu ter podpora generalnemu sekretarju OECD in članicam OECD pri tem pomembnem in strateškem prizadevanju. Za to si prizadevamo na več načinov. Prvič, s pristopom k OECD, ki je transformativna izkušnja in ki ostaja najučinkovitejši način za promocijo in razširjanje naših standardov in najboljših praks¹. Drugič, s sodelovanjem s ključnimi partnerji OECD: Brazilijo², Kitajsko, Indijo, Indonezijo in Južno Afriko. V zadnjih letih se je naše sodelovanje s temi državami močno povečalo in z našimi članicami smo v procesu razvoja strateškega okvira, ki usmerja in opredeljuje našo interakcijo in cilje našega sodelovanja z vsako od njih. Tretjič, naših pet obsežnih regionalnih programov v Jugovzhodni Aziji, Evraziji, Latinski Ameriki in Karibih (LAC), Bližnjem vzhodu in Severni Afriki (MENA) ter Jugovzhodni Evropi (SEE). Četrtič, pristopi glede na posamezne države zagotavljajo tudi uporabno platformo za sodelovanje z izbranimi državami na različnih področjih politike.

Druga ključna prednostna naloga GRC je zagotoviti, da so splošna prizadevanja Organizacije za globalne odnose centralno usklajena. Igramo pomembno vlogo v različnih horizontalnih pobudah znotraj OECD, tudi na področju razvoja in trajnosti. Poleg tega je olajšanje sodelovanja partnerskih držav v odborih in telesih OECD osrednji element naših globalnih odnosov.

Delam tudi kot šerpa OECD za G7, G20 in APEC, kjer je prednostna naloga nadaljnja krepitev sodelovanja OECD z globalnimi forumi, pa tudi z ZN in regionalnimi forumi. To prispeva k potrditvi in nadaljnjemu razširjanju standardov OECD. Prav tako krepim vlogo in vpliv organizacije v večjih večstranskih političnih razpravah. Prepričani smo, da morajo naša prizadevanja na področju globalnih odnosov in globalnega sodelovanja iti z roko v roki, zato se je generalni sekretar Mathias Cormann

¹ Svet OECD se je 25. januarja 2022 odločil, da začne pristopne razprave s šestimi državami: Argentino, Brazilijo, Bolgarijo, Hrvaško, Perujem in Romunijo.

² V skladu s sklepom Sveta z dne 25. januarja 2022 je Brazilija zdaj tudi država kandidatka za pristop.

odločil združiti funkcijo šerpe in globalnih odnosov ter ustanoviti nov Direktorat za globalne odnose in sodelovanje (GRC). To je še bolj pomembno glede na dejstvo, da imamo globalne odnose skupaj z Indonezijo (2022), Indijo (2023), Brazilijo (2024) in Južno Afriko (2025), štirimi velikimi gospodarstvi v vzponu, ki predsedujejo G20.

Nenazadnje, v vlogi direktorja je zame pomembna prednostna naloga človeška stran globalnih odnosov. Ponosen sem, da imamo v GRC kohezivno, dinamično in raznoliko ekipo ter da še naprej gradimo in negujemo tesne stike s partnerskimi državami po vsem svetu.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela v drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

Obseg našega dela je obsežen in ima dvojno vlogo - v vlogi direktorja GRC ter šerp OECD za G7, G20 in APEC. Ti forumi ne izvajajo analize in nimajo izvedbene veje, saj ponavadi nimajo sekretariata. Zaradi tega se zanašajo na mednarodne organizacije, med katerimi ima pomembno vlogo OECD. OECD ima edinstveno pozicijo znotraj teh forumov, zlasti v G20, zahvaljujoč svojemu multidisciplinarnemu pristopu in širokemu naboru zajetih področij politik. Obveščamo o političnih razpravah (vključno s tistimi, ki vodijo k vzpostavitvi globalnih standardov, kot so Načela umetne inteligence G20), podpiramo izvajanje zavez z mehanizmi (kot je Globalni forum o davčni preglednosti) in pomagamo članicam OECD spremljati izvajanje njihovega angažmaja.

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja? Kakšen je bil vpliv pandemije in agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?

Svet se v sedanjem večstranskem okolju sooča z vrsto zapletenih izzivov. Seveda je najbolj dramatična posledica obsežne agresije Rusije na Ukrajino človeško trpljenje, izgubljena življenja in razvijajoča se begunska kriza. Poleg tega obstajajo tudi pomembne gospodarske posledice, vključno z upočasnitvijo globalnega okrevanja po pandemiji COVID-19, ki naj bi se pred obsežno agresijo nadaljevala v letih 2022 in 2023.

Obravnavanje globokih učinkov tega zaporedja kriz na gospodarstva članic in partneric OECD bo zahtevalo učinkovito in praktično mednarodno sodelovanje. Zlasti je pomembno, da se v časih, kot so te, podobno misleče države združijo okrog skupnih vrednot, OECD pa je v tem pogledu ustrezen forum. V tem kontekstu GRC s svojimi programi, analizo, ki temelji na dokazih, ter razširjanjem naših standardov in najboljših praks omogoča ustrezno sodelovanje za in s člani ter partnerji. Podpora OECD demokratično izvoljeni vladi Ukrajine ter okrevanju in obnovi države ter odprtje urada OECD v Kijevu bodo drugi pomembni elementi, ki jih bo usklajeval GRC.

Širše gledano, ob soočenju z globalnimi izzivi, kot so podnebne spremembe, digitalizacija in gospodarsko okrevanje, lahko globalni odnosi OECD pomembno prispevajo k poslanstvu Organizacije spodbujanja močnejše, čistejše in pravičnejše gospodarske rasti v državah članicah in partnerskih gospodarstvih. To je še bolj pomembno, saj države v vzponu in države v razvoju predstavljajo vedno večji delež svetovnega gospodarstva, številne naložbene odločitve, ki vplivajo na rast in okolje, pa se vedno pogosteje sprejemajo v nastajajočih gospodarstvih.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključijo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vašega direktorata za Slovenijo?

Slovenski predstavniki so aktivno vključeni v delo ERC. Veseli nas tudi, da se Slovenija močno zanima za delo naših različnih regionalnih programov. Slovenija je bila denimo ena izmed najbolj aktivnih držav OECD pri podpori delu, ki ga izvaja Regionalni program Jugovzhodna Evropa (Program SEE), s čimer krepi dialog in sodelovanje Zahodnega Balkana z OECD. Slovenski strokovnjaki prispevajo k tem dejavnostim in širijo politike ter dobre prakse svoje države na različnih področjih, od turizma do zelenega gospodarstva. Njihova aktivna podpora je pomoč gospodarstvom Zahodnega Balkana pri njihovih prizadevanjih za vključevanje v EU. Kot članica OECD in EU, so izkušnje Slovenije zelo relevanten navdih za celotno regijo.

SEE bo kmalu predstavil pomembno novo poročilo [Delovne migracije na Zahodnem Balkanu: vzorci kartiranje, obravnavanje izzivov in izkoriščanje koristi](#), ki bo preučil trende izseljevanja in kako lahko regija pridobi koristi ob blažitvi negativnih učinkov. Poročilo je bilo predstavljeno na Konferenci na visoki ravni o Jugovzhodni Evropi 17. maja 2022, na kateri je sodelovala tudi Slovenija. Ker se izseljevanje z Zahodnega Balkana v Slovenijo v zadnjih letih povečuje, bo imelo poročilo praktične posledice za Slovenijo, predvsem glede tega, kako lahko diaspora Zahodnega Balkana prispeva k rasti in razvoju svojih matičnih držav ter krepi gospodarske vezi med Slovenijo in Zahodnim Balkanom.

Kot država članica OECD ima Slovenija tudi ključno vlogo pri podpiranju sodelovanja OECD z gospodarstvi MENA. Predvsem predstavniki slovenskega Ministrstva za razvoj in Ministrstva za zunanje zadeve so sodelovali na ministrski konferenci MENA-OECD 2021 »[Oblikovanje načrta za oživitve v MENA](#)«. Slovenija je skupaj s predstavniki MENA in drugih gospodarstev OECD opredelila ključne strategije za zagotovitev vključujočega in odpornega okrevanja po covidu-19 v regiji MENA.

Slovenske izkušnje so lahko dragocene za številne partnerje po svetu. Slovenska nadgradnja usposobljenosti prebivalstva skupaj z učinkovito širitvijo proizvodnega sektorja je na primer izkušnja, ki bi lahko bila zelo pomembna za regijo LAC, na primer v kontekstu prihajajočega ministrskega srečanja

LAC o produktivnosti »Proti produktivnemu in na človeka osredotočeno in trajnostno vključevanje v svetovno gospodarstvo«, ki bo potekala v Braziliji od 23. do 24. junija.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je Direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so te pomembne in kakšen je bil njihov vpliv?

Večino poročil in publikacij, ki se nanašajo na države nečlanice, izvajajo glavni direktorati v okviru svojih odborov in teles. Takrat se z nami redno posvetujejo in naši strokovnjaki aktivno podpirajo vse direktorate OECD pri interakciji in razumevanju partnerskih držav. V zadnjih letih je GRC izdal tudi številne lastne publikacije, da bi prispeval k splošnim strateškim ciljem OECD.

SEE je pripravil dve nedavni vodilni publikaciji, ki ju je financirala EU. Prva je publikacija Obeti za konkurenčnost ([Competitiveness Outlook](#)), ki ponuja eno najobsežnejših ocen gospodarske uspešnosti, upravljanja in regulacije na Zahodnem Balkanu. Služi kot vodilo in navdih za uresničevanje ambicioznega, vključujočega in trajnostnega programa reform na Zahodnem Balkanu. Poročilo zagotavlja tudi potrebno in uporabno bazo dokazov za okrevanje regije po COVID-19. Naslednji je [Indeks politike malih in srednjih podjetij: Zahodni Balkan in Turčija](#), ki je imel ključno vlogo pri razvoju močnega zasebnega sektorja v regiji s spodbujanjem zblíževanja z dobrimi praksami OECD in EU za mala in srednja podjetja.

[Regionalni program Eurasia](#) je izdal tudi številne nedavne publikacije o vprašanjih, pomembnih za nadaljnje izboljšanje konkurenčnosti, okrevanja in vključujoče rasti regije. V regiji MENA so številne pomembne publikacije osredotočene na pomembno temo enakosti spolov, kot je [Sprememba zakonov in odpravljanje ovir za ekonomsko opolnomočenje žensk v Egiptu, Jordaniji, Maroku in Tuniziji](#). Nadalje, naš regionalni program LAC je izdal publikacije o ključnih temah, kot so integriteta, upravljanje, enakost spolov, mala in srednja podjetja, digitalna preobrazba in produktivnost, med drugim [Oblikovanje digitalne transformacije v Latinski Ameriki: Krepitev produktivnosti, izboljšanje življenja](#) in [Integriteta za dobro upravljanje v Latinski Ameriki Amerika in Karibi: od zavez do ukrepanja](#).

©OECD 2022

Lamia KAMAL-CHAOUI

Direktorica Centra OECD za podjetništvo, MSP, regije in mesta

E-naslov: lamia.kamal-chaoui@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/cfe/>

Lamia Kamal-Chaoui je od leta 2016 direktorica Centra OECD za podjetništvo, mala in srednja podjetja, regije in mesta. Kot ključna članica izvršne vodstvene skupine OECD podpira generalnega sekretarja pri doseganju poslanstva OECD, kot so gospodarska rast, družbeni napredek ter prispevanje k drugim globalnim agendam, kot so G20 in G7, Pariški sporazum o podnebnih spremembah in izvajanje ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov. Preden je postala direktorica, je Lamia Kamal-Chaoui od leta 1998 opravljala več visokih položajev v OECD. Od 2012 do 2016 je bila višja svetovalka generalnega sekretarja OECD, od 2003 do 2012 vodja urbanističnega programa v Direktoratu OECD za javno upravo in teritorialni razvoj. Pred tem je delala tudi v Direktoratu za trgovino OECD in Direktoratu OECD za finance in podjetništvo. Je tudi avtorica, soavtorica in nadzor na stotine političnih poročil in člankov. Ima magisterij iz makroekonomije na Univerzi Dauphine v Parizu in magisterij iz tujih jezikov in zgodovine na Univerzi Paris Diderot. Pred kratkim je prejela nagrado "Ženske desetletja v podjetništvu in vodenju" Ekonomskega foruma žensk (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega direktorata?

Poslanstvo CEF - Centra za podjetništvo, mala in srednja podjetja (MSP), regije in mesta je pomagati lokalnim in nacionalnim vladam pri sprostitvi potenciala podjetnikov ter MSP, spodbujati vključujoče in trajnostne regije in mesta, spodbujati ustvarjanje lokalnih delovnih mest in izvajati zdravo turistično politiko. To nam omogoča, da povečamo izzive in priložnosti, ki v širši sliki pogosto niso zlahka vidni ali celo spregledani.

Ta vprašanja obravnavamo prek štirih odborov in petih pomožnih teles:

- Odbor za MSP in podjetništvo (CSMEE);
- program lokalnega zaposlovanja in gospodarskega razvoja (LEED);
- Odbor za turizem (TC) in njegova delovna skupina za statistiko turizma; in

- Odbor za regionalni razvoj in politiko (RDPC) in njegove tri delovne skupine – za mestne politike, politike podeželja in teritorialne kazalnike – ter njegova strokovna skupina za upravljanje na več ravneh.

CSMEE: MSP in podjetniki so pomembna gonilna sila trajnostne in vključujoče rasti. So tudi motorji inovacij in preobrazbe. Prispevajo k družbenemu tkivu in blaginji posameznika ter zagovarjajo trajnostne poslovne prakse. Kljub temu se že dolgo soočajo s kompleksnimi izzivi glede rasti in produktivnosti, ki jih vodi njihova sposobnost, da izkoristijo globalizacijo in vključevanje v vrednostne verige, dostop do financ, trga in kritičnih virov, kot so spretnosti. Njihove strukturne slabosti je še poslabšala pandemija, ki jih je nesorazmerno prizadela in dodatno poudarila njihovo ranljivost pred svetovnimi gospodarskimi pretresi, kot je vojna v Ukrajini. Zato je v okviru našega trenutnega programa pomemben poudarek na zagotavljanju okrevanja, ob hkratnem nadaljnjem reševanju nesorazmernih izzivov in neenakih konkurenčnih pogojev za manjša podjetja in podjetnike. Ti vključujejo dostop do financ, spretnosti in tujih trgov, spopadanje z birokracijo, prehod na zeleno in digitalno ter omogočanje sprejemanja meril ESG. Prav tako je osrednji cilj opredeliti politiko za izkoriščanje priložnosti, na primer izkoriščanje njihove inovativnosti, podjetnosti in agilnosti za povečanje produktivnosti, odpornosti, trajnosti, rasti delovnih mest, povečevanja in vključevanja.

LEED: Čeprav je pojav povečanega dela na daljavo spremenil naravo delovnih mest, si večina ljudi še vedno želi delati blizu kraja, kjer živijo. Odbor LEED prispeva k ustvarjanju več in bolj kakovostnih delovnih mest za vse, vključno s prikrajšanimi skupinami, z izkoriščanjem te lokalne razsežnosti, lokalnih akterjev in lokalnih ekosistemov. To dosežemo z učinkovitejšim izvajanjem politik, inovativnimi praksami, močnejšimi zmogljivostmi in integriranimi strategijami za lokalno zaposlovanje in gospodarski razvoj. Zavedamo se tudi pomembnosti lokalnih gospodarskih, družbenih in kulturnih dobrin ter pomoči skupnostim pri prilagajanju zahtev spretnosti megatrendom in prehodom, ki vplivajo na lokalne trge dela. Natančneje, kulturne, kreativne industrije in globalni dogodki lahko ponudijo priložnost za ustvarjanje delovnih mest in novih poslov ter spodbujajo vključevanje in dobro počutje. Center gradi bazo dokazov, bogato s podatki, ki omogočajo dobre politične nasvete o tem, kako lahko te dejavnosti koristijo lokalnemu razvoju.

TC: Turizem je pomembno gonilo gospodarske rasti in ustvarjanja delovnih mest, neposredno je prispeval okoli 4,4 % BDP, 6,9 % zaposlenosti in 21,5 % izvoza storitev v povprečju v državah OECD pred COVID-19. Pandemija je močno prizadela turistični sektor – globalno se je mednarodni turizem leta 2020 zmanjšal za 73 %, leta 2021 pa se je le malo izboljšal. To ima uničujoče posledice za lokalne skupnosti, regije in turistična podjetja, od katerih je 85 % MSP. Podpora močnemu in trajnostnemu okrevanju turističnega sektorja je zdaj prednostna naloga. Zato bo pomemben del delovnega programa v prihodnjih letih podpiranje njegovega okrevanja, pa tudi krepitev odpornosti na prihodnje šoke, zlasti

z modeli trajnostnega turizma. Odbor za turizem si prizadeva tudi za optimizacijo gospodarskih, okoljskih in družbeno-kulturnih koristi turizma za spodbujanje inovativnih podjetij, ustvarjanje kakovostnih delovnih mest ter povečanje konkurenčnosti, privlačnosti in vključevanja destinacij. Odbor podpira tudi oblikovanje, sprejemanje in izvajanje reform turistične politike na nacionalni in podnacionalni ravni za spodbujanje trajnostnega turizma, spodbujanje digitalizacije ter povečanje varnosti in odpornosti.

RDPC: Geografske razlike še vedno obstajajo. RDPC preučuje, kako se nacionalne vlade lahko odzovejo na ta izziv s krajevnimi politikami, kot so nacionalne urbane politike in okviri za upravljanje na več ravneh. Te politike lahko okrepijo produktivnost, konkurenčnost in inovativnost vseh krajev. Sodelujemo tudi s podnacionalnimi vladami, ki imajo številna ključna pooblastila in vire. Pravzaprav so odgovorne za skoraj 60 % javnih naložb v državah OECD – naložbe, ki bodo osrednjega pomena za trajnostno, vključujoče in odporno okrevanje. RDPC spodbuja oblikovanje in izvajanje politik za vzpostavitev pravih ureditev upravljanja, za sprostitev rasti, spopadanje z razlikami, obravnavanje izzivov demografskih sprememb, vključno z integracijo migrantov, ter si prizadeva za povečanje privlačnosti in odpornosti na pretrese. Pri svojem delu podpira vse vrste regij, ki se pogosto soočajo z različnimi izzivi – podeželsko, mestno in širšo regionalno politiko – za nemoten prehod na zelene in digitalne načine ter izkoristiti potencial povezav in komplementarnosti med kraji.

Razvoj baze dokazov: Naše delo poganjajo robustni, zanesljivi in smiselni podatki iz vrst različnih tematik, vključno s: podnacionalne finance, lokalni trgi dela, blaginja, cilji trajnostnega razvoja ter okoljske, vodstvene, institucionalne in gospodarske strukture. Ti podatki obveščajo in opolnomočijo oblikovalce politik na vseh ravneh, akademike in državljane, da razvijejo, izvajajo in spremljajo nove rešitve. Vložili smo v edinstveno zmogljivost podatkovne znanosti, ki premika meje analize, vključno z [geoprostorsko analizo](#) – z izkoriščanjem moči novih podatkovnih virov in tehnik za ustvarjanje novih vpogledov za oblikovalce politik.

Skupaj nam široka pristojnost centra zagotavlja edinstveno perspektivo in sposobnost, da podpremo vlade s skupnimi političnimi smernicami in priporočili, ki delujejo na stičišču med ljudmi, kraji in podjetji.

Kaj je vaša glavna prednostna naloga v vlogi direktorice?

Glavna neposredna prednostna naloga CFE je podpora močnemu, odpornemu, trajnostnemu in vključujočemu okrevanju; ki se lahko spopade tudi z izzivi, ki izhajajo iz velikih svetovnih gospodarskih pretresov, kot sta COVID-19 in obsežna agresija v Ukrajini.

Pri postavljanju temeljev za okrevanje se je treba spomniti, da je imela pandemija zelo neenakomeren učinek. Na primer, mikro in mala podjetja so bila še posebej močno prizadeta, saj sta skoraj dve tretjini

teh podjetij poročali o pomembnih vplivih krize, v primerjavi s približno 40 % velikih podjetij. Potrebovali so – in prejeli – podporo vlad po vsem svetu brez primere. Naše poročilo – [SME and Entrepreneurship Outlook 2021](#) – kaže, da je v večini držav OECD leta 2020 med 20 in 40 % MSP prejelo vladno podporo v takšni ali drugačni obliki.

Kljub tej podpori so številna MSP zmanjšala rezerve in se zadolžila – in to lahko omeji njihovo sposobnost, da v celoti odigrajo vlogo pri okrevanju z naložbami v rast, okolju prijaznejše in digitalne rešitve. Zato pozorno preučujemo sredstva za njihovo podporo z dostopom do alternativnega financiranja in posebne ukrepe za spodbujanje zelenega financiranja. Pravzaprav smo ravno lani na COP26 predstavili novo [platformo OECD za financiranje MSP za trajnost](#), da bi to spodbujali.

Kriza je imela tudi neenakomerne učinke po regijah in mestih znotraj držav. Nekatere regije so se s prehodom na delo na daljavo lahko hitro prilagodile zaprtjem in socialni distanci. Vendar to ni bilo mogoče v vseh primerih – na primer mnoga področja, odvisna od kulture in turizma, ali tiste specializirane industrije, ki so jih prizadele motnje v svetovni vrednostni verigi, so bila zelo prizadeta. Ti vključujejo otoke, kjer je za te kraje bistvenega pomena ponovna vzpostavitev stabilnejšega turizma. Med pandemijo so se borila tudi podeželska območja, pogosto z neenakomernim dostopom do interneta, s starejšim in manj zdravim prebivalstvom ter bolj omejenimi zdravstvenimi zmogljivostmi. Nekatera območja, običajno mesta, s zgoščenimi žepi revščine in migrantov, so se prav tako soočala s hudimi izzivi.

Zato bo pomembno, da se sredstva za obnovo usmerijo in zadostijo potrebam nekaterih od teh težko prizadetih krajev, da se prepreči povečanje vrzeli v gospodarskih priložnostih. Te naložbe jim ne bi smele le pomagati, da se vrnejo nazaj, ampak tudi zgraditi odpornost na izzive, ki so pred nami – vključno z avtomatizacijo delovnih mest ter zelenimi in digitalnimi prehodi. To pozorno spremljamo preko naše [regionalne platforme za obnovo](#), ki spremlja vplive na kraje in odziv politike.

Kriza v Ukrajini in naraščajoče cene energije močno prizadenejo podeželska območja ali regije z visoko energijsko odvisnostjo. Poleg tega motnje dobavne verige povečujejo pritisk na MSP in kraje, kjer so mnogi posebej ranljivi. Še več, številne regije in mesta – zlasti v vzhodni Evropi – skušajo podpreti ogromno število beguncev, razseljenih zaradi konflikta. Trdo delamo, da jih podpremo s pomočjo naših analiz in platform.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela v drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

Pri CFE imamo edinstveno vlogo v številnih pogledih. Prvič, imamo globoko strokovno znanje, ki ima koristi od prispevkov nacionalnih strokovnjakov iz 38 držav po vsem svetu, ki so del naših odborov, skupaj s številnimi drugimi predstavniki partnerskih držav in drugih mednarodnih organizacij. Mnoge od teh struktur imajo dolgo zgodovino. Odbor za turizem na primer deluje že 74 let – še preden je

OECD nastala v sedanji obliki! Letos mineva tudi 40 let našega odbora za lokalno zaposlovanje in gospodarski razvoj (LEED). V tem času smo razvili globoka partnerstva, tudi prek naše glavne namenske mreže in skupin zainteresiranih strani, kot so [Digital 4 SMEs](#), [Champion Mayors Initiative](#) in [Forum za lokalni razvoj](#) s ključnimi lokalnimi in globalnimi organizacijami, vključno z univerzami in možganskimi trusti, da zagotovimo, da lahko prispevamo praktična priporočila in povečamo svoj učinek.

Drugič, vlagali smo v naše edinstvene zbirke podatkov in zmogljivosti podatkovne znanosti in smo nanje ponosni. Ti nam omogočajo, da zagotovimo neprimerljiv vpogled v svetovne trende in nastajajoča vprašanja ter pomagajo oblikovalcem politik, da primerjajo svojo uspešnost z bogatim naborom mednarodnih primerjav. Na primer, prosto dostopne in redno posodobljene [regionalne](#) in [metropolitanske](#) baze podatkov OECD zagotavljajo edinstven nabor okoli 80 primerljivih kazalnikov za 2700 regij in 600 mest in metropolitanskih območij (tj. funkcionalnih mestnih območij) v članicah OECD in izbranih partnerskih državah. Podpirajo oblikovalce politik na vseh ravneh vlade pri primerjanju njihove uspešnosti in razvijanju politik, ki temeljijo na dokazih, prilagojene lokalnim okoliščinam, kot je naša edinstvena [zbirka podatkov o financiranju MSP](#) in trenutni razvoj nabora podatkov MSP.

Tretjič, ne bojimo se "iti lokalno" in "granulirano" na vseh področjih našega dela. Naše delo prepozna pogosto zelo različne lokalne okoliščine in se dejansko spopada z izzivi in priložnostmi na številnih področjih, vključno z družbenimi vidiki. Da bi to podprli, izvajamo državne in lokalne preglede, vključno s serijo [OECD nacionalnih pregledov politike MSP in podjetništva](#), [pregledov turistične politike](#) na nacionalni in podnacionalni ravni ali naših [teritorialnih pregledov](#), ki se izvajajo na nacionalni, regionalni in metropolitanski ravni. Poleg tega [Center za lokalni razvoj OECD Trento](#) ponuja obsežen program za krepitev zmogljivosti, ki ga sestavljajo akademije, delavnice, seminarji in prilagojena podpora lokalnim voditeljem. Do danes je sodelovalo na tisoče oblikovalcev politik in praktikov iz več kot 75 držav.

Četrto, uporabljamo sinergije naše pristojnosti, da zagotovimo edinstveno perspektivo in sposobnost podpore vladam z združenimi političnimi idejami in priporočili, ki delujejo za ljudi, kraje in podjetja. Dober primer tega je naše delo [o lokalnih podjetniških ekosistemih in nastajajočih panogah](#), ki opredeljuje ukrepe, ki jih je mogoče sprejeti lokalno za sprostitev potenciala MSP in podjetnikov – na primer s povezovanjem dogodkov in podporo skupnih raziskovalnih in izobraževalnih projektov.

Hkrati uporabljamo naše edinstvene zmogljivosti za podporo drugim mednarodnim forumom. Nedavno smo podpirali delovne skupine G20 za infrastrukturo, turizem in kulturo – lani pa smo bili ponosni, da smo razvili smernice [G20 iz Rima za prihodnost turizma](#). Letos sodelujemo z G20, da posodobimo skupna [Načela G20/OECD na visoki ravni o financiranju MSP](#) in razvijamo zbirko orodij politike G20/OECD za mobilizacijo sredstev in mehanizmov financiranja za izboljšanje kakovostnih naložb v infrastrukturo v regijah in mestih, ki sledijo [našemu prejšnjemu delu](#) v tem prostoru. Z APEC imamo močne povezave in prispevke k delovnim skupinam za MSP in turizem. S svojim delom na

mestih in Pariškem sporazumu podpiramo vrsto področij dela Združenih narodov, vključno s cilji trajnostnega razvoja. Zelo močno sodelujemo tudi z EK na vseh področjih našega dela.

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja? Kakšen je bil vpliv pandemije in agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?

Najprej naj povem, da je obsežna agresija Rusije na Ukrajino strašna humanitarna tragedija, OECD pa se je hitro odzval s prekinitvijo pristopnega procesa in zaprtjem moskovskega urada OECD. Seveda je v okviru tega CFE – tako kot drugi direktorati – prekinil številne tekoče projekte z Rusijo.

Na zahtevo naših članov zdaj ponovno usmerjamo svoj delovni program, da se spopade z vplivi tega, kar je postalo velik svetovni šok. Glede na gospodarski učinek je OECD ocenil, da bi lahko bila svetovna gospodarska rast letos za več kot 1 odstotno točko nižja, kot je bila predvidena pred konfliktom (1,4 za evroobmočje). Svetovna inflacija, ki je bila visoka že v začetku leta, bi se lahko zvišala še za približno 2,5 odstotne točke. Kot smo videli iz prejšnjih kriz in iz naših nastajajočih raziskav, se zavedamo, da vpliv ne bo enoten v podjetjih in krajih.

To ustvarja nove izzive za dele gospodarstva, ki so bili po pandemiji že ranljivi. MSP se na primer zdaj soočajo z velikimi stroškovnimi pritiski zaradi naraščajočih cen energije in velikimi motnjami v njihovih dobavni verigi. Mnoga mesta – zlasti v vzhodni Evropi – si zdaj prizadevajo sprejeti ogromne tokove beguncev, razseljenih zaradi konflikta. Turistični sektor je izgubil kupno moč ruskih turistov in je moral prestrukturirati letalske poti, da bi se izognil ruskemu zračnemu prostoru. Poleg tega seveda vojna močno vpliva na energetska varnost, kar lahko pospešuje zeleno tranzicijo, in dejansko sproža vprašanja o varnosti preskrbe s hrano, oboje pa ima zelo močan prostorski vpliv.

Pri prilagajanju našega delovnega programa gradimo na pristopu, ki smo ga sprejeli v zgodnjih fazah pandemije. Omenila sem že nesorazmeren vpliv na MSP, regije in turizem in ponosna sem na naš agilen odziv z velikim vplivom na izzive, ki so jih predstavljali oblikovalcem politik.

Naj izpostavim nekaj elementov našega pristopa proti COVID-19. Najprej smo pripravili 10 opomb o politikah, ki ostajajo prosto dostopni na [OECD COVID Hub](#) in ki zajemajo vplive in politične ukrepe na turizem, regije, mesta, razvoj podeželja, kulturne in ustvarjalne sektorje ter socialno gospodarstvo. Ti se nenehno uvrščajo med največkrat prenesene na spletni strani OECD; vključno z najbolj priljubljenim gradivom OECD o [teritorialnem vplivu COVID-19: obvladovanje krize na vladnih ravneh](#). Drugič, izdali smo posebne izdaje naših vodilnih publikacij, vključno z [Regionalnim pregledom 2021](#); [Obeti MSP in podjetništva 2021](#); [Ustvarjanje delovnih mest in lokalni gospodarski razvoj 2020](#); [Regije in mesta 2020](#); in [Pregled stanja financiranja MSP in podjetnikov OECD](#). Tretjič, združili smo ljudi, da bi si izmenjali lekcije in nastajajoče učinke prek stotih spletnih seminarjev. Nazadnje smo želeli uvesti nova orodja,

kot je [regionalna platforma za obnovitev](#), in tudi nov prostor za bloge – [COGITO](#), ki nam bo omogočila hitrejše zagotavljanje učinkovitejše analize in nasvetov o politikah za naše občinstvo.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključijo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vaše direktorata za Slovenijo?

Z veseljem lahko povem, da ima Slovenija zelo aktivno vlogo pri delu CFE in je dobro zastopana v vseh naših odborih. Še posebej bi se rada zahvalila dr. Petru Worstnerju, ki predseduje Delovni skupini za podeželje, ge. Apoloniji Oblak Flander, ki sodeluje v uradu Delovne skupine za statistiko turizma, in ge. Nataši Vrhovec, ki sodeluje v uradu Odbora za lokalno zaposlovanje in gospodarski razvoj. Njihov prispevek pomaga zagotoviti, da naše delo obravnava prednostne naloge Slovenije, in omogoča dragocen prispevek k specifični analizi in vpogledom, ki jih nudimo za Slovenijo – prek državnih strani naših vodilnih publikacij, kot je naša nedavna publikacija *Financiranje MSP in podjetnikov 2022: Preglednica OECD* (omenjeno zgoraj).

Z veseljem lahko povem, da s slovenskimi uradniki sodelujemo tudi pri številnih projektih po meri, ki se osredotočajo na prednostne naloge slovenske politike. Februarja smo na primer izdali poročilo [Spodbujanje socialnega podjetništva in razvoja socialnih podjetij v Sloveniji](#). Poročilo vsebuje poglobljeno analizo ekosistema politike za socialna podjetja v Sloveniji. Opredeljuje prednosti in izzive države ter daje politična priporočila za podporo razvoju močnejšega političnega ekosistema. Ugotavljamo na primer, da ima Slovenija dolgoletno in bogato tradicijo množice subjektov, ki delujejo kot socialna podjetja, vendar ostajata zmeda in omejena ozaveščenost okoli konceptov socialnega podjetja in socialne ekonomije. Zato menimo, da lahko javne ustanove pomagajo pri razjasnitvi takšnih pojmov, da olajšajo skupno razumevanje in premagajo razdrobljenost institucionalnih in pravnih okolij, v katerih delujejo socialna podjetja.

Novembra smo zagnali projekt [Podjetništvo in inovativnost v visokem šolstvu v Sloveniji](#). Pobuda podpira visokošolske ustanove na njihovih potovanjih z lastnim orodjem za samoocenjevanje, vrsto pregledov držav in mrežo za učenje politik. Zagotavlja okvir za visokošolske ustanove in oblikovalce politike, da določijo svoje naslednje korake, in primere najboljših praks, na katerih lahko nadgrajujejo. Konkretno za Slovenijo ugotavljamo, da slovenske visokošolske ustanove kljub vse večji podpori politike še naprej delujejo v sistemu z nizkimi spodbudami in kariernimi možnostmi za sodelovanje in izmenjavo znanja. Zato se poročilo osredotoča na tri praktične razsežnosti slovenskega oblikovanja politike: 1) organizacijska zmogljivost: financiranje, kadri in spodbude; 2) vodenje in upravljanje; 3) podjetniško poučevanje in učenje.

V prihodnosti imamo s Slovenijo v načrtu številne druge projekte, vključno z delom za podporo prehodu slovenskega turističnega ekosistema v bolj trajnostne, odporne in digitalne modele. Ta projekt, ki ga podpira EK, se bo začel v drugi polovici leta 2022, da bi okrepili podatkovno infrastrukturo in dokazno bazo o turizmu v Sloveniji. V drugem projektu, ki ravno tako poteka z EK, Prihodnost podeželske proizvodnje, je Slovenija ena od štirih držav študije primera, v katerih pregledujemo možnosti in politike za podeželsko proizvodnjo v razvijajočem se svetu avtomatizacije in globalizacije.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je Direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so pomembni in kakšen je bil njihov vpliv?

Trenutno smo zelo veseli, da delamo na dveh uradnih priporočilih, ki ju je Svet OECD nedavno potrdil. Ta priporočila so prva, ki jih je OECD razvil na teh področjih, zato odpiramo nove temelje.

Prvo se nanaša na politiko MSP in podjetništva, ki je odgovor na dolgoletno povpraševanje držav OECD po okvirih in orodjih za izboljšanje učinkovitosti politike na tem področju. To delo temelji na temeljnih načelih, razvitih kot del nove strategije OECD za MSP in podjetništvo, in je postalo nujno potrebno, saj si vlade prizadevajo podpreti MSP in podjetnike pri okrevanju in prilagajanju digitalnemu in zelenemu prehodu.

Druga zadeva socialno ekonomijo. Socialna ekonomija že predstavlja med 2 % in 10 % nacionalnega BDP v državah članicah OECD, 11,9 milijona delovnih mest pa zagotavlja 2,8 milijona subjektov v državah EU. Številne države želijo narediti več, da sprostijo svoj potencial za izpolnjevanje socialnih, gospodarskih in okoljskih ciljev, in so opredelile posebno vlogo za to v svojih načrtih rasti in razvoja, vključno z okrevanjem.

Center vsako leto izda na desetine publikacij, vključno s številnimi pomembnimi vodilnimi publikacijami, ki so opisane v nadaljevanju – med katerimi večina vključuje tudi Slovenijo:

- [Obeti za MSP in podjetništvo](#) (vsaki 2 leti): Najnovejša izdaja, objavljena lani, se osredotoča na vpliv krize COVID-19 in odzive politike na MSP in podjetnike. Razmišlja o dolgoročnejših vprašanjih, kot so zadolženost MSP ali vloga MSP v odpornejših dobavnih verigah in širjenju inovacij. Poročilo vsebuje profile držav, ki primerjajo vpliv, dejavnike ranljivosti in vire odpornosti v državah OECD ter dajejo v ospredje ukrepe za podporo likvidnosti in načrte za oživitve MSP.
- [Regionalna napoved](#) (vsaki 2 leti). Izdaja 2021 opisuje, kako je kriza COVID-19 razkrila tesno povezavo med okoljem, blaginjo ter gospodarstvom in družbo. Močno opozarja na pomen priprave in zgodnjega ukrepanja, ki lahko pomaga pri soočanju z izzivi, ki so pred nami. Poročilo

raziskuje različne teritorialne posledice COVID-19 na zdravje in gospodarstvo ter prehod na neto ničelnih izpustov toplogrednih plinov do leta 2050.

- [Regije in mesta](#) (vsaki 2 leti): Zagotavlja redne zanesljive statistike na podnacionalni ravni o številnih kazalcih. Naslednja izdaja bo na voljo pozneje letos.
- [Financiranje MSP in podjetnikov](#), Pregled stanja OECD (vsako leto): Deseta izdaja te publikacije je bila izdana marca letos 2022 in osvetljuje vplive krize na financiranje MSP, spremlja najnovejša dogajanja na področju dolga, lastniškega kapitala, financiranja na podlagi sredstev in okvirja razmere, skupaj z nedavnim razvojem politik za 48 držav po vsem svetu.
- [Manjkajoči podjetniki](#) (vsaki 2 leti), objavljeno novembra lani: To poročilo preučuje, kako lahko javne politike na nacionalni, regionalni in lokalni ravni podpirajo ustvarjanje delovnih mest, gospodarsko rast in socialno vključenost s premagovanjem ovir za ustanavljanje podjetij in samozaposlovanje ljudi iz prikrajšanih ali premalo zastopanih skupin v podjetništvu. Kaže, da obstajajo precejšnje neizkoriščene priložnosti za podjetništvo v populacijah, kot so ženske, mladi, brezposelni in priseljenci. Poročilo poudarja potrebo po bolj diferencirani vladni podjetniški politiki, ki se odzove na posebne ovire, s katerimi se te skupine soočajo.
- [Turistični trendi in politike](#) (vsaki 2 leti): Naslednja izdaja te publikacije bo izšla pozneje v tem letu in se bo osredotočila na učinke pandemije in politike, ki so potrebne za podporo sektorju, da si opomore.
- [Ustvarjanje delovnih mest in lokalni gospodarski razvoj](#) (vsaki 2 leti): Kasneje letos bomo izdali naslednjo izdajo te publikacije, ki se bo osredotočila na zelene spretnosti in delovna mesta – za odpiranje novih priložnosti ob izpolnjevanju podnebnih ciljev. Prejšnja izdaja, leta 2020, je pokrivala neenakomeren vpliv COVID-19 na delovna mesta.
- [Globalno stanje nacionalne mestne politike](#) (vsake 3 leta): Nacionalna urbana politika (NUP) je ključni instrument za doseganje trajnostnega razvoja z upoštevanjem deljene odgovornosti med državami, regijami in mesti. Obseg in nujnost trenutnih urbanih izzivov sta dala prednost NUP-jem, paketi za oživitev države od COVID-19 pa nudijo resnično priložnost za vlaganje v mesta, da bi postala bolj zelena in odporna. Lanska izdaja tega poročila je pregledala NUP v 162 državah po vsem svetu.

©OECD 2022

Pascal SAINT-AMANS

Direktor Centra za davčno politiko in administracijo

E-naslov: pascal.saint-amans@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/ctp/>

Pascal Saint-Amans je naloge direktorja Centra za davčno politiko in upravo pri OECD prevzel 1. februarja 2012. Pascal Saint-Amans se je OECD pridružil septembra 2007 kot vodja Oddelka za mednarodno sodelovanje in davčno konkurenco v Centru za davčno politiko in administracijo. Imel je ključno vlogo pri napredovanju programa davčne preglednosti OECD v okviru skupine G20. Oktobra 2009 je bil imenovan za vodjo oddelka Global Forum, ki je bil ustanovljen za storitev Globalnega foruma za preglednost in izmenjavo informacij za davčne namene, programa, v katerem sodeluje več kot 100 držav.

Leta 1996 je diplomiral na francoski Nacionalni šoli za upravo in bil skoraj desetletje uradnik na francoskem Ministrstvu za finance. Zasedal je različne položaje na Ministrstvu za finance, vključno z vodjo nadzora dela EU na področju neposrednih davkov ter nadzorom zakonodaje in politike o davku na premoženje ter združitvah in odcepitvah. Bil je tudi vodja pogajanj o davčnih pogodbah in postopkov medsebojnega dogovora (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega direktorata?

Glavna naloga Centra za davčno politiko in administracijo (CTPA) je podpirati delo Odbora za fiskalne zadeve (CFA), skupaj z OECD/G20 Vključujočim okvirom o eroziji osnove in preusmeritvi dobička (BEPS), in njegovimi pomožnimi delovnimi skupinami ter Globalnim forumom za preglednost in izmenjavo informacij za davčne namene. CTPA pokriva vsa področja obdavčitve, vključno z mednarodnimi in domačimi vprašanji, neposrednim in posrednim obdavčitvijo, izdelavo visokokakovostnih in tehničnih analiz za zagotavljanje boljših davčnih politik za boljše življenje ter bojem proti davčnim utajam in izogibanju davkom. Naša vloga in poslanstvo je omogočiti soglasje in pomagati več kot 140 članom Vključujočega okvira in več kot 160 članom Globalnega foruma, ki sodelujejo enakopravno, najti skupni jezik o zapletenih davčnih vprašanjih. CTPA podpira tudi države v razvoju s programi za krepitev zmogljivosti, katerih cilj je izboljšati mobilizacijo domačih virov in zagotoviti, da lahko vse države skupaj napredujejo pri mednarodni davčni reformi. Temeljni del našega dela je pomoč pri krepitev zmogljivosti vseh vlad za izboljšanje svojih davčnih sistemov, načrtovanje in izvajanje pravičnih in učinkovitih reform davčne politike, ki bodo dolgoročno spodbujale odporna in trajnostna gospodarstva. Nenazadnje, CTPA

prispeva tudi k drugim pomembnim političnim vprašanjem z medsektorskim delom na področju podnebnih sprememb, spretnosti in zaposlovanja, naložb in spola. Letos smo na primer objavili prvo meddržavno poročilo, ki vsebuje analizo o enakopravnosti spolov in oblikovanju davčne politike.

Kaj je vaša glavna prioriteta v vlogi direktorja?

Naša glavna prednostna naloga je trenutno olajšanje izvajanja prelomnega sporazuma o rešitvi dveh stebrov za reševanje davčnih izzivov, ki izhajajo iz digitalizacije gospodarstva, dogovorjenega oktobra lani. Dogovorilo se je 137 držav in jurisdikcij, ki predstavljajo več kot 94 % svetovnega BDP, in ko bo izveden, bomo mednarodni davčni sistem pripeljal v 21. stoletje.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela na drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

Z zagotavljanjem visoke kakovosti in tehnične podpore dela naših organov, zlasti Vključujočega okvira za BEPS in Globalnega foruma, CTPA podpira vlade pri oblikovanju politik v zvezi z davki. Naše delo temelji na strogih postopkih zbiranja in analize podatkov, posvetovanjih z ustreznimi deležniki, usmerjanju politik in podpori pri izvajanju. Vendar pa nas od drugih mednarodnih ali regionalnih organizacij, ki se ukvarjajo z davčnimi vprašanji, razlikuje struktura naših odborov, ki oblikujejo davčne politike s tehničnimi strokovnjaki iz držav po vsem svetu. Ustvarjanje Vključujočega okvira za BEPS v letu 2016, ki je rezultat partnerstva med OECD in G20, zdaj vključuje več kot 140 jurisdikcij, ki se zavezujejo k celovitemu paketu BEPS in njegovemu doslednemu izvajanju ter delujejo skupaj na enakovrednih osnovah. Kar zadeva podnebne spremembe, je v času, ko države poskušajo dvigniti svoje ambicije, da bi dosegle ogljično nevtralnost do leta 2050, ključnega pomena, da delujemo na medsektorski način. S tega vidika je OECD v edinstvenem položaju, da to stori, CFA pa zdaj skupaj z Odborom za ekonomsko politiko (EPC) in Odborom za okoljsko politiko (EPOC) vzpostavi skupni vključujoči forum o pristopih za ublažitev emisij ogljika, da bi olajšal usklajeno tehnično delo za krepitev čezmejnega sodelovanja pri politikah blažitve podnebnih sprememb.

Z leti smo okrepili sodelovanje z drugimi organizacijami z drugačnim fokusom in članstvom, tako da se naša prizadevanja dopolnjujejo in ne podvajajo. Odličen primer takšnega sodelovanja je pobuda „Davčni inšpektorji brez meja“, ki s skupnim delom z Razvojnim programom Združenih narodov pomaga državam v razvoju pri krepitvi znanja in veščin davčnih revizij v državah v razvoju.

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja?

Kakšen je bil vpliv pandemije in agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?

Nenehno delo Vključujočega okvira BEPS za izvajanje sporazuma je bila dobra novica za multilateralizem. Člani Vključujočega okvira so že od vsega začetka priznali, da je bolje imeti globalno dogovorjene rešitve za probleme, kot so izzivi, ki izhajajo iz digitalizacije gospodarstva. Pandemija COVID-19 nam je dolgo časa onemogočala fizične sestanke in nas sprva upočasnila, hkrati pa nam je omogočila, da se srečujemo tako rekoč pogosteje, kar je omogočilo napredek dela in vključitev več ljudi.

CTPA svoje delo tudi nenehno prilagaja mednarodnemu globalnemu kontekstu. Med pandemijo je na primer OECD CTPA članicam zagotovil vrsto davčnih ukrepov, ki bi jih vlade lahko sprejele za zaježitev gospodarskih posledic krize, in je razvil zbirko vseh davčnih ukrepov, ki so jih vlade sprejele do zdaj. V poročilu finančnim ministrom G20 in guvernerjem centralnih bank oktobra 2021 je izdal tudi smernice o tem, kako bi države lahko ponovno temeljito ocenile svojo davčno in potrošniško politiko ter premislile o svojem pristopu do javnih financ, da bi spodbudile vključujočo rast, ki je tako fiskalno kot okoljsko vzdržna na srednji do dolgoročni rok.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključijo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vašega direktorata za Slovenijo?

Tehnični strokovnjaki, med njimi tudi slovenski, ki sodelujejo v naših različnih organih, se zelo zavedajo velike politične občutljivosti in zelo visokih vložkov našega dela. Posledično vsi zelo aktivno sodelujejo pri delu Odbora in Globalnega foruma. S Slovenijo smo zelo zadovoljni s plodnim in dobrim sodelovanjem s Tino Humar in Petro Istenič iz Direktorata za sistem davčnih carin in drugih javnofinančnih prihodkov Ministrstva za finance. Naše delo prinaša pomembne rezultate z zelo praktičnimi posledicami za države. Naj vam navedem nekaj primerov. Dvostebna rešitev davčnih izzivov digitalizacije bo imela pomembne in konkretne posledice za svetovno gospodarstvo. Prvič bodo države uporabile globalno dogovorjeno minimalno efektivno davčno stopnjo od dohodkov pravnih oseb v višini 15 % (drugi steber), države pa so se zdaj dogovorile, da bodo več kot 125 milijard USD dobička prerazporedile v tržne jurisdikcije s pomočjo posebne formule (prvi steber). Vsa gospodarstva, tudi slovensko, bodo deležna dodatnih davčnih prihodkov. Poleg tega naši standardi davčne preglednosti odpravljajo bančno tajnost. Med letoma 2009 in 2019 so se bančne vloge v mednarodnih finančnih centrih zmanjšale za 410 milijard USD. Mednarodne smernice o DDV/GST so postale tudi pomemben vir prihodkov za države. CTPA je tesno sodeloval s Slovenijo v okviru poglobljenega pregleda njenega davčnega sistema v letu 2018 in podal prilagojena priporočila in možnosti za reforme.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je Direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so pomembni in kakšen je bil njihov vpliv?

Naš največji nedavni dosežek je bila seveda prelomna Izjava o dvostebni rešitvi za reševanje davčnih izzivov, ki izhajajo iz digitalizacije gospodarstva, s katero se je oktobra 2021 strinjalo 137 držav in jurisdikcij, ki predstavljajo več kot 94 % svetovnega BDP. Kljub temu naše delo ni omejeno na rešitev dveh stebrov. V zadnjih letih smo objavili tudi širok nabor publikacij, poročil in standardov. Kot sem že omenil, smo državam zagotovili pravočasno in redno podporo z vrsto nasvetov o politiki glede davčnih vprašanj, ki so se pojavila med pandemijo COVID-19. Izdali smo na primer nasvete o tem, kako ohraniti podjetja in posameznike na površini, o vprašanih davčnih pogodb in transfernih cen ter o ukrepih davčne uprave, ki bi jih lahko sprejeli za lajšanje gospodarskih bolečin pandemije. [Vzorčna davčna konvencija OECD](#), katere cilj je zmanjšati dvojno obdavčitev in je osnova za več kot 3 000 dvostranskih davčnih pogodb, je že več kot 50 let temeljni del mednarodne davčne arhitekture. Podobno se po vsem svetu pogosto uporabljajo [Smernice OECD o transfernih cenah za večnacionalna podjetja in davčne uprave](#) – ki so bile nedavno posodobljene leta 2022. Opravili smo tudi pomembno delo na področju podnebnih ukrepov. Naše vodilne publikacije Učinkovite stopnje ogljika in obdavčitev porabe energije merijo cene emisij CO₂ iz rabe energije v 44 državah OECD in G20, pokrivajo približno 80 % svetovnih emisij in nudijo dragocene vpogled oblikovalcem politik. Poleg tega smo pred kratkim objavili prvo meddržavno [Poročilo o davčni politiki in enakosti spolov](#), ki analizira nacionalne pristope 43 držav k davčni politiki in izidom spolov. V preteklih letih smo tudi močno razširili in izboljšali naše statistike in podatkovne baze, ki omogočajo primerjavo držav med seboj na podlagi zanesljivih podatkov za posamezne države in objektivnih meril. [Globalna statistična zbirka prihodkov](#), izdelana v sodelovanju z državami in regionalnimi organizacijami, zagotavlja največji javni vir primerljivih podatkov o davčnih prihodkih za več kot 100 držav in jurisdikcij.

©OECD 2022

Carmine DI NOIA

Direktor Direktorata OECD za finance in podjetništvo

E-naslov: carmine.dinoia@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/daf/>

Carmine Di Noia je bil februarja 2022 imenovan za direktorja Direktorata OECD za finance in podjetništvo, kjer vodi OECD pri določanju standardov in delu politike na področju upravljanja podjetij, boja proti korupciji, odgovornega poslovnega ravnanja, konkurence, finančnega izobraževanja

in varstva potrošnikov, kapitala in finančnih trgov, naložb, pokojnin, zavarovanj, upravljanj javnega dolga in blockchain.

Ima več kot 30 let izkušenj na področju finančnih trgov in podjetniških zadev. Pred imenovanjem je bil komisar za italijansko Komisijo za vrednostne papirje in borze (CONSOB) in namestnik generalnega direktorja pri Združenje italijanskih korporacij (ASSONIME).

Doktoriral je iz ekonomije na Univerzi v Pennsylvaniji in iz ekonomske teorije in institucij na Università di Roma Tor Vergata. Je tudi redni profesor za finančne trge in bančništvo na Poslovni šoli Univerze Luiss v Rimu (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega direktorata?

Poslanstvo Direktorata za finance in podjetništvo (DAF) je pomagati oblikovalcem politik pri spodbujanju poštenih in učinkovitih trgov, kar prispeva k vključujoči gospodarski rasti in posledično k boljšemu življenju. To počnemo z našimi mednarodnimi standardi in z izdelavo vodilnih analiz politik o širokem naboru vprašanj, povezanih s finančnimi trgi in dejavnostmi podjetij. Delovni program direktorata zajema pet glavnih področij, in sicer: naložbeno politiko (vključno z odgovornim poslovanjem); boj proti korupciji in podkupovanju; korporativno upravljanje in podjetniške finance; konkurenca; finančni trgi, zavarovanje in pokojnine.

To delo izvaja šest odborov in delovnih skupin DAF, ki so naše glavne kontaktne točke z našimi člani in nečlani. Vsak odbor ima mandat, ki ga odobri Svet OECD. Odbori pa imajo tudi svoje pomožne organe, ki se osredotočajo na bolj specifična področja, kar pomeni, da je DAF aktiven pri raziskavah politik in določanju standardov na številnih področjih – vendar vsi z istim temeljnim ciljem postaviti temelje za trge, ki pomagajo spodbujati močnejšo in pravičnejšo ter čistejšo gospodarska rast.

Kaj je vaša glavna prednostna naloga v vlogi direktorja?

Moja glavna prednostna naloga je okrepiti edinstven položaj direktorata kot oblikovalca standardov z globalnim dosegom in tehničnim strokovnim znanjem. V ta namen se kot direkcija osredotočamo na številne strateške prioritete. Natančneje, prizadevali si bomo za spodbujanje enakih konkurenčnih pogojev na globalnem nivoju, uskladili finančne tokove s preходом na nizkoogljično gospodarstvo, odpravili kronično vrzel pri naložbah v kakovostno infrastrukturo in zagotovili, da bomo lahko izkoristili prednosti digitalnega prehoda naših družb za povečanje produktivnosti ob obvladovanju povezanih tveganj.

Seveda se moramo zavedati, da svet ni statičen, in ker se spreminja kontekst, v katerem delujemo, se mu moramo prilagajati. Z našim poslanstvom kot vodilnim načelom za vse, kar počnemo, so te prednostne naloge torej kompas na poti k uresničevanju našega cilja poštenih in učinkovitih trgov.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela v drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

Tako kot OECD širše, DAF tesno sodeluje z drugimi mednarodnimi organizacijami in forumi, zlasti z G20. G20 podpira tudi več instrumentov OECD in DAF. Poleg tega sodelujemo tudi z regionalnimi organi, kot je Azijsko pacifiško gospodarsko sodelovanje (APEC) in drugimi, za vprašanja, specifična za direktorat, pa sodelujemo z vrsto specializiranih mednarodnih teles. To nam daje resnično globalni doseg.

Po edinstvenem delovnem modelu OECD je DAF hkrati oblikovalec standardov, raziskovalna ustanova in forum za večstransko razpravo o vprašanjih, povezanih s finančnimi trgi in dejavnostmi podjetij na splošno. V kombinaciji s pristopom strokovnega ocenjevanja ponuja državam priložnost, da razvijejo politike, ki temeljijo na dokazih, se učijo od drugih in razumejo, kako se njihova nacionalna politika ujema z mednarodnim kontekstom. Ker se na primer ne ukvarjamo z nobeno posojilno dejavnostjo, je naša glavna vrednostna ponudba sposobnost pomagati oblikovalcem politik pri sprejemanju in izvajanju odločitev na podlagi zbiranja podatkov, analiz, standardov in kodeksov ter večstranskega dialoga.

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja? Kakšen je bil vpliv pandemije in agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?

Kot sem omenil v svojem odgovoru na vaše drugo vprašanje, moramo, ko se svet spreminja, razmisliti tudi o tem, kako to vpliva na delo, ki ga opravljamo, in biti pripravljeni, da se temu prilagodimo, hkrati pa ohranimo svoje splošne cilje in prednostne naloge. Pandemija je primer dogodka, ki je močno vplival na vsa področja dela DAF, saj je osvetlil številna obstoječa strukturna vprašanja in še enkrat poudaril potrebo po dobro delujočem globalnem sodelovanju. Z našo analizo in platformo za razpravo smo našim članom in partnerjem pomagali pri krmarjenju na tem področju od začetka pandemije. Kot jasen

pokazatelj učinka na naše obsežno delo so nekateri instrumenti DAF trenutno v pregledu, da se zagotovi njihova ustreznost glede na učinke pandemije in pridobljene izkušnje. Ruska vojna proti Ukrajini zaostruje obstoječe svetovne gospodarske pritiske in je privedla do političnih odzivov brez primere po vsem svetu. Poleg krepitve podpore OECD demokratično izvoljeni vladi Ukrajine je DAF del širšega prizadevanja OECD za pomoč državam pri obvladovanju posledic tega težkega okolja, s posledičnimi učinki na naše obsežno delo.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključujejo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vašega direktorata za Slovenijo?

Slovenija je kot članica OECD od leta 2010 v celoti vključena v delo direktorata. Več nedavnih projektov DAF na različnih področjih dela se je osredotočalo posebej na vašo državo. Na primer, januarja 2022 je OECD objavil pregled pokojninskega sistema Slovenije v okviru programa strukturnih reform Evropske komisije (EK). To je bilo rezultat sodelovanja med EK in dvema direktoratoma OECD, ki sta zadolžena za analizo komponent javnega (Direktorat za zaposlovanje, delo in socialne zadeve) in dopolnilnega (DAF) pokojninskega sistema. Drug primer je ocena 4. faze, ki jo je za Slovenijo opravila Delovna skupina za podkupovanje (WGB) marca 2021. Nadalje bo maja 2022 izveden strokovni pregled slovenske nacionalne kontaktne točke za odgovorno poslovno ravnanje, ki bo ocenil prednosti in področja za izboljšave, da bi lahko izpolnjevala svoj mandat in prispevala k ohranjanju odgovornega poslovnega ravnanja v državi. Po pregledu bo objavljeno poročilo.

Kar zadeva praktičnih posledic za Slovenijo, to delo pomaga pri vodenju nacionalnih političnih razprav in usklajevanju Slovenije z najboljšimi mednarodnimi praksami, da bi zagotovili, da lahko država doseže trajnostno gospodarsko rast v korist svojih državljanov.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je Direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so pomembni in kakšen je bil njihov vpliv?

Vodilna publikacija direktorata je letna Poslovna in finančna napoved (BFO). Predstavlja edinstvene podatke in analize o trendih, tako pozitivnih kot negativnih, ki oblikujejo jutrišnji svet poslovanja, financ in naložb, pri čemer se vsako leto osredotoča na določeno temo. Izdajo 2021, ki se osredotoča na umetno inteligenco, je predstavil slovenski minister za digitalno transformacijo Mark Boris Andrijanič. Prejšnje izdaje so obravnavale npr. trajnostno in odporno financiranje, zaupanje v podjetja ter povezanost na finančnih trgih in gospodarstvih širše.

BFO pritegne veliko pozornost članov in partnerjev, akademskega sveta in mednarodnega tiska. Služi kot določitev za opis ključnih vprašanj, s katerimi se sooča svetovno gospodarstvo, in zagotavlja trdno podlago za razpravo o bolj državno specifičnih vprašanjih.

©OECD 2022

Jeffrey SCHLAGENHAUF

Vršilec dolžnosti direktorja Direktorata za razvojno sodelovanje

E-naslov: Jeffrey.schlagenhauf@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/dac/>

Jeffrey Schlagenhauf je v začetku maja 2019 prevzel funkcijo namestnika generalnega sekretarja OECD.

Njegov portfelj vključuje strateško usmeritev politike OECD o javnem upravljanju in razvojnem grozdu, ki vključuje Direktorat za razvojno sodelovanje, Razvojni center ter Klub Sahela in Zahodne

Afrike (SWAC). Nadzira tudi Direktorata za okolje in statistiko ter podatke. Poleg tega je odgovoren za nadzor horizontalnega dela na področju boja proti korupciji in integritete ter ciljev trajnostnega razvoja.

Preden se je pridružil OECD, je delal kot pomočnik direktorja za ekonomsko politiko Urada za upravljanje in proračun (OMB) Bele hiše. V tej vlogi je bil glavni ekonomski svetovalec direktorja. Schlagenhauf je zastopal OMB v procesu »trojke«, ki je določal ekonomske predpostavke, na katerih temelji letni proračun uprave. Nevladne izkušnje Jeffreyja Schlagenhaufa so vključevale funkcijo predsednika Nacionalnega trgovinskega združenja (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega direktorata?

Direktorat OECD za razvojno sodelovanje (DCD) deluje kot del razvojnega grozda OECD.

DCD podpira Odbor za razvojno pomoč (DAC) in izvajanje Agende za trajnostni razvoj 2030 s spodbujanjem politik za povečanje vpliva na terenu, spodbujanjem novih načinov sodelovanja, prilagajanjem mednarodnih merilnih okvirov in zagotavljanjem inovativnih pristopov k financiranju trajnostnega razvoja "ne pustite nikogar za sabo".

DCD podpira Slovenijo in druge člane Odbora za razvojno pomoč OECD (DAC), ki je skrbnik uradne razvojne pomoči (ODA), ki je leta 2021 znašala 179 milijard dolarjev. Odbor OECD za razvojno pomoč je edinstven mednarodni forum številnih največjih ponudnikov pomoči, vključno s 30 člani. Svetovna banka, Mednarodni denarni sklad, Afriška razvojna banka UNDP, Azijska razvojna banka in Medameriška razvojna banka imajo status opazovalk. Odbor je postal del OECD z ministrsko resolucijo 23. julija 1960. Njegov krovni cilj za obdobje 2018–2022 je spodbujanje razvojnega sodelovanja in drugih ustreznih politik, da bi prispevali k izvajanju Agende 2030, vključno z vključujočo in trajnostno gospodarsko rastjo, izkoreninjenjem revščine, izboljšanjem življenjskega standarda v državah v razvoju

in v prihodnostjo, v kateri nobena država ne bo odvisna od pomoči. V podporo temu mandatu si DCD prizadeva izboljšati mobilizacijo, dodeljevanje in učinkovito uporabo virov v podporo Agendi 2030. Ponudnikom sodelovanja pomagamo bolje razumeti posledice Agende 2030 za njihove sektorske strategije, DCD pa vodi prelomno delo za napredovanje novih pristopov k uporabi zasebnih financ za izvajanje Agende 2030. Mehanizem strokovnega pregleda DAC je bil prav tako usklajen z Agendo 2030, s čimer se izboljšajo pregledi razvojnih sistemov in politik članic.

V ta namen odbor postavlja standarde razvojnega sodelovanja, spremlja uradno razvojno pomoč (ODA) in izvaja redne medsebojne preglede svojih članov. Na svojem zasedanju na visoki ravni (HLM) oktobra 2017 se je DAC strinjal z vizijo odzivanja na nove in razvijajoče se realnosti razvoja, pri čemer je poudaril svoje bistvene prednosti: biti varuh celovitosti in opredelitve uradne razvojne pomoči ter spremljanje njenih tokov ter drugih uradnih in zasebnih tokov; postavljanje standardov za sodelovanje ponudnikov v razvojnem sodelovanju; delovanje kot forum za člane, da drug drugemu odgovarjajo za svoja razvojna prizadevanja; in spodbujanje izmenjave mnenj, učenja in usklajevanja med člani o dobrih praksah razvojnega sodelovanja.

DCD spremlja tudi, kako donatorji izpolnjujejo svoje zaveze. OECD na primer zagotavlja letno poročilo o napredku Slovenije pri zavezi, da bo na evropski ravni dosegla 0,33 % uradne razvojne pomoči (URP)/bruto nacionalnega dohodka (BND) in da z ostalimi skupaj dosežejo 0,7-odstotno razmerje med URP/BND do leta 2030. Leta 2021 je Slovenija zagotovila 110 milijonov USD, kar predstavlja 0,19 % BND v letu 2020. To je pomenilo +19,0-odstotno povečanje glede na leto 2020 zaradi povečanja dvostranskih nepovratnih sredstev, vključno z donacijami cepiv in prispevkov multilateralnim organizacijam.

Kaj je vaša glavna prednostna naloga v vlogi direktorja?

Direktor DCD zagotavlja vodstvo, vizijo in usmerjanje skupini izkušenih razvojnih strokovnjakov za podporo strateškim prednostnim nalogam članic OECD, generalnemu sekretarju, Odboru za razvojno pomoč ter globalnemu sodelovanju s standardi in politikami OECD, zlasti na področju razvojnega sodelovanja.

Trenutna prednostna naloga politike v DCD je podpreti ambiciozen program razvojnega sodelovanja, ki podpira gospodarstva v razvoju, da odigrajo svojo vlogo pri globalnem, trajnostnem in vključujočem okrevanju. S tem ciljem smo prilagodili svoj trenutni delovni program, da bi izkoristili znanje in izkušnje širšega nabora političnih skupnosti, začevši s tistimi, ki se zbirajo pod streho OECD. Cilj tega pristopa je povečati učinek razvojnega sodelovanja na pet nujnih prednostnih nalog politike: (i) mobilizacija in usklajevanje finančnih sredstev za Agendo 2030; (ii) bolj učinkovito in vključujoče razvojno

sodelovanje; (iii) preprečevanje in obravnavanje krhkosti in kriz; (iv) boj proti revščini in neenakosti; in (v) spodbujanje podnebnih ciljev in trajnostnega naravnega kapitala

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela v drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

Odbor za razvojno pomoč OECD (DAC) že več kot 60 let združuje glavne svetovne dvostranske donatorje, ki opredeljujejo in spremljajo globalne standarde na ključnih področjih razvoja. Direktorat za razvojno sodelovanje (DCD) je edini sekretariat Odbora za razvojno pomoč (DAC), ki vključuje Slovenijo kot članico in nadzoruje uradno razvojno pomoč.

Z uporabo teh edinstvenih orodij DCD prispeva k razvoju boljših politik za boljše življenje s preglednimi podatki o financiranju razvoja ter izboljšanimi praksami in politikami razvojnega sodelovanja. Naše delo podpira Združene narode in njihove agencije pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja in drugih mednarodnih zavez, kot so Pariški sporazum, Akcijska agenda iz Adis Abebe ali konvencije iz Ria.

DCD nadzira naslednje edinstvene standarde OECD in spremlja njihovo izvajanje:

- Priporočilo Sveta za okoljsko presojo projektov in programov razvojne pomoči (2020);
- Priporočilo DAC o prenehanju spolnega izkoriščanja, zlorabe in nadlegovanja pri razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči (2019);
- Priporočilo DAC o povezavi med humanitarno pomočjo, razvojem in mirom (2019);
- Kombinirana finančna načela OECD DAC za sprostitev komercialnega financiranja za cilje trajnostnega razvoja (2017);
- Priporočilo Sveta za akterje razvojnega sodelovanja o obvladovanju tveganja korupcije (2016);
- Priporočilo Sveta o navodilih za skrbno oskrbo verig mineralov z območij, ki jih prizadenejo konflikti, in območij z visokim tveganjem (posodobljeno 2016);
- Priporočilo DAC o dobri praksi dajanja obljub (2011);
- Priporočilo DAC o sprostitvi uradne razvojne pomoči (posodobljeno 2019);
- Priporočilo DAC o določilih in pogojih pomoči (1978);
- Direktiva o statističnem poročanju: pravilnik o tem, kako poročati statistične podatke o pomoči in drugih tokovih virov;
- Strokovne ocene DAC OECD.

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja?

Kakšen je bil vpliv pandemije in agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?

Kot oblikovalec svetovnih standardov na področju razvoja in humanitarne pomoči ima DAC edinstveno vodilno vlogo pri podpori globalnega odziva na obsežno agresijo Rusije, vključno s kontekstom beguncev in notranje razseljenim prebivalstvom, ter podporo globalnim vplivom v državah v razvoju. Humanitarna pomoč Ukrajini in beguncem, ki so pobegnili iz države, bo seveda ostala velika prednostna naloga donatorjev, vendar bo kriza povzročila tudi pritisk na ovojnice uradne razvojne pomoči - tako v smislu količine kot kakovosti - vključno z upočasnitvijo svetovne rasti, zaostrenimi inflacijskimi pritiski, stroški gostovanja beguncev in domačimi proračunskimi pritiski, na primer glede izdatkov za obrambo in ublažitev vpliva skokov cen energije doma. Ti pritiski na uradno razvojno pomoč prihajajo v času naraščajočih potreb državam v razvoju. Naraščajoče cene hrane, gnojil in goriva, inflacija in upočasnitev svetovnega gospodarstva, poleg dolgotrajne ranljivosti COVID-19 in nenehnih kriz ustvarjajo povpraševanje po virih uradne razvojne pomoči.

9. aprila 2020, ko se je razvila pandemija COVID-19, je DAC izdal izjavo, v kateri priznava, da bo mednarodni odziv "potreboval veliko več kot finančna sredstva. Potrebuje trajno ukrepanje številnih akterjev za reševanje neposredne krize javnega zdravja in humanitarne krize ter sočasno podporo gospodarski, okoljski in socialni odpornosti. Odziv mora upoštevati vlogo žensk in deklet, otrok, mladine in ranljivih skupin, vključno z invalidi in starejšimi, ter si prizadevati za zmanjšanje neenakosti ter zaščito človekovih pravic in svoboščin". Direktorat OECD za razvojno sodelovanje podpira odbor pri njegovih prizadevanjih. Zagotavljamo tehnično strokovno znanje in pomagamo graditi soglasje med člani DAC in širšo razvojno skupnostjo za izboljšanje učinka, učinkovitosti in preglednosti razvojnega sodelovanja.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključijo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vašega Direktorata za Slovenijo?

Kot članica DAC od leta 2013 so Slovenija in ustrezni strokovnjaki iz Slovenije vabljeni na vsa srečanja DAC, mrež DAC in pomožnih teles.

DCD je v svojem najnovejšem strokovnem pregledu DAC OECD pozdravil prizadevanja Slovenije za povečanje učinka svojega dvostranskega sodelovanja, zlasti s sodelovanjem v partnerstvu z drugimi donatorji in akterji; krepitev enakosti spolov in varstva okolja kot medsektorskih vprašanj; in povezovanje rezultatov s cilji trajnostnega razvoja.

Posebna področja dela z DCD in Slovenijo so: politične reforme; priporočilo DAC o omogočanju civilne družbe pri razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči; Skupnost prakse civilne družbe DAC.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je Direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so pomembni in kakšen je bil njihov vpliv?

- Strokovne ocene DAC: Odbor za razvojno pomoč OECD (DAC) izvaja redne preglede posameznih prizadevanj za razvojno sodelovanje članov DAC. Politike in programi vsakega člana DAC se kritično preučijo približno vsakih pet let. Strokovni pregledi DAC ocenjujejo uspešnost sodelovanja določenega člana, ne le njegove agencije za razvojno sodelovanje, ter preučujejo tako politiko kot izvajanje. Zavzemajo celosten sistemski pogled na razvojno sodelovanje in dejavnosti humanitarne pomoči članice, ki se pregleduje.
- Poročilo o razvojnem sodelovanju in politični dokumenti: To poročilo je letno vodilno poročilo OECD o razvojnem sodelovanju. Poročilo o razvojnem sodelovanju že več kot 50 let prinaša nove dokaze, analize in ideje v Odbor za razvojno pomoč (DAC) in širše mednarodno skupnost, ki oblikuje reformo politike, spreminja vedenje in spodbuja najboljše prakse pri razvojnem sodelovanju. Vsako leto poročilo analizira novo politično vprašanje, ki je časovno relevantno, pomembno ali predstavlja izziv za politiko razvojnega sodelovanja in finance. Poleg tega profili razvojnega sodelovanja podrobno opisujejo skupne in posamezne trende politik, dodelitev in institucionalno ureditev za širok nabor ponudnikov, vključno s člani OECD in njegovega odbora za razvojno pomoč (DAC), drugimi državami in filantropskimi fundacijami.
- Večstransko poročilo o financiranju razvoja: to poročilo obravnava nedavne trende v večstranskem razvojnem sistemu, da bi zagotovilo čim bolj jasno sliko tistim, ki odločajo o njegovi prihodnosti. Predstavlja razvoj večstranskih prilivov in odlivov ter analizira strateške posledice prispevkov članov Odbora za razvojno pomoč (DAC).
- Globalni obeti o financiranju trajnostnega razvoja: To poročilo dokazuje, da se je napredek, da nikogar ne pustimo za seboj, od takrat obrnil, mednarodna skupnost pa se sooča z izzivi brez primere pri izvajanju celostne strategije financiranja, določene v Akcijski agendi iz Adis Abebe (AAAA). Ugotavlja, da milijarde dolarjev finančnih sredstev, ki jih imajo upravljavci premoženja, banke in institucionalni vlagatelji, prispevajo k neenakosti in netrajnostnim praksam. Poudarja potrebo po izboljšanju kakovosti financiranja z boljšimi spodbudami, mehanizmi odgovornosti in preglednosti, z vključevanjem dolgoročnih tveganj podnebnih sprememb, globalnega zdravja in drugih nefinančnih dejavnikov v naložbene odločitve. Poročilo vključuje akcijski načrt za vse akterje, da si skupaj prizadevajo za zmanjšanje tržnih nepopolnosti v svetovnem finančnem sistemu in za izkoriščanje priložnosti za uskladitev financiranja v podporo Agendi 2030 za trajnostni razvoj.

- Stanje krhkosti: Stanja krhkosti 2020 določa program politike krhkosti za ponudnike razvojnega sodelovanja. Priznava resno resničnost krhkosti v njeni večdimenzionalnosti in kompleksnosti. Raziskuje razmišljanje in prakso o krhkosti, da bi predlagali nove ideje o analizi človeškega kapitala in preprečevanju konfliktov, da bi prilagodili politiko za bolj odporne rezultate. S tematskim poudarkom na miru v krhkih kontekstih poudarja pomembno vlogo graditeljev miru, diplomatov in varnostnih akterjev za mir ter gradi argumente za večjo komplementarnost in skladnost v povezavi med humanitarno pomočjo, razvojem in mirom. Osredotočanje na krhkost bo nujno za izgradnjo miroljubnih, pravičnih in vključujočih družb, ki nikogar ne puščajo za seboj.

Ekonomski oddelek OECD

©OECD 2022

Luiz de MELLO

Direktor oddelka za študije politik na Ekonomskem oddelku

E-naslov: Luiz.DEMELLO@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/economy/>

Luiz de Mello je direktor Oddelka za študije politik na Ekonomskem oddelku OECD. Skupaj s skupinami za študije politik zagotavlja vodenje in strateško usmerjanje znotraj ekonomskega oddelka ter zagotavlja oblikovanje in izvajanje analiz in politik, ki spodbujajo močnejšo, čistejšo, pravičnejšo in bolj vključujočo gospodarsko rast za države članice in partnerske države. Nadzor strukturne politike, kratkoročni in dolgoročni gospodarski obeti, javne finance in analiza makroekonomske politike so med ključnimi delovnimi tokovi pri študijah politik.

Na začetku kariere je opravljal visoke položaje v OECD, med drugim je bil direktor Direktorata za javno upravljanje ter vodja osebja in svetovalec glavnega ekonomista. Preden se je pridružil OECD, je delal kot višji ekonomist na Oddelku za fiskalne zadeve Mednarodnega denarnega sklada in kot predavatelj na oddelku za ekonomijo Univerze v Kentu v Združenem kraljestvu. Ima doktorat iz ekonomije na Univerzi v Kentu v Združenem kraljestvu (vir: OECD).

©OECD 2022

Alvaro PEREIRA

Direktor oddelka za študije držav na Ekonomskem oddelku

E-naslov: Alvaro.PEREIRA@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/economy/surveys/>

Álvaro Santos Pereira od 1. aprila 2014 opravlja funkcijo direktorja Oddelka za študij držav na Ekonomskem oddelku OECD, kjer nadzira postopek medsebojnega ocenjevanja za ekonomske raziskave. Zagotavlja vodstvo pri usklajevanju in vodenju dejavnosti Direktorata in zagotavlja, da je OECD v ospredju mednarodne politične ekonomije. Opredeljuje izzive in razvija načine, na katere lahko OECD spodbuja politike za izboljšanje dolgoročne gospodarske uspešnosti držav članic in partnerskih držav.

Preden se je pridružil OECD je bil minister za gospodarstvo in zaposlovanje na Portugalskem, pristojen za področja industrije, trgovine in storitev, turizma, energetike in javnih del, prometa in zaposlovanja.

Kot eno največjih ministrstev portugalske vlade je bil zadolžen za obsežen program gospodarskih in delovnih reform. Pred tem je bil profesor ekonomskega razvoja in ekonomske politike na univerzi Simon Fraser v Kanadi ter predavatelj na Univerzi Britanske Kolumbije v Kanadi in Univerzi v Yorku v Združenem kraljestvu (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega direktorata?

De Mello: Oddelek za politične študije Ekonomskega oddelka pripravlja poglobljene med-državne analize o širokem naboru tem makroekonomske in strukturne politike. To počnemo v tesnem sodelovanju s podružnico Oddelka za državoslovje in drugimi direktorati in organi OECD.

Na širok spekter področij politike gledamo z gospodarskega meddržavnega vidika, ki sega od trgov dela in proizvodov, digitalizacije in inovacij, izobraževanja in spretnosti, ureditve in socialne zaščite, stanovanj in zelene rasti. Na makroekonomski ravni preučujemo fiskalno, trgovinsko in naložbeno ter denarno-finančno tržno politiko. Ker upoštevamo potrebo po zagotavljanju analiz in nasvetov o pogosto hitro razvijajočih se političnih okoljih, smo se med pandemijo poglobili v zadeve javnega zdravja in od začetka vojne v Ukrajini preučevali vprašanja energije in dobavne verige.

Koordiniramo pripravo [OECD Economic Outlook](#) in [Going for Growth](#), ki sta paradna konja OECD na področju makroekonomskih in strukturnih politik. Te perspektive med državami se napajajo in imajo koristi od dela Oddelka za študije držav in našega dvostranskega političnega dialoga z državami članicami in partnerskimi državami prek [gospodarskih raziskav](#).

Služimo Odboru za ekonomsko politiko (EPC), ki pregleduje in zagotavlja nadzor za odkrivanje kratkoročnih in dolgoročnih gospodarskih izzivov, skupaj s svojimi tremi delovnimi skupinami: Delovno skupino za kratkoročne gospodarske obete (STEP); WP1, ki se osredotoča na strukturne politike; in WP3, ki združuje najvišje uradnike ministrstev za finance in centralnih bank iz 10 prvotnih članic OECD, da bi razpravljali zlasti o monetarni in fiskalni politiki.

Ta perspektiva med državami prispeva k posebnemu državno-specifičnemu delu, ki ga izvaja [Odbor za pregled gospodarstva in razvoja \(EDRC\)](#), ki mu služi tudi Ekonomski oddelek in je jedro mehanizma medsebojnega pregleda OECD.

Pereira: Poslanstvo in mandat našega direktorata je pomagati in podpirati države pri oblikovanju dobrih gospodarskih (davčnih, monetarnih, finančnih) politik in strukturnih reform, da bodo lahko izboljšale življenje in življenjski standard svojih državljanov.

Kaj je vaša glavna prioriteta v vlogi direktorja?

Pereira: Moja glavna prednostna naloga je, da je Oddelek za gospodarstvo v pomoč našim državam članicam, to je, da zagotovi odlične ekonomske analize in vpoglede, ki temeljijo na podatkih ter pomaga državam pri določanju prednostnih nalog pri svojih reformnih prednostnih nalogah.

De Mello: Zagotavljanje dobre analize in svetovanja z med-državnega vidika je za nas ključna prednostna naloga, zlasti ob upoštevanju našega vse bolj zapletenega političnega okolja. Svet gre skozi čase motenj in negotovosti. Ta širši kontekst končno oblikuje naše prednostne naloge.

Čeprav je pandemija COVID-19 v zadnjih nekaj letih mobilizirala pozornost oblikovalcev politik, nikakor ni zmanjšala pomena že obstoječih megatrendov, ki oblikujejo svetovno gospodarstvo. Nosilci odločanja se soočajo z vse večjim seznamom izzivov, od upočasnitve produktivnosti in potencialne rasti proizvodnje do digitalizacije, staranja prebivalstva in podnebnih sprememb. Ti trendi pogosto medsebojno delujejo, izravnavajo ali krepijo drug drugega. Analiza politik in svetovanje morajo zato upoštevati te interakcije, hkrati pa upoštevati, kako se ljudje in podjetja odzovejo ter kako se pričakovanja in želje sčasoma spreminjajo.

Vojna v Ukrajini opozarja na potrebo po soočenju s hitrim dvigom življenjskih stroškov in njegovimi učinki na ranljive družbene skupine, poleg vsega človeškega in družbenega trpljenja, ki ga povzroča. S tem povezani pritiski na trge surovin, zlasti hrane in energije, pa tudi na dobavne verige, postavljajo v ospredje vrsto političnih vprašanj, ki jih je treba obravnavati, ko svetovno gospodarstvo izhaja iz pandemije.

Na splošno so naše prednostne naloge osredotočene na tri širše sklope dela: produktivnost/učinkovitost, vključevanje in trajnost, pri čemer je slednja opredeljena tako, da vključuje tako gospodarsko kot finančno odpornost na različne vrste pretresov ter dolgoročno okoljsko vzdržnost. To nam omogoča, da preučimo možnosti politike za ublažitev škodljivih učinkov pandemije, vključno s tveganji za morebitno rast zaradi učinkov brazgotin in izziva prerazporeditve; spodbujanje gospodarske rasti in odpornosti ter spodbujanje prehoda na nizkoogljična gospodarstva.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela na drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

Pereira: Vse naše delo strokovno pregledajo naši odbori in države članice. To je precej edinstveno med mednarodnimi organizacijami. Drugič, namesto da bi državam zagotovili samo oceno osebja, lahko s svojimi strokovnimi pregledi pripravimo poročila, ki so jih podpisale vse članice OECD.

De Mello: Naše delo ima posebnosti v dveh glavnih pogledih. Eno je "kaj" glede analize politik in nasvetov, drugo pa "kako". Oba sta pomembna na svoj način.

Začenši s »kaj« se osredotočamo na analizo med državami, ki nam omogoča, da pogledamo politična vprašanja s širše perspektive in primerjamo izkušnje različnih držav, izkoriščamo kontekste, v katerih se politike oblikujejo in izvajajo, in na podlagi tega pristopa pridobivamo lekcije in prepoznavamo dobre

prakse. Vse to ob upoštevanju, da imajo države svoje posebnosti, ki jih je treba upoštevati.

Da bi to naredili, se zanašamo na strokovno znanje pri izdelavi vrhunskih raziskav z uporabo novih podatkov in tehnik v naši analizi. Razvijamo in uporabljamo nove raziskovalne pristope in analitična orodja, kar se na primer odraža v delu *Laboratorija* za inovacije. Izkoriščamo potencial mikropodatkov za boljše razumevanje ključnih kanalov, ki povezujejo politike z rezultati, s čimer izboljšamo bazo dokazov za oblikovanje politik. Izdelujemo tudi notranje kazalnike strukturne politike, kot so tisti, ki merijo regulativne ovire za trden vstop in konkurenco (regulacija trga izdelkov, PMR), ovire za izstop podjetja (načrt insolventnih režimov) in strogost okoljskih politik ter sledilnik strukturnih reform. Poleg tega razvijamo naše analitične okvire in orodja za modeliranje, da se spopademo z izzivom doseganja rasti prijaznih poti do neto ničelnih emisij in posledic za politike na več področjih.

Kar zadeva "kako", nam koristijo redne razprave in posvetovanja z višjimi oblikovalci politik v naših odborih. Naše glavne politične skupnosti so z ministrstev za finance, ministrstev za gospodarstvo in centralnih bank, vendar so v naših odborih zastopani tudi sindikati in poslovne skupine, tako kot pri drugih odborih OECD. Predstavljamo naše partnerske države, Evropsko komisijo in druge mednarodne organizacije, da zagotovimo, da naši nasveti o politiki odražajo kolektivno modrost in znanje teh skupin politik.

Druga pomembna točka je zmožnost združevanja različnih političnih skupnosti s horizontalnimi pobudami. Tako je bilo na primer pri stanovanjih, ki so zapleteno področje politike, ki zahteva vpogled v davčno, regionalno, socialno in regulativno politiko, če omenim le nekatere, ki so le redko na voljo na enem samem mestu. Primer je [Horizontalni stanovanjski projekt](#), ki ga vodi Odbor za ekonomsko politiko v sodelovanju z več drugimi odbori OECD. Zbirka orodij za stanovanjsko politiko OECD, ki je bila predstavljena lani, je ključni rezultat tega dela, ki državam pomaga pri soočanju z izzivom cenovne dostopnosti stanovanj, s katerim se trenutno sooča toliko držav. Na tem področju je potrebno več dela s poudarkom na vprašanjih trajnosti v sektorju, ki ga je še posebej težko razogličiti v podporo širšim prizadevanjem za zagotovitev urejenega prehoda na nizkoogljična gospodarstva in družbe.

Horizontalnost se tu ne ustavi. Ukvarjamo se tudi z interdisciplinarnim delom v zvezi s produktivnostjo pod okriljem [Globalnega foruma o produktivnosti](#), ki je partnerstvo med oddelki Političnih študij in Državnih študij Ekonomskega oddelka ter Direktorata za znanost in inovacije. Drug primer je [Mreža javnofinančnih odnosov na vseh ravneh oblasti](#), ki je skupna Sektorju za ekonomijo, Centru za davčno politiko, Direktoratu za javno upravo in Centru za podjetništvo, mala in srednja podjetja, regije in mesta. Poleg tega prispevamo k *Horizontalnemu projektu za vzpostavitev podnebne in gospodarske odpornosti pri prehodu na nizkoogljično gospodarstvo*.

**Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja?
Kakšen je bil vpliv pandemije in agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?**

Pereira: Inflacija in s tem povezana kriza življenjskih stroškov sta zdaj na vrhu naše skrbi. Pandemija je močno prizadela vsa gospodarstva, tudi slovensko. Kljub temu je slovensko gospodarstvo uspelo hitro okrevati, gospodarska aktivnost se je že leta 2021 vrnila na raven pred pandemijo.

Velika skrb je vojna v Ukrajini. To vpliva na naše gospodarske obete in naša priporočila glede politike. V primeru Slovenije je neposredna trgovina z Rusijo in Ukrajino nizka, čeprav skoraj ves uvoz plina in 13 % nafte prihaja iz Rusije. Konflikt prispeva k že tako visoki inflaciji z višjimi cenami energije in hrane. Posledično je ministrstvo svoje gospodarske projekcije popravilo navzdol, medtem ko naj bi bila inflacija višja. Kljub temu se bo gospodarska aktivnost še naprej širila, trg dela pa bo ostal tesen. Zgodovinsko visoka zaposlenost in nizke stopnje brezposelnosti bodo še naprej pritiskale na plače. Takšno stanje zahteva hitrejšo fiskalno konsolidacijo za zmanjšanje pritiskov povpraševanja. Vlada bi morala biti pripravljena zagotoviti dodatno podporo gospodinjstvom, ki jih je energetska kriza najbolj prizadela, vendar bi se morala takšna fiskalna podpora financirati z zmanjšanjem druge državne porabe.

De Mello: Zadnjih nekaj let je predstavljalo velik izziv za politiko, še posebej s pandemijo COVID-19 in zdaj trajajočo vojno v Ukrajini. Človeško trpljenje ter družbeni in gospodarski stroški so ključni vidiki teh izzivov, hkrati pa predstavljajo edinstveno priložnost za izboljšanje našega razumevanja, kako delujejo gospodarstva in družbe v situacijah skrajne prisile in s tem povezanih političnih odzivov.

Naj se osredotočim na nekaj konkretnih primerov. V letu 2020 smo v sodelovanju z našimi odbori opredelili več področij dela za podporo našim članom in partnerjem s političnimi nasveti za spopadanje s krizo, ki jo je povzročila pandemija. Osredotočili smo se na možnosti za zaščito delavcev pred stiskami, ki izhajajo iz zaprtja in drugih ukrepov za zaprtje, za podporo podjetjem pred močnim krčenjem gospodarske aktivnosti v zgodnji fazi pandemije in za zmanjšanje dolgoročnih brazgotin zaradi pandemije v smislu trajne brezposelnosti ali umika iz trga dela za ranljive družbene skupine. Lanska izdaja [Going for Growth](#) je vsebovala številne elemente tega delovnega programa.

Preučili smo številne možnosti politik. Vključevali so nenazadnje oblikovanje shem za ohranitev zaposlitve in ciljnih programov socialne pomoči, reformo zavarovanja za primer brezposelnosti in aktivne politike trga dela, oblikovanje sistemov kreditnih garancij za podjetja, reformo insolventnih režimov in druga politična vprašanja, ki so prišla v ospredje v zgodnjih dneh pandemije in za katere je bilo na voljo omejeno „neobvezno“ svetovanje o politiki.

Izid tega dela je na voljo na OECD COVID-19 Hub, še vedno pa se ukvarjamo s številnimi političnimi vprašanji, ki nas bodo zaposlovala še kar nekaj časa, kot je dobro razumevanje politik, ki lahko olajšajo prerazporeditev delavcev in kapitala v način, ki ustvarja povečanje produktivnosti za podporo okrevanju po pandemiji. Navsezadnje je že obstoječi izziv, ki ga še nismo obravnavali, postopna upočasnitev rasti produktivnosti po vsem svetu v zadnjih treh desetletjih. Zagotoviti, da okrevanje po pandemiji povečuje produktivnost, je bistveno za izboljšanje potenciala rasti naših gospodarstev v

kontekstu staranja prebivalstva.

Prav tako smo morali uvesti inovacije in pogledati politična vprašanja z različnih zornih kotov. Na primer, informacije običajno niso na voljo iz običajnih virov, kot so nacionalne baze in ankete gospodinjstev ali podjetij, pri čemer sta pogostost in pravočasnost potrebni za empirično analizo. Zanašati se moramo na visokofrekvenčne administrativne podatke, spletne informacije in druga orodja za merjenje razvoja v skoraj realnem času in učinkov politik, ko se je pandemija razvijala. Te inovacije smo zdaj dodali v našo analitično orodje, kar je pozitivna zapuščina dela.

Vojna v Ukrajini postavlja drugačen niz političnih izzivov. Povišanje življenjskih stroškov zaradi močnega zvišanja cen več surovin, zlasti hrane in energije, zahteva poglobljene analize delovanja teh blagovnih trgov in dobavnih verig, povezav med proizvodnimi in potrošniškimi cenami, in učinki teh povišanj cen vzdolž porazdelitve dohodka. To je bistveno za politično svetovanje, nenazadnje o najboljših možnostih za podporo ranljivim podjetjem in družbenim skupinam v obdobjih gospodarskih težav. Naš [Interim Economic Outlook](#), ki smo ga objavili marca, se je osredotočil na predhodno analizo v zvezi s tem. Več bo prišlo v prihajajoči spomladanski izdaji [Economic Outlook](#).

Temeljna lekcija zadnjih nekaj let je pomen uporabe našega strokovnega znanja za informiranje oblikovanja politik kot odziva na nastajajoče politične izzive. To zahteva agilnost in fleksibilnost v načinu dela in uporabe naših virov.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključijo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vaše Direkcije za Slovenijo?

Pereira: Sodelovanje je in je bilo zelo priročno. Zelo dober primer tega je sodelovanje Slovenije v več odborih in delovnih skupinah Ekonomskega oddelka, vključno z Ekonomsko-razvojno revizijsko komisijo. Ta odbor preučuje gospodarske trende in politike v posameznih državah OECD, ocenjuje splošno uspešnost vsakega gospodarstva in daje politična priporočila. Slovenija s sodelovanjem prispeva k oblikovanju politik za hitrejšo, bolj trajnostno in vključujočo rast.

To so konkretni primeri sodelovanja, vendar ne smemo pozabiti na vsakodnevno sodelovanje, ki zagotavlja, da je Slovenija zajeta v vodilnih publikacijah našega oddelka, kot so poročila [Going for Growth](#) in številni gospodarski obeti OECD, ki jih vsako leto izdelamo.

De Mello: S Slovenijo zelo tesno sodelujemo na številnih področjih. V prvi vrsti je naš dialog o politiki v okviru redne ekonomske raziskave, ki jo pod vodstvom EDRC izvajajo naši kolegi iz Oddelka za študije držav.

Na partnerstvo s Slovenijo se zanašamo tudi pri delu, ki ga izvajamo pod vodstvom Odbora za ekonomsko politiko (EPC) in Delovne skupine 1. To vključuje perspektivo Slovenije na vseh zgoraj

omenjenih področjih politike in prispevke slovenskih strokovnjakov, ki so vključeni v izdelavo naših kazalnikov in meddržavnih analiz. To partnerstvo zagotavlja tudi vložke in vpogleda, ki lahko temeljijo na politični razpravi v Sloveniji na podlagi dokazov in skupnega znanja naših odborov.

Veseli nas, da se naše sodelovanje s Slovenijo dejansko povečuje. Slovenija se je pred kratkim pridružila Globalnemu forumu o produktivnosti (GFP), ki je, kot že omenjeno, partnerstvo med vejami za študije politik in državoslovje Ekonomskega oddelka ter Direktorata za znanost in inovacije, zato bo imela koristi od vsega dela, ki ga izvaja GFP in z njim povezani vpogledi v politiko.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je Direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so pomembni in kakšen je bil njihov vpliv?

De Mello: Zgoraj omenjena paradna konja – [Economic Outlook](#) in [Going for Growth](#) – sta ključni sredstvi za razširjanje političnih analiz in nasvetov o zadevah, ki so pomembne za svetovno gospodarstvo in Slovenijo. Zagotavljajo posebne politične nasvete Sloveniji v obliki namenskih poročil o državah, poleg analize in nasvetov, ki jih poroča [Ekonomska raziskava Slovenije](#). Poleg tega so informacije o slovenski politični naravnosti na voljo v naših kazalcih, ki so na voljo na spletu in v specializiranih publikacijah, vključno s tistimi o predpisih o proizvodnem trgu (PMR), insolvenčnih režimih in stanovanjskih politikah, naš [OECD portal javnih financ](#) in nabori podatkov kazalnikov strukturne politike.

Upamo, da so analize in politični nasveti, predstavljeni v teh publikacijah in analitičnih orodjih, koristni za informiranje političnih razprav v Sloveniji z vidika mednarodnih izkušenj in dobrih praks. Upamo tudi, da bomo še naprej gradili na zelo plodnem sodelovanju, ki smo ga imeli s Slovenijo v preteklih letih, da bi se na podlagi zanesljive analize, ki temelji na dokazih, spopadli s skupnimi izzivi.

Pereira: Slovenija se je OECD pridružila leta 2010. V zadnjih 12 letih je Ekonomski oddelk objavil pol ducata ekonomskih raziskav za Slovenijo. V teh raziskavah so bila politična priporočila usmerjena v pomoč pri politikah za zagotovitev hitrejša, bolj trajnostne in vključujoče rasti. Poleg gospodarskih raziskav Oddelk objavlja tudi več vodilnih publikacij, kot so zgoraj omenjena poročila [Going for Growth](#) in [Ekonomske obeti OECD](#), ki se izdajajo dvakrat letno.

Zadnjih 12 let je bila zgodba o uspehu slovenskega gospodarstva kljub znatnim gospodarskim oviram in mednarodni krizi. Pomembni gospodarski dosežki vključujejo zmanjševanje dohodkovne vrzeli v primerjavi z bogatejšimi državami OECD in nizko brezposelnost. Danes je Slovenija eno najhitreje rastočih in najbolj dinamičnih gospodarstev OECD.

V prihodnosti je Ekonomski oddelk pripravljen pomagati Sloveniji pri preostalih in novih izzivih, vključno s tem, kako podpreti rast ob mednarodnih posledicah vojne v Ukrajini.

©OECD 2022

Andreas SCHLEICHER

Direktor Direktorata za izobraževanje in spretnosti

E-naslov: andreas.schleicher@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/education/>

Andreas Schleicher je direktor za izobraževanje in spretnosti ter posebni svetovalec za politiko izobraževanja pri generalnem sekretarju OECD v Parizu.

Nadzira Program za mednarodno ocenjevanje študentov (PISA) in druge mednarodne instrumente, ki so ustvarili globalno platformo za oblikovalce politik, raziskovalce in pedagoge v različnih državah in kulturah za inovacije in preoblikovanje izobraževalnih politik in praks.

Več kot 20 let je sodeloval z ministri in voditelji izobraževanja po vsem svetu, da bi izboljšal kakovost in pravičnost v izobraževanju. Preden se je pridružil OECD, je bil direktor za analizo pri Mednarodnem združenju za izobraževalne dosežke (IEA). Študiral je fiziko v Nemčiji in diplomiral iz matematike in statistike v Avstraliji. Je prejemnik številnih priznanj in nagrad, vključno z nagrado "Theodor Heuss", ki jo podeljuje v imenu prvega predsednika Zvezne republike Nemčije za "zgledno demokratično udejstvovanje". Je častni profesor na Univerzi v Heidelbergu (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega direktorata?

OECD je v svoji zgodovini prevzel vodilno vlogo na področju mednarodnega sodelovanja v izobraževanju z bogastvom in kakovostjo svojih primerjalnih podatkov, ocenjevalnih programov in raziskav ter analitičnega in političnega dela. OECD deluje skupaj s številnimi drugimi agencijami in organizacijami na tem področju. Vsaka organizacija se osredotoča na svoje primerjalne prednosti in prednosti. Za OECD ti vključujejo njegove večstranske okvire za primerjalno zbiranje in analizo podatkov, za medsebojno učenje in medsebojni pregled ter za vzpostavitev dialoga med političnimi akterji in širokim naborom zainteresiranih strani. Morda pa je najpomembnejša primerjalna moč OECD v njeni zmožnosti razvoja inovativnih in v prihodnost usmerjenih idej in pristopov, ki obveščajo mednarodno razpravo, navdihujejo politične procese in oblikujejo prihodnost izobraževanja.

V OECD verjamemo, da je izobraževanje ljudi v skladu z zahtevami tehnologije temelj za boljša delovna mesta in boljše življenje. Dajanje boljših priložnosti več ljudem spodbuja družbeno sodelovanje in je temelj za bolj vključujoča in odporna gospodarstva. Izobraževanje sega do izvorov neenakosti v naših družbah in nam zato lahko pomaga, da se izognemo dragim posledicam neenakosti. Države

spodbujamo, da primerjajo svoje izkušnje in se učijo druga od druge, ter jih spremljamo v težkem procesu izvajanja politike. Naše globalne meritve pomagajo državam videti, kaj je mogoče v izobraževanju, in si zastaviti smiselne težnje v smislu merljivih ciljev, ki jih dosežejo vodilni svetovni izobraževalni voditelji.

Direktorat OECD za izobraževanje in spretnosti v sodelovanju z državami članicami in partnerskimi državami OECD izvaja preglede politik in obsežne raziskave med državami, pri čemer zbira podatke o vsem, od javnih izdatkov za izobraževanje in digitalnih veščin učiteljev do razlike med tem delovanje deklet in fantov v znanosti, s ciljem izboljšanja izobraževalnih politik. Naši primerjalni podatki in analize pomagajo izobraževalnim sistemom učinkovito zagotavljati pravičnejše učenje, pripravljeno za prihodnost, ljudem vseh starosti in vseh družbenih slojev, tako da lahko postanejo odporni, izpolnjeni in produktivni člani družbe in sveta.

S takšnim delom je naš cilj pomagati posameznikom in narodom pri prepoznavanju in razvoju znanja, veščin in vrednot, ki spodbujajo boljša delovna mesta in boljše življenje, ustvarjajo blaginjo in spodbujajo socialno vključenost. Želimo, da vsak učenec, vsak starš, vsak učitelj in vsak oblikovalec politike vidi, da je le nebo meja za izboljšanje izobraževanja – in da je izboljšanje izobraževanja ključ do boljše in pravične družbe.

Kaj je vaša glavna prioriteta v vlogi direktorja?

Pot reforme izobraževanja je posejana s številnimi dobrimi idejami, ki so bile slabo uresničene. Moja prednostna naloga je pomagati državam razumeti dinamiko uspešnih reform in jih podpirati pri uspešni izvedbi reform. Naš direktorat to počne tako, da zagotavlja zanesljive in primerljive podatke in raziskave, ki državam omogočajo, da vidijo, kako daleč so prišli njihovi izobraževalni sistemi, kje so zdaj in kje bi lahko bili v prihodnosti z reformo in obsežnimi prilagoditvami. Naš Program za mednarodno ocenjevanje učencev (PISA) na primer kaže, kako zelo se šolski sistemi razlikujejo v svojem napredku pri opremljanju vseh učencev s kritičnim razmišljanjem, ustvarjalnim reševanjem problemov in spretnostmi sodelovanja, ki so tako ključnega pomena v času, ko se stvari, ki so enostavni za učenje in preizkušanje, postale tudi enostavne za digitalizacijo in avtomatizacijo. Hkrati si naša Mednarodna raziskava o poučevanju in učenju (TALIS) prizadeva za krepitev učiteljskega poklica na globalni ravni in oblikovanje načinov za bolj inovativno združevanje ljudi, prostorov, tehnologije in časa za izobraževanje učencev za njihovo prihodnost in ne za našo preteklost.

Pogosto se govori, da ne morete upravljati tistega, česar ne morete izmeriti, zato je moja prednostna naloga v vlogi direktorja pomagati državam videti, da enako pravilo velja za izobraževanje, in da so močni dokazi – kot so dokazi, ki smo jih zbrali z našimi raziskavami in raziskavami – ključnega pomena za uspeh vsake reforme.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela na drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

Sodelujemo s številnimi drugimi mednarodnimi organizacijami, ki se prav tako ukvarjajo z izobraževanjem, in res je, da je moč v številkah, ko gre za izboljšanje izobraževanja po vsem svetu. Toda področja fokusa, mandat in načini dela se razlikujejo od organizacije do organizacije. Pri OECD izstopa naša sposobnost ustvarjanja zanesljivih podatkov in analiz, hkrati pa nenehno spodbuja mednarodni dialog med ljudmi na najvišji ravni vlade. Povedano drugače, prave ljudi pripeljemo do prave mize ob pravem času in jim nato – kar je najpomembneje – damo prave dokaze, ki bodo podali njihovo razpravo. Prav tako imamo koristi od širšega mandata OECD kot foruma za svetovanje o mednarodni gospodarski politiki, kar pomeni, da imamo vedno v mislih širšo sliko, ko gre za izobraževanje in njegovo vlogo v splošnem razvoju naroda. Združite to z dolgoživostjo raziskave, kot je PISA – ki se je začela leta 2000 – in se OECD znajde v edinstvenem položaju tako kot proizvajalec longitudinalnih podatkov kot tudi vodja vladnih deležnikov na visoki ravni, ki lahko te podatke dejansko uporabijo za izboljšanje izobraževanja.

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja? Kakšen je bil vpliv pandemije in agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?

Med pandemijo so države prosile OECD za pomoč pri uvajanju digitalnih tehnologij in poenostavljanju čezmejnih stikov za medsebojno učenje. OECD je postal središče inovativnih rešitev, ki so navdihnile tudi prihodnji delovni program OECD. V našem direktoratu smo izdelali več publikacij, namenjenih podpori državam pri nadaljnjem izobraževanju v času zaprtja šol in pomoči pri okrevanju izobraževanja, ko se pandemija umirja. Naše delo na področju COVID-19 najdete [tukaj](#). Nekatere ključne teme za izobraževanje, ki so nastale iz pandemije, vključujejo vse večjo digitalizacijo poučevanja, učenja in šolske organizacije; potencialno povečanje vrzeli v dosežkih med prednostnimi in prikrajšanimi učenci zaradi zaprtja šol; možnost uporabe zagona sprememb, ki jih je povzročila pandemija, za ponovno razmišljanje o šolanju, da bi bolje ustrezalo 21. stoletju.

V zadnjem času smo tudi v tesnem stiku s predstavniki ukrajinskega Ministrstva za izobraževanje in znanost, da vidimo, kje bi naš direktorat lahko najbolje podprl nadaljevanje ukrajinskega izobraževanja v tako težkem obdobju. Naj dodam, da je obsežna agresija Rusije na Ukrajino uničujoča tragedija in kot odgovor je naš direktorat po širši obsodbi konflikta s strani OECD ustavil sodelovanje Rusije v številnih naših projektih.

Kar zadeva multilateralizem, je izobraževanje kot področje politike vedno izziv, saj je potrebno veliko časa, da reforme izobraževanja obrodijo sadove, glede na to, kako dolg je povprečni izobraževalni cikel,

kar pomeni, da se vlade pogosto menjajo, preden je reforma prejšnje vlade imela čas pokazati rezultate. To lahko oteži pogovore tako znotraj kot med državami – volitve glede izobraževalne politike lahko izgubite, vendar le redko zmagate na volitvah na področju izobraževanja zaradi časa, ki je potreben za izvedbo pomembne reforme. To pomeni, da so deležniki izobraževanja v večini držav po naravi previdni, včasih nekoliko preveč konzervativni, kar lahko zaduši razpravo in naredi mednarodno sodelovanje po nepotrebnem okorno.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključijo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vašega Direktorata za Slovenijo?

Pravzaprav so slovenski strokovnjaki zelo aktivno vključeni v ključne programe OECD, kot je PISA. Zelo smo hvaležni našim slovenskim predstavnikom, ki sedijo v Upravnem odboru za PISA, to je odbor držav, ki pomaga usmerjati razvoj PISA kot raziskave – to je bistvena vloga. Eden od naših vodilnih programov, Mednarodna raziskava Teaching and Learning International Survey (TALIS), ima tudi svoj upravni odbor, kjer ima aktivno vlogo slovenski predstavnik, imeli pa smo celo slovenskega strokovnjaka, ki je vodil razvoj TALIS-a kot sodelavec OECD. Najpomembnejše pa je, da smo vedno hvaležni slovenskim delegatom, ki so del našega Odbora za izobraževalno politiko, ki je zbirka predstavnikov naših držav članic in je zadolžen za usmerjanje delovanja direktorata kot celote, vključno s splošnim programom dela in proračunom.

Poleg sodelovanja Slovenije v PISA in TALIS ter drugih vodilnih projektih izvajamo tudi več analiz za posamezne države, da bi dobili boljšo predstavbo o slovenskem izobraževalnem sistemu. V začetku tega leta smo na primer izdelali dokument iz perspektive izobraževalne politike o pomembnosti trga dela in rezultatih visokega šolstva v Sloveniji, ki ga najdete [tukaj](#). Pravzaprav se lahko poglobimo tudi v slovensko izobraževanje prek PISA in TALIS-a in iz teh raziskav smo izdelali vrsto poglobljenih vpogledov v slovenske podatke – tukaj boste našli primer [iz](#) PISA, [tukaj pa](#) iz TALIS-a.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je Direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so te pomembne in kakšen je bil njihov vpliv?

Spodaj so navedene naše glavne vodilne publikacije in najnovejši naslovi. Naše delo se razširja po naših digitalnih kanalih in neposredno deležnikom naših članov v njihovih prestolnicah. Ti rezultati pridobijo pomembno pokritost in omembe v nacionalnih medijih ter velik doseg in sodelovanje prek družbenih medijev. Naši dokazi in podatki so predstavljeni in obravnavani na ministrskih srečanjih in forumih na

visoki ravni in pri zainteresiranih straneh. Oblikovalci politik uporabljajo naše podatke, politične nasvete in analize za primerjavo izkušenj in učenja iz drugih držav ter za informiranje o političnih odločitvah in izboljšanje izobraževalnih sistemov za bolj vključujoča in odporna gospodarstva.

- **Izobraževanje na prvi pogled**

[Izobraževanje na prvi pogled: letni kazalniki](#) preučuje, kdo sodeluje v izobraževanju, kaj se za to porabi, kako delujejo izobraževalni sistemi in doseženi rezultati. Ti rezultati osvetljujejo širok razpon rezultatov, od primerjav uspešnosti študentov na ključnih predmetnih področjih do vpliva izobraževanja na zaslužek in možnosti zaposlitve odraslih. Je verodostojen vir informacij o stanju izobraževanja po vsem svetu. Najnovejša izdaja, [Izobraževanje na kratko: kazalniki 2021](#), vključuje poudarek na pravičnosti.

- **PISA**

[Program OECD za mednarodno ocenjevanje študentov \(PISA\)](#) preučuje, kaj učenci znajo pri branju, matematiki in naravoslovju ter kaj lahko storijo s tem, kar znajo. Zagotavlja najboljše in najstrožjo mednarodno oceno učnih rezultatov študentov doslej.

[Rezultati PISA 2018](#) iz sedmega kroga triletnega ocenjevanja so predstavljeni v šestih zvezkih, ki nudijo podroben pregled uspešnosti učencev in primerjavo prejšnjih ocen PISA:

- [Kaj študenti znajo in zmorejo \(I.\)](#)
- [Kjer lahko vsi učenci uspejo \(II.\)](#)
- [Kaj šolsko življenje pomeni za življenje študentov \(III.\)](#)
- [Ali so študenti pametni glede denarja? \(IV.\)](#)
- [Učinkovite politike, uspešne šole \(V.\)](#)
- [Ali so študenti pripravljeni na uspeh v medsebojno povezanem svetu? \(VI.\)](#)

Druge ustrezne publikacije:

- [Izvršni povzetki zvezkov I, II in III](#)
- [PISA 2018: Vpogledi in interpretacije](#)
- [Nebo je meja: miselnost rasti , učenci in šole v PISA](#)
- [Bralci 21. stoletja: razvijanje spretnosti pismenosti v digitalnem svetu](#)

- **TALIS**

[Mednarodna raziskava o poučevanju in učenju \(TALIS\)](#) sprašuje učitelje in vodje šol o delovnih pogojih in učnih okoljih v njihovih šolah, da bi državam pomagala pri soočanju z različnimi izzivi

Rezultati TALIS 2018 raziskujejo in preučujejo različne razsežnosti strokovnosti učiteljev in šolskih voditeljev v izobraževalnih sistemih.

- [Rezultati TALIS 2018 \(Zvezek I\): Učitelji in vodje šol kot vseživljenjski učenci](#)
- [Rezultati TALIS 2018 \(Zvezek II\): Učitelji in vodje šol kot cenjeni strokovnjaki](#)

Druge ustrezne publikacije:

- [Popraviti razkorak v izobraževanju pridobiti močne učitelje v šole, ki jih najbolj potrebujejo](#)
- [Izkoristiti najboljše od svojih učencev: od osnovnošolskega do višjega srednješolskega izobraževanja](#)
- [Pozitivni dijaki z visokimi dosežki: kaj lahko naredijo šole in učitelji](#)

- **Izobraževanje, ki oblikuje trende**

- [Trends Shaping Education](#) je triletno poročilo, ki preučuje glavne gospodarske, politične, družbene in tehnološke trende, ki vplivajo na izobraževanje.
- [Trendi, ki oblikujejo izobraževanje 2022](#) pokriva bogato paleto tem, povezanih z gospodarsko rastjo, življenjem in delom, znanjem in močjo, identiteto in pripadnostjo ter našim fizičnim svetom ter človeškimi telesi in interakcijami.

- **Obzor digitalnega izobraževanja OECD**

[Obzor digitalnega izobraževanja OECD](#) je serija, katere cilj je biti referenca za oblikovalce izobraževalnih politik in raziskovalce, ki jih zanimajo najnovejši trendi in politike na mednarodni ravni, povezani s povečano uporabo digitalne tehnologije in podatkov v izobraževanju.

- **OECD serije Močan začetek**

- [Močan začetek – OECD](#) je serija poročil, ki zagotavljajo veljavne, pravočasne in primerljive mednarodne informacije o vzgoji in varstvu v zgodnjem otroštvu. Njegov cilj je podpreti države pri pregledu in preoblikovanju politik za izboljšanje njihovih storitev in sistemov za zgodnje otroštvo.
- [Močan začetek VI: podpiranje smiselnih interakcij v predšolskem izobraževanju in varstvu](#)

- **Pregled izobraževalnih politik**

Pregled izobraževalnih politik je analitični observatorij, ki spremlja razvoj političnih prednostnih nalog in razvoja politik od izobraževanja v zgodnjem otroštvu do izobraževanja odraslih, predvsem med izobraževalnimi sistemi OECD, da zagotovi primerjalno razumevanje razvoja politik in kako jih je mogoče najboljše izvajati ali sčasoma izboljšati.

- Najnovejša publikacija je [Pregled izobraževalnih politik 2021: Oblikovanje odzivnega in odpornega izobraževanja v spreminjajočem se svetu](#).

- **Raziskava OECD o socialnih in čustvenih veščinah**

- Raziskava [OECD o socialnih in čustvenih veščinah](#) je mednarodna raziskava, ki identificira in ocenjuje pogoje in prakse, ki spodbujajo ali ovirajo razvoj socialnih in čustvenih veščin pri 10 in 15-letnih učencih.
- [Onkraj akademskega učenja: prvi rezultati raziskave o socialnih in čustvenih spretnostih.](#)

- **Lekcije za izobraževanje med koronavirusno krizo**

- [Lekcije za izobraževanje med koronavirusno krizo](#) je vrsta odzivov na krizo, lekcij, pridobljenih pri izvajanju odzivnih strategij v različnih kontekstih.
- [Stanje šolskega izobraževanja eno leto po pandemiji COVID-19](#)

[Kako se je učenje nadaljevalo med pandemijo COVID-19 : globalne lekcije iz pobud za podporo učencem in učiteljem](#)

©OECD 2022

Stefano SCARPETTA

Direktor Direktorata za zaposlovanje, delo in socialne zadeve

E-naslov: Stefano.SCARPETTA@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/els/>

Stefano Scarpetta je od leta 2013 direktor Direktorata za zaposlovanje, delo in socialne zadeve (ELS) pri OECD. Vodi delo organizacije na številnih širših področjih, vključno z zaposlovanjem, delom, migracijami, zdravjem, spretnostmi, spolom in odpravljanjem neenakosti ter prispeva k uresničevanju strateških usmeritev generalnega sekretarja na teh področjih. Zastopa OECD v G20 in G7 ter številnih drugih mednarodnih forumih na visoki ravni o trgu dela, socialnih, migracijskih in zdravstvenih vprašanjih. Pod njegovim vodstvom Direktorat zagotavlja stalno pomoč in podporo državam pri oblikovanju, izvajanju in ocenjevanju politik na podlagi analiz, ki temeljijo na dokazih, kako politika vpliva na različne ekonomske, delovne in socialne rezultate. Njegovi nasveti so prispevali k številnim političnim reformam v državah OECD in širše ter k novemu političnemu razmišljanju na področjih, od neenakosti, vključevanja na trg dela in prihodnosti dela, socialne zaščite za vse, integracije migrantov, ekonomije javnega zdravja in bolnikov ter osredotočeno zdravstveno varstvo. Napisal je prvo oceno prvotne strategije zaposlovanja OECD (Implementing the OECD Jobs Strategy), vodil je tudi delo, ki ga je Ekonomski oddelek izvajal na področju »Viri gospodarske rasti« in je prvič vključeval tudi analize na ravni podjetij in kasneje vodil do redne ocene Going for Growth (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega direktorata?

Direktorat za zaposlovanje, delo in socialne zadeve (angl. Directorate for Employment, Labour and Social Affairs – ELS) vodi delo OECD na področju zaposlovanja in veščin odraslih, zdravja, socialne politike in mednarodnih migracij ter vodi strateške prioritete OECD na teh področjih.

To počnemo v sodelovanju z dvema odboroma – z Odboroma za zaposlovanje, delo in socialne zadeve (ELSAC) in z Zdravstvenim odborom (HC) – skupaj z njihovimi delovnimi skupinami in strokovnimi skupinami. Glavni cilj našega dela na področju zaposlovanja, dela in socialnih zadev je spodbujati celovite, stroškovno učinkovite in inovativne politike zaposlovanja in socialne politike za spodbujanje močne, trajnostne gospodarske rasti, visokokakovostnih delovnih mest in krepitve socialne vključenosti. Za zdravje je cilj našega dela spodbujati sisteme zdravja in dolgotrajne oskrbe, osredotočene na pacienta, v smislu finančne vzdržnosti, dostopa in učinkovitosti zdravstvenih in

sistemov dolgotrajne oskrbe, boljše politike javnega zdravja ter pobude za preprečevanje in promocijo zdravja.

Mandat našega dela določajo tudi ministrska srečanja, ki oblikujejo prihodnje usmeritve našega dela.

7. junija smo na primer organizirali ministrsko srečanje OECD za zaposlovanje in delo »Prek krize COVID-19 do boljšega trga dela, ki deluje za vse« (ang. Moving beyond the COVID-19 crisis to a better labour market that works for all), kjer smo pozdravili ministre iz OECD in številnih držav, ki niso članice, naj delijo izkušnje iz krize COVID-19 in poglede na to, kako ponovno zgraditi boljši trg dela, ki deluje za vse.

Kaj je vaša glavna prednostna naloga kot direktor?

Ena od glavnih prednostnih nalog ELS je tesno sodelovanje z oblikovalci politik za krmarjenje po pomembnih strukturnih spremembah, ki vplivajo na trge dela in družbo, ter spodbujanje politik za bolj odporne trge dela ter sisteme zdravstvenega in socialnega varstva.

Megatrendi – kot so hitre demografske spremembe, vključno s staranjem prebivalstva, tehnološkim napredkom, digitalizacijo in globalizacijo – ustvarjajo številne priložnosti. Vendar pa se povečuje zaskrbljenost glede sposobnosti ljudi, da se spopadejo s hitrimi spremembami v službi in družbi, kar lahko spodbudi tesnobo in negotovost glede prihodnosti. Na primer, milijoni delavcev se bodo morali prilagoditi spremembam, ki jih prinaša avtomatizacija: ocenjujemo, da je v državah OECD 14 % delovnih mest izpostavljenih velikemu tveganju za avtomatizacijo, pri nadaljnjih 32 % pa bo prišlo do znatnih sprememb v načinu izvajanja. Hkrati se bodo morali delavci v skoraj vseh gospodarskih sektorjih prilagoditi zelenemu prehodu: za mnoge bo to pomenilo iskanje nove službe ali učenje novih veščin za opravljanje nalog, ki jih bo zahtevalo njihovo delo. Poleg tega moramo v luči staranja prebivalstva narediti več za spodbujanje delovne sile, ki vključuje starost, ki ljudem daje boljše izbire in priložnosti za zaposlitev pri višji starosti ter izkoristi potencialne koristi za posameznike, podjetja in družbo kot celoto.

Hkrati pomagamo tudi vladam, da se odzovejo na velike svetovne pretese in si opomorejo od njih. Na primer, od izbruha pandemije COVID-19 smo zagotovili poglobljene dokaze in priporočila za pomoč vladam pri obvladovanju zdravstvene krize in njenih daljnosežnih družbeno-ekonomskih posledic (npr. [Health at a glance 2021](#); [Employment Outlook 2021](#)). V preteklih mesecih smo dejavno podpirali države OECD pri spremljanju posledic agresije Rusije na Ukrajino in pri določanju politik za podporo beguncem in ranljivim skupinam.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela v drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

Dodana vrednost dela ELS odraža bistvene prednosti OECD kot institucije, ki deluje na več frontah. Prvič, kot središče znanja za meddržavne podatke, analize in nasvete o javnih politikah; drugič, kot forum za izmenjavo najboljših praks; in tretjič, kot vodilna institucija za politična priporočila, ki temeljijo na dokazih, za podporo državam pri izvajanju širokega nabora političnih reform. Ena od edinstvenih značilnosti OECD in ELS je zmožnost zagotavljanja večsektorskega pristopa k številnim političnim vprašanjem, ki to zahtevajo, z močnim sodelovanjem med direkcijami in skupnim delom.

Na ta način OECD oblikovalcem politike zagotavlja celosten odgovor, ki se opira na trdne dokaze, strokovno znanje o politiki in poglobljene izmenjave z državami članicami. V ELS tesno sodelujemo z drugimi direktorji, da zagotovimo, da lahko zagotovimo celovito oceno izzivov in priporočimo celovit odziv politike.

Strokovno znanje OECD temelji na močnem sodelovanju z odbori in delovnimi skupinami in je obogateno z njim, kjer imamo priložnost zbrati informacije iz prve roke o njihovih politikah in izmenjati mnenja s strokovnjaki iz vseh naših držav članic. Odbor za zaposlovanje, delo in socialne zadeve (ELSAC) in Zdravstveni odbor nam zagotavljata informacije in boljše razumevanje, kako se politike oblikujejo in izvajajo na terenu.

Nazadnje, z našimi prispevki in sodelovanjem v G7, G20 in APEC, OECD pomaga oblikovati delo in prednostne naloge teh ključnih mednarodnih forumov.

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja? Kakšen je bil vpliv pandemije in agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?

Pandemija, ki ji je sledila obsežna agresija Rusije, je imela pomembne posledice za delo ELS.

Od začetka pandemije COVID-19 je bila ELS izjemno dejavna pri ocenjevanju njenih vplivov na zdravje, zaposlovanje in socialo ter pri spremljanju ukrepov politike, ki so jih sprejele države članice in drugod, da bi zajezili širjenje virusa, da bi obdržali delovna mesta in za podporo gospodinjstvom, ki jih je prizadela kriza. Naši izdaji [OECD Employment Outlook](#) za leti 2020 in 2021 sta se močno osredotočili na delovne in socialne vplive krize, medtem ko je Poročilo o zdravju na prvi pogled za leto 2021 poudarilo potrebo po krepitvi odpornosti zdravstvenih sistemov po pandemiji.

Vzporedno je ELS pripravil skoraj 50 poročil o politikah, povezanih s COVID-19, ki zagotavljajo pravočasne dokaze o številnih načinih, na katere je pandemija spremenila gospodarstvo in naša življenja. V nizu poročil so bili ocenjeni vplivi na zdravje in odzivi vlad, vključno s [politikami zadrževanja in blažitve](#); [testiranj na COVID-19](#); [delovno silo in varnostjo v sektorju dolgotrajne oskrbe](#); [dostopom do cepiv proti COVID-19](#) in [krepitev zaupanja javnosti v njih](#); [vplivom krize na duševno zdravje](#); [učinki COVID-19 na uživanje alkohola](#); in mnogi drugi. V naših poročilih, ki se osredotočajo na razsežnost trga dela, veščin, migracij in socialne zaščite, smo ocenili učinke COVID-19 na [ženske](#); [delavce na platformi](#);

[delavce v prvi liniji, migrante in rasne/etnične manjšine](#); [otroke](#); [priseljence in njihove otroke](#); [duševno zdravje mladih](#); [nastanitev](#); državno podporo [ljudem in podjetjem](#); kako so vlade prilagodile [sheme za ohranitev zaposlitve](#); [potencial spletnega učenja za odrasle](#); [vlogo socialnega dialoga](#) pri okrevanju in še veliko več.

Po obsežni agresiji Rusije na Ukrajino se je Svet OECD [odločil, da uradno prekine pristopni proces z Rusijo](#) in okrepi podporo demokratično izvoljeni vladi Ukrajine. V zadnjih mesecih smo pozorno spremljali humanitarno krizo in odziv javne politike, da bi podprli skoraj 7 milijonov ukrajinskih beguncev, ki so od konca februarja zapustili svojo državo. Podpiramo tudi vlade držav gostiteljic pri določanju ukrepov za podporo beguncem in olajšanje njihovega dostopa do izobraževanja, stanovanja, hrane, varstva otrok in dela. V začetku maja je ELS organiziral izredno srečanje delovne skupine OECD za migracije v Varšavi na Poljskem, da bi združil visoke oblikovalce politik iz vse OECD, da bi izmenjali dobre prakse in izkušnje iz preteklih begunskih kriz. Te vrste izmenjav odražajo OECD v najboljšem primeru: zagotavljanje pravočasne, ciljne podpore vladam in služenje kot forum za medsebojno učenje.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključijo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vašega Direktorata za Slovenijo?

Zelo smo veseli, da je Slovenija neomajen partner našega dela v ELS.

Pomembna oblika sodelovanja s Slovenijo je pregled posameznih držav o posameznih političnih vprašanjih. Na področju socialne politike je na primer ELS tesno sodeloval s slovenskimi oblikovalci politike in deležniki pri izvajanju pregledov mladih ([Vlaganje v mlade: Slovenija, 2021](#) in pokojnin ([OECD Pregled pokojninskih sistemov: Slovenija, 2022](#)) – z veseljem smo videli, da je v vašem februarskem novičniku objavljen pregled pokojnin! Ti projekti vladi zagotavljajo poglobljeno oceno izzivov in vrzeli v politiki ter predlagajo vrsto ciljno usmerjenih priporočil. Zagotavljajo pa tudi priložnost za medsebojno učenje drugim državam članicam. Pregled pokojnin je na primer vključeval študijski obisk, na katerem so se združili slovenski in švedski javni uslužbenci, da bi izvedeli, kako je Švedska z dolgoletno tradicijo oblikovanja soglasja in ciljno usmerjenega informiranja javnosti uspešno komunicirala o pokojninski reformi.

Vse bolj podpiramo tudi Slovenijo pri izvajanju političnih reform, in sicer s projekti, ki se financirajo iz pobude DG-REFORM Evropske unije. V začetku tega leta smo na primer izdali poročilo [Invalidnost, delo in inkluzija v Sloveniji: k zgodnji intervenciji za bolne delavce](#), ki je združilo vodje z ministrstev za delo in zdravje, da bi se spopadli s problemom dolgotrajne bolezni – pomemben in vse večji izziv v Sloveniji. V sodelovanju z ministrstvi smo izdelali akcijski načrt za reformo programa zdravstvenega zavarovanja in načrtali pot naprej. Trenutno sodelujemo z Ministrstvom za zdravje pri podpori izvajanja reforme.

Drugi projekt, ki poteka z Ministrstvom za delo, je namenjen podpori ministrstva pri vzpostavitvi baze kazalnikov, ki bodo pomagali spremljati napredek politike.

Obstajajo številni drugi projekti, kjer je Slovenija prevzela vodilno vlogo glede na svojo moč na ključnih področjih politike. Slovenija je bila na primer vodilna pri razvoju nove pobude [Pacient-Reported Indicator Surveys \(PaRIS\)](#). Cilj pobude PaRIS, v kateri trenutno sodeluje 20 držav, je povečati osredotočenost zdravstvenih sistemov na ljudi z razvojem raziskave rezultatov in izkušenj ljudi, ki živijo s kroničnimi boleznimi, ki se zdravijo v primarni oskrbi ali drugih ambulantnih ustanovah. Veščine so še ena tema, s katero se je Slovenija pri nas aktivno ukvarjala. OECD in Slovenija sta skupaj organizirala virtualni [Skills Summit 2020](#), na katerem so ministri in visoki uradniki iz 36 držav razpravljali o posledicah pandemije COVID-19 na politiko spretnosti in megatrendov digitalizacije, globalizacije ter podnebnih in demografskih sprememb. Razprave so potrdile osrednjo vlogo ljudi in njihovih veščin za premagovanje krize ob krepitvi družbene odpornosti in trajnosti.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je Direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so pomembni in kakšen je njihov vpliv?

Naša vodilna poročila so postala še posebej pomembna v trenutnem kontekstu, vključno z Obeti zaposlovanja OECD (OECD Employment Outlook), zdravje na prvi pogled (Health at a Glance), Pokojnine na prvi pogled (Pensions at a Glance) in Obeti za mednarodne migracije (International Migration Outlook). Ta letna poročila zagotavljajo oblikovalcem politik v državah OECD in zunaj nje najnovejše primerjalne dokaze o delovnih mestih, zdravstvu, pokojninskih reformah in migracijah, s tematskimi poglavji, ki obravnavajo nekatere najbolj pereče politične izzive v državah OECD – vključno z umetno inteligenco, vrzeli v pokritosti s socialno zaščito, debelostjo, izdatki za zdravstvo in staranjem. Strategija za delovna mesta OECD (2018) je glavno orodje, ki smo ga razvili za pomoč vladam pri izkoriščanju priložnosti, ki jih ponujajo nove tehnologije in trgi, ter za pomoč delavcem pri soočanju z velikimi strukturnimi spremembami na trgu dela. Zdaj smo v fazi izvajanja strategije in sodelujemo z državami, da bi ocenili uspešnost trga dela na podlagi petih ključnih kazalnikov količine delovnih mest, kakovosti delovnih mest, vključenosti, odpornosti in prilagodljivosti.

V zadnjih letih smo razvili tudi nova orodja za pomoč oblikovalcem politik, da bolje razumejo skrbi državljanov in ocenijo potencial za razširitev in reformo sistemov socialne zaščite z našo raziskavo *Risks That Matter*. Raziskava iz leta 2020, v kateri je bilo anketiranih 25.000 ljudi v 25 državah OECD, je pokazala, da ljudi najbolj skrbi, da obdržijo službo, plačajo račune in ostanejo zdravi; mnogi menijo, da bi morala vlada narediti več za zagotovitev njihove ekonomske varnosti, in so pripravljeni plačati več davkov, da bi to podprli.

To je poleg obsežnega tematskega dela, ki je v zadnjih letih veliko prispevalo k politični razpravi. Nekaj poudarkov vključuje: [Neenakomerno preprečevanje staranja](#), ki je ocenilo, kako velike razlike v življenjskih zasluških med različnimi skupinami lahko povzročijo neenakosti v izobraževanju, zdravju, zaposlovanju in zasluških v življenjskem ciklu; in [Prizadevanje za enakost spolov: Borba v klanec](#), ki dokumentira počasen napredek – in vztrajne vrzeli – v državah OECD pri doseganju enakosti spolov v izobraževanju, zaposlovanju, podjetništvu, političnem in javnem življenju.

Poleg analitičnih pregledov smo podprli tudi vlade v naši vlogi oblikovalca mednarodnih standardov. V zadnjem desetletju smo sodelovali z državami pri razvoju priporočil OECD: Priporočilo iz leta 2013 o [enakosti spolov v izobraževanju, zaposlovanju in podjetništvu](#) ter Priporočilo iz leta 2015 o [staranju in politikah zaposlovanja](#); tretje priporočilo, Priporočilo o ustvarjanju boljših priložnosti za mlade, sprejeto na zasedanju ministrskega sveta OECD 10. junija 2022.

V okviru mandata priporočil OECD spremlja izvajanje politik v državah članicah. Spremljanje, opravljeno leta 2022, kaže, da so bila priporočila o spolu in staranju ključnega pomena pri obveščanju o oblikovanju politik v državah OECD. Na primer:

- Pri povečanju spodbud za kasnejšo upokojitev je bil dosežen pomemben napredek. Na primer, v nasprotju s prejšnjimi krizami so se med krizo COVID-19 skoraj vse vlade vzdržale uvedbe ali razširitve shem predčasnega upokojevanja v skladu s priporočili. To je brez dvoma napredek od tistega, kjer smo bili pred 15 leti ali celo pred 5 leti, ko smo sprejeli priporočila. Kljub temu ostaja še veliko možnosti za izboljšanje politik za odpravo ovir delodajalcev in spodbujanje zaposljivosti za spodbujanje boljše izbire zaposlitve pri starejših.
- Spremljanje priporočil o enakosti spolov kaže, da je bil dosežen določen napredek pri politikah za spodbujanje enakosti spolov, zlasti pri zagotavljanju in izrabi očetovskega in starševskega dopusta s strani očetov, enakega plačila ter dostopa do fleksibilnega dela in vodstvenih položajih. Vendar pa ostajajo velike razlike med spoloma v izobraževanju, zaposlovanju, podjetništvu in javnem življenju, napredek pa ostaja neenakomeren v državah članicah. Države so poudarile, da načela, določena v priporočilu OECD o enakosti spolov, še naprej pomagajo pri oblikovanju politik in določanju standardov v njihovih državah, zlasti v kontekstu krize COVID-19, ki je povečala razlike med spoloma.

©OECD 2022

Alain DE SERRES

Direktor Direktorata za okolje

E-naslov: Alain.DESERRES@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/env/>

Od 1. aprila 2022 Alain de Serres nadzira izvajanje delovnega programa Direktorata v zvezi s širokim naborom okoljskih vprašanj, vključno z zeleno rastjo, podnebnimi spremembami, biotsko raznovrstnostjo, kakovostjo ekosistemov, ekološkimi inovacijami, krožnim gospodarstvom in produktivnostjo virov.

Pred tem je bil namestnik direktorja na področju študij politik Ekonomskega oddelka OECD, kjer je nadzoroval delo Oddelka o vlogi in vplivu institucionalnih in političnih nastavitvev pri soočanju z gospodarskimi izzivi, kot so šibka rast produktivnosti, neenakost dohodkov, visoke stopnje dolga in ublažitev podnebnih sprememb.

Prispeval je tudi k delu OECD za G20 in G7 ter na področjih gospodarske odpornosti in trajnostne rasti. Pred kratkim delal na gospodarski in finančni odpornosti ter pred tem na determinantah politik vlaganja v kapital, ki temelji na znanju, kot tudi na politikah zelene rasti.

Del njegovega dela je bil objavljen v revijah, kot so Economic Policy, European Economic Review, Environmental and Resource Economics in Journal of Economic Geography. Preden se je pridružil OECD, je Alain De Serres dolga leta delal v Bank of Canada in Ministrstvu za finance v Ottawi (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega direktorata?

Delo OECD na področju okolja pomaga državam oblikovati in izvajati učinkovite politike za reševanje okoljskih problemov in trajnostno upravljanje naravnih virov. Preučuje povezave med okoljem ter gospodarskimi, sektorskimi in družbenimi vprašanji v različnih temah, vključno s podnebnimi spremembami, biotsko raznovrstnostjo, kemikalijami in ravnanjem z odpadki, krožnim gospodarstvom, fosilnimi gorivi, zelenimi financami, oceanom, onesnaževanjem s plastiko in kakovostjo vode.

Kaj je vaša glavna prednostna naloga v vlogi direktorja?

Odkar sem postal vršilec dolžnosti direktorja Direktorata za okolje OECD, si prizadevam zagotoviti, da se prednostne naloge držav dobro odražajo v delu direktorata in da so naši rezultati ustrezni,

pravočasni in v pomoč članicam OECD. Na [ministrskem srečanju](#) Odbora za okoljsko politiko (EPOC), ki je potekalo 30. in 31. marca 2022, so se ministri zavezali k ambiciozni [Deklaraciji o odpornem in zdravem okolju za vse](#), ki določa delo za prihodnja leta. Podobno je bil EPOC pred kratkim povabljen, da izvede prednostno razvrstitev tem, ki so v pristojnosti odbora. V skladu s temi prispevki želim izpostaviti tri ključne prednostne teme direktorata:

- Podnebne spremembe so vse bolj vključene v vse direktorate OECD. Direktorat za okolje ima ključno vlogo pri združevanju tega meddirektorskega dela, zlasti prek [Horizontalnega projekta OECD o podnebni in gospodarski odpornosti](#), katerega cilj je preoblikovati podnebni izziv za svet, ki ga je prizadela pandemija, in bo na koncu pripravil praktičen komplet orodij za celostni pristop h krepitvi podnebne in gospodarske odpornosti. Projekt vključuje tudi pilotno fazo velike nove pobude za spremljanje podnebnih ukrepov in spodbujanje večjih podnebnih ambicij, [Mednarodnega programa za ukrepanje na področju podnebja \(IPAC\)](#).
- Biotska raznovrstnost – zajema vse vrste, ekosisteme in gensko raznovrstnost – podpira vsako življenje na zemlji in je temeljnega pomena za naše zdravje in dobro počutje ljudi ter delovanje naših gospodarstev. V Direktoratu za okolje si prizadevamo podpreti Globalni okvir biotske raznovrstnosti po letu 2020 z analizo financiranja biotske raznovrstnosti, ki temelji na dokazih, vključno z analizo podpor za okolje, ki so škodljive, ter podatki in kazalniki za spremljanje napredka, zlasti sledenje pozitivnim spodbudam.
- Onesnaževanje s plastiko je eden od velikih okoljskih izzivov 21. stoletja, ki povzroča obsežno škodo ekosistemom in zdravju ljudi. Junija smo objavili poročilo OECD Globalna napoved za plastiko: politični scenariji do leta 2060 ([Global Plastics Outlook: Policy Scenarios do 2060](#)), ki zagotavlja globalne projekcije sektorskih in regionalnih gonil ter posledic uporabe plastike za prihodnja desetletja. Prejšnje povezano poročilo Globalni pogled na plastiko: gospodarski dejavniki, vplivi na okolje in možnosti politike ([Global Plastics Outlook: Economic Drivers, Environmental Impacts and Policy Options](#)), objavljeno februarja 2022, je zagotovilo prvo celovito globalno oceno trendov pri uporabi plastike, nastajanju odpadkov in uhajanju v okolje.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela v drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

OECD ima edinstveno multidisciplinarno pristojnost, ki pokriva tako makroekonomske kot strukturne politike na skoraj vseh področjih gospodarske in finančne dejavnosti. Glede podnebnih in okoljskih vprašanj so njegove ključne prednosti:

- Širok politični doseg, pa tudi zmožnost medsebojnega povezovanja in povezovanja različnih področij politik prek okvirov, usmerjenih v ukrepanje.
- Dolgoletna izkušnja, ki povezuje širok nabor zainteresiranih strani, vključno z nečlanicami OECD, za lažjo izmenjavo znanja in oblikovanje skupnega razumevanja z vključujočimi forumi in medvrstnim učenjem.
- Globalna vloga pri določanju standardov, ki oblikuje večstransko politiko z inovativnimi pravnimi instrumenti in drugimi standardi ter podpira dosledno izvajanje s poročanjem in strokovnim pregledom. Kot primer je EPOC leta 1972 razvil načelo "onesnaževalec plača", ki od takrat usmerja nacionalne in mednarodne okoljske politike tako, da zahteva, da stroške onesnaževanja nosijo tisti, ki ga povzročajo.
- Sposobnost zagotavljanja mednarodno primerljivih statističnih podatkov ter razvoja merilnih okvirov in analiz, ki temeljijo na dokazih in ki vključujejo stališča držav in drugih zainteresiranih strani ter si prizadevajo za zagotovitev njihovega vključevanja in potrditve.

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja?

Kakšen je bil vpliv pandemije in agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?

Svet se je v zadnjih nekaj letih močno spremenil. Še vedno se soočamo s posledicami najhujše pandemije v naših življenjih. Ruska neizzvana vojna proti ukrajinskemu ljudstvu povzroča strašne bolečine in trpljenje v Ukrajini, hkrati pa še povečuje globalne pritiske na cene energije, dobavne verige in varnost preskrbe s hrano. Ta vojna nas opominja na obseg, v katerem lahko gospodarski in geopolitični pretresi vplivajo na naša prizadevanja za dolgoročno ukrepanje na področju podnebja in okolja.

Toda v preteklih letih smo videli tudi, kaj lahko doseže moč multilateralizma. Na COP26 lani so se države združile, da bi prek Glasgowskega podnebnega pakta poslale močan signal, da omejijo dvig globalnih temperatur na 1,5 °C, okrepijo prilagajanje in mobilizirajo finančna sredstva za ukrepanje na področju podnebja. Povpraševanje po nujnih, ambicioznih in učinkovitih globalnih ukrepih na področju podnebja in drugih okoljskih izzivov, kot so izguba biotske raznovrstnosti, onesnaževanje s plastiko in upravljanje oceanov – se je v zadnjih letih le okrepilo. Morda bolj kot katero koli drugo področje varstvo okolja zahteva resnično globalno sodelovanje in OECD je v dobrem položaju, da združi države, da bi preoblikovale zaveze v dejanja.

Delo OECD in Direktorata za okolje se je prilagodilo obravnavi nedavnih izzivov. Ad hoc središča so bila razvita za zbiranje političnih poročil in poročil, ki obravnavajo [okrevanje](#), pa tudi [vojno v Ukrajini](#).

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključijo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vašega direktorata za Slovenijo?

Slovenija je bila zelo aktivna pri delu EPOC in njegovih pomožnih organov in za to smo hvaležni. Pozdravili smo udeležbo g. Petra Ješovnika, stalnega predstavnika Slovenije pri OECD, na ministrskem srečanju EPOC.

Direktorat za okolje je v letu 2018 združil moči z Sektorjem za gospodarstvo in Direktoratom za statistiko pri pripravi Poročila o perspektivah, izzivih in možnostih politike za doseganje glavnih ciljev Strategije razvoja Slovenije.

Poleg ad hoc dela o Sloveniji si prizadevamo zagotoviti, da se rezultati Direktorata za okolje ustrezno razširjajo in posredujejo državam. Zato redno izdajamo glasila in pogosto posodabljammo naše spletno mesto in platforme družbenih medijev.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je Direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so pomembni in kakšen je bil njihov vpliv?

- [Okolje na prvi pogled](#)
- Okolje na prvi pogled je platforma OECD za okoljske kazalnike. Omogoča dostop do najnovejših podatkov prek interaktivne grafike in zagotavlja ključna sporočila o večjih okoljskih vprašanjih. Prikazani kazalniki so orodje za spremljanje okoljske uspešnosti in napredka v smeri trajnostnega razvoja. Spletna različica omogoča uporabnikom, da se igrajo s podatki in grafiko, jih prenašajo in delijo ter pregledujejo in prenašajo tematske spletne knjige.

Zeleno okrevanje po COVIDU-19 – poročila:

- [Gradimo bolje: trajnostno in odporno okrevanje po COVID-19](#) (2020)
- To poročilo o politikah preučuje, kako lahko paketi spodbud ustvarijo okrevanje, ki se »bolje vrača«, tj. ne samo, da hitro postavi gospodarstva in sredstva za preživetje, ampak tudi dolgoročno ohranja blaginjo. V središču tega pristopa je prehod na bolj vključujoče in odpornejše družbe z ničelnimi neto emisijami toplogrednih plinov in veliko manjšimi vplivi na naravo.

- [Dolgoročne okoljske posledice COVID-19](#) (2021)
 - To poročilo analizira dolgoročne učinke pandemije COVID-19 in s tem povezanih vladnih odzivov na okolje. Vpliv sektorskih in regionalnih šokov na gospodarstvo do leta 2040 povezuje z vrsto okoljskih pritiskov, vključno z emisijami toplogrednih plinov, emisijami onesnaževal zraka, uporabo surovin in spremembo rabe zemljišč.
- [Biotska raznovrstnost in gospodarski odziv na COVID-19](#) (2020)
 - To poročilo se osredotoča na ključno vlogo biotske raznovrstnosti za človeško življenje in pomen vključitve biotske raznovrstnosti v okrevanje po krizi COVID-19. Povzetek opisuje, kako je izguba biotske raznovrstnosti ključno gonilo nastajajočih nalezljivih bolezni in predstavlja vrsto drugih naraščajočih tveganj za podjetja, družbo in svetovno gospodarstvo. Vlaganje v ohranjanje, trajnostno rabo in obnovo biotske raznovrstnosti lahko pomaga pri soočanju s temi tveganji, hkrati pa zagotavlja delovna mesta, poslovne priložnosti in druge koristi za družbo.

©OECD 2022

Elsa PILICHOWSKI

Direktorica Direktorata za javno upravljanje

E-naslov: elsa.pilichowski@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/gov/>

Elsa Pilichowski ima več kot 20 let izkušenj na področju javnega upravljanja v državah OECD in partnerskih državah. OECD se je pridružila leta 2000 na Direktoratu za javno upravljanje, kjer je delala do leta 2012. Vodila je projekte in skupine za agencije, zaposlovanje v javnem sektorju in različna vprašanja upravljanja. Sodelovala je pri oblikovanju prvega sklopa kazalnikov o upravljanju vladnih človeških virov in o proizvodnih stroških vlad ter pri izvedbi prvega pregleda javnega upravljanja v Franciji. Pilichowski se je leta 2012 preselila v Sekretariat za globalne odnose kot vodja projekta in nato namestnica vodje programa Eurasia, kjer je vodila projekt o konkurenčnosti v Kazahstanu in podpirala vodjo osebja in zagotavljanja nadzora kakovosti.

Med letoma 2014 in 2020 je bila svetovalka v Uradu generalnega sekretarja, kjer je zagotavljala izvajanje programa generalnega sekretarja ter podpirala vodjo in namestnika vodje osebja pri strateškem in korporativnem programu. Prevezla je odgovornost za podporo delu kabineta na področju komuniciranja in v tej vlogi v imenu Urada usklajevala brošuro Raising the Bar in Covid-19 Hub. Bila je tudi v.d. direktorice sekretariata Sveta in Izvršnega odbora od 1. julija 2020 do 30. septembra 2020 (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega Direktorata?

Poslanstvo Direktorata za javno upravljanje je usposobiti vlade, da bodo bolje služile državljanom. To dosega z različnimi strokovnimi področji javnega upravljanja, kot so: javna uprava in javna služba, oblikovanje in skladnost politik, digitalna vlada in inovacije, odprta vlada in državljanska udeležba, vključujoče oblikovanje politik in zastopanje, javna integriteta, javno upravljanje, proračun, infrastruktura, javna naročila in predpisi. Države podpira s podatki in analizami, podporo politikam in priporočili, vključevanjem dobrega upravljanja v prednostna področja politik OECD, zagotavljanjem posebne podpore državam in vključevanjem v globalni dialog.

Članice OECD usmerjajo delo na področju javnega upravljanja prek treh glavnih odborov in številnih podteles pod splošnim vodstvom Sveta OECD. Odbor za javno upravljanje (The Public Governance Committee - PGC) združuje članice, da določijo prednostne naloge, usklajujejo in izvajajo delo Direktorata za javno upravljanje. Podpira ga devet delovnih skupin, vključno z enim organom na visoki

ravni: Centri vlade (the Centres of Government (CoG) – najvišji državni uslužbenci v vladnih centrih) ter številne neformalne strokovne skupine. Druge delovne skupine vključujejo: visoke digitalne vladne uradnike; višje uradnike za javno integriteto; vodilne strokovnjake za javna naročila; zaposlovanje in upravljanje v javnem sektorju; Forum za tveganje na visoki ravni (z delovno skupino za boj proti nezakoniti trgovini); vključevanje načela enakosti spolov in upravljanje; ter odprto vlado. Odbor za regulativno politiko (Regulatory Policy Committee - RPC) združuje člane, ki določajo prednostne naloge, usklajujejo in izvajajo dela Direktorata za javno upravo, ki se osredotoča na oblikovanje in zagotavljanje učinkovitih, uspešnih, prožnih in pravičnih regulativnih okvirov. Podpira ga Mreža gospodarskih regulatorjev (Network of Economic Regulators - NER), ki spodbuja dialog med več kot 70 regulatorji z vsega sveta, ki delujejo v različnih sektorjih, kot so komunikacije, energija, promet in voda. Odbor višjih proračunskih uradnikov (Committee of Senior Budget Officials - SBO) združuje člane, da bi obravnavali politike, ki podpirajo fiskalno vzdržnost ter učinkovito in uspešno dodeljevanje sredstev z ustreznim proračunskim upravljanjem z vidika celotne vlade.

Kaj je vaša glavna prioriteta v vlogi direktorice?

Moja glavna prednostna naloga je preprosta. Zagotoviti priložnosti, podatke in analize, ki jih vlade potrebujejo za boljše delovanje za državljane. To pomeni, da z vidika javnega upravljanja razumem, kaj vlade potrebujejo in kdaj. V sedanjem kontekstu je na primer ena od mojih najpomembnejših prednostnih nalog naš program za krepitev zaupanja in krepitev demokracije, ki ga vodijo naši člani. Zadovoljstvo javnosti z delovanjem demokracij po vsem svetu se je od sredine devetdesetih let prejšnjega stoletja zmanjšalo, tudi v številnih državah OECD. V različnih državah se to kaže različno, med drugim z nizko volilno udeležbo, večjo politično polarizacijo in večjimi skupinami, ki se ločijo od tradicionalnih demokratičnih procesov ali izražajo nezadovoljstvo z novimi oblikami protestov. Poleg tega, da ta trend vpliva na socialno kohezijo, vse bolj ovira oblikovanje politik in sposobnost vlad za reševanje socialnih in gospodarskih izzivov.

Poročilo o raziskavi OECD o dejavnikih zaupanja v institucije za leto 2021 (v nadaljnjem besedilu: raziskava OECD o zaupanju) bo objavljeno 13. julija 2022. Raziskava je bila izvedena med 22 državami OECD, z več kot 50.000 anketiranci, in ugotavlja, da se demokratične javne institucije dokaj dobro odrežejo pri številnih merilih zaupanja, kot so odprti upravni postopki in zagotavljanje javnih storitev. Kljub temu pa obstaja razkorak. Menijo, da vlade ne izpolnjujejo pričakovanj državljanov glede zastopanosti pri sprejemanju odločitev in odzivnosti na zahteve ljudi. Naložbe v krepitev zaupanja so še toliko pomembnejše zaradi globalnih in medgeneracijskih izzivov, kot so podnebne spremembe. Trdno zaupanje javnosti je nujno, da vlade sprejmejo potrebne politike za spopadanje s temi izzivi; brez njega se lahko napredek obrne in moč demokratičnih vlad spodkoplje.

V tem okviru je PGC spomladi leta 2021 začel izvajati pobudo za krepitev demokracije (v nadaljnjem besedilu: pobuda). S ciljem krepitev modelov demokratičnega upravljanja in ponovne krepitev zaupanja v javne institucije v državah OECD pobuda obravnava tri skupne izzive upravljanja razvitih in zrelih demokracij: a) boj proti napačnim in pomanjkljivim informacijam, b) zastopanost, sodelovanje in odprtost v javnem življenju ter c) sprejemanje globalne odgovornosti vlad in krepitev odpornosti na tuje vplive. Ti izzivi, podprti z ugotovitvami raziskave zaupanja OECD, predstavljajo tri stebre pobude, ki so povezani z izjavami ministrskega sveta OECD iz let 2021 in 2022 ter Vizijo članic za OECD v naslednjem desetletju. Poleg tega pobuda vključuje horizontalno usmeritev, ki zajema vse tri stebre, razdeljene na glavne izzive podnebja in demokracije ter digitalizacije in demokracije.

V okviru pobude bo 18. novembra 2022 potekalo ministrsko srečanje Odbora za javno upravljanje na temo "Krepitev zaupanja in krepitev demokracije", ki mu bo predsedoval (in gostil) Luksemburg, podpredsedniki pa bodo Kolumbija, Francija, Litva in Združene države Amerike. Na ministrskem srečanju bodo sodelovali voditelji vlad ter ministri za javno upravo, notranje zadeve, finance in zunanje zadeve iz članic OECD in držav pristopnic, da bi oblikovali skupno vizijo in prizadevanja za krepitev zaupanja in krepitev demokracije. Pred ministrskim srečanjem bo 17. novembra 2022 potekal dogodek z več deležniki, na katerem bodo članice in partnerske države OECD, mednarodne organizacije, civilna družba in zasebni sektor razpravljali o širši svetovni agendi za demokracijo ter tako povečali doseg in učinek pobude OECD za krepitev demokracije.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela v drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

OECD se veliko posveča javnemu upravljanju, kar pa ni značilno za številne večje mednarodne organizacije. Kjer obstajajo skupna področja, na primer z Generalnim direktoratom EU za strukturne reforme ali Mednarodnim inštitutom za demokracijo in volilno pomoč, z njimi tesno sodelujemo, da bi izkoristili sinergije in zagotovili našo dodano vrednost. Najboljši primer tega je SIGMA, skupna pobuda OECD in EU, ki je 25. maja 2022 praznovala 30. obletnico in je odličen primer dolgoletnega partnerstva med obema organizacijama. Njeno poslanstvo je podpirati države širitve EU in sosednje države pri reformah javnega upravljanja/javne uprave.

Direktorat za javno upravljanje ima tudi pomembno medsektorsko vlogo v OECD, saj zagotavlja analize in priporočila o tem, "kako" oblikovati in izvajati politike. Posebej velja omeniti, da vodi prizadevanja OECD za krepitev demokracije, vključno z bojem proti napačnim in pomanjkljivim informacijam, ter za boljšo porabo. Sodelujemo z Direktoratom za zaposlovanje, delo in socialne zadeve, ki je so-vodja na področju mladine in enakosti spolov, z Direktoratom za finančne zadeve na področju infrastrukture in boja proti korupciji, z Direktoratom za znanost, tehnologijo in inovacije pa na področju upravljanja tehnologije, vključno z regulativnimi vidiki digitalne agende in digitalne identitete kot vladne storitve.

Poleg tega se naše področje vključuje v številne druge pobude, vključno s horizontalnim projektom o podnebj, v okviru katerega ima pristojni direktorat projekt o zelenem upravljanju.

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja? Kakšen je bil vpliv pandemije in obsežne agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?

Pandemija COVID-19 je vlade postavila v središče pozornosti. Mnoge so pokazale, da so se v krizi sposobne hitro in obsežno odzvati, vendar je pandemija povzročila tudi nevzdržne ravni dolga držav v negotovih gospodarskih in geopolitičnih razmerah, razkrila številne obstoječe vrzeli v javnem upravljanju (npr. pripravljenost na krize in krizno upravljanje), pokazala, kako pomembno je, da državljani zaupajo vladi, da bi bile politike uspešne, in da je treba dodatno okrepiti odpornost naših demokracij. Ruski napad na Ukrajino je le še povečal potrebo držav, da utrdijo zaupanje javnosti in se bolje spopadejo s številnimi globalnimi izzivi (podnebne spremembe, digitalizacija itd.), kar bo zahtevalo preoblikovanje načina vladanja v državah. Direktorat za javno upravljanje v sodelovanju s poslanci nadaljuje delo v številnih delovnih področjih, da bi se odzval na te nastajajoče prednostne naloge. Seveda še naprej sodelujemo tudi z Ukrajino, zlasti v okviru programa SIGMA, in načrtujemo svoje delo za prihodnjo obnovo.

V okviru Odbora višjih proračunskih uradnikov pripravljamo smernice za trajnostno upravljanje javnih financ v obdobju okrevanja po COVID-19 - znane tudi kot "boljša poraba". Kot sem že omenila, ugotavljamo glavne dejavnike, ki zmanjšujejo zaupanje v javne institucije, in skupaj razvijamo korektivne ukrepe. Na podlagi teh podatkov pomagamo opredeliti konkretne ukrepe za krepitev demokracije, tudi v primeru napačnega obveščanja in dezinformiranja ter širšega tujega neprimernege vpliva. V širšem smislu ugotavljamo ključna področja slabosti v javnem upravljanju in razvijamo rešitve. Nazadnje, vlade podpiramo pri preoblikovanju javnih institucij in vključevanju prednostnih ciljev politike v orodja upravljanja, kot so predpisi, da bi se soočili z globalnimi izzivi, zlasti podnebnimi spremembami in digitalno preobrazbo.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključujejo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vašega direktorata za Slovenijo?

Z veseljem lahko rečem, da s Slovenijo odlično sodelujemo, tako v okviru naših odborov in delovnih skupin kot v okviru širšega vsebinskega dela Direktorata.

Imeli smo čast sodelovati z Ministrstvom za javno upravo v okviru slovenskega predsedovanja Svetu Evropske unije 2021 in Mreže za javno upravo EU (EUPAN). Med vrhunce tega partnerstva sodita

konferenca [Government Beyond Recovery](#) in študija o [staranju in upravljanju talentov v javnih upravah Evropske unije](#), ki raziskuje vplive in posledice demografskih sprememb za evropske javne uprave. Pregled [digitalne uprave Slovenije](#) 2021 opredeljuje možnosti, s katerimi lahko slovenska vlada okrepi in izkoristi digitalno vlado za doseganje širših strateških ciljev.

Slovenija aktivno sodeluje pri razvoju standardov OECD na področju javnega upravljanja, med katerimi je nedavno tudi [Priporočilo o ustvarjanju boljših priložnosti za mlade](#), ki je skupni izdelek Odbora za javno upravljanje in Odbora za zaposlovanje, delo in socialne zadeve. Poleg tega slovenski strokovnjaki redno sodelujejo kot strokovni sodelavci v naših pregledih držav. Tak primer je prispevek slovenskih strokovnjakov k 2021 študiji o [opolnomočenju mladih in krepitvi zaupanja v Jordaniji](#).

S Slovenijo sodelujemo tudi v okviru programa EU instrumenta tehnične podpore (TSI), trenutno na primer pri meddržavnem projektu o skupnem ocenjevalnem okviru.

Nenazadnje Direktorat za javno upravljanje in Slovenijo povezuje poseben odnos v okviru skupne pobude OECD-EU SIGMA (Podpora za izboljšanje upravljanja in vodenja). SIGMA si že 30 let prizadeva okrepiti temelje za boljše javno upravljanje z razvijanjem zmogljivosti javnega sektorja, krepitvijo horizontalnega upravljanja ter izboljšanjem zasnove in izvajanja reform javne uprave. Kot taka je edinstvena platforma za podporo izvajanju širitvene in sosedске politike EU, koristila pa je tudi Sloveniji na njeni poti do članstva v EU (2004).

Ali lahko omenite najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h katerim je bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so ti pomembni in kakšen je njihov vpliv?

V naših vodilnih publikacijah Vlada na prvi pogled ([Government at a Glance](#)) vsaki dve leti, zadnja je izšla leta 2021, ocenjujemo stanje vlad OECD na področju ključnih funkcij javnega upravljanja. Pripravili smo tudi regionalne izdaje te publikacije, med drugim v Latinski Ameriki in na Karibih, v Jugovzhodni Aziji in na Zahodnem Balkanu. Podobno redno pripravljamo več sklopov kazalnikov na različnih področjih javnega upravljanja, kot so kazalniki javne integritete, indeks digitalne vlade, proračunske prakse ter indeks odprtih, uporabnih in ponovno uporabnih vladnih podatkov. Ti kazalniki pomagajo državam oceniti njihov napredek pri preoblikovanju javne uprave v skladu z ustreznimi priporočili OECD.

Pregled regulativne politike ([Regulatory Policy Outlook](#)), ki se objavi vsaka tri leta (zadnjič leta 2021), prikazuje prizadevanja držav za izboljšanje kakovosti predpisov v skladu s Priporočilom OECD iz leta 2012 o regulativni politiki in upravljanju. Zagotavlja edinstven vpogled v to, kako države pristopajo k oblikovanju, izvrševanju in reviziji predpisov, ter predlaga, kam lahko države najbolje usmerijo svoja prizadevanja, da bi zagotovile, da zakoni in predpisi delujejo, kot je bilo predvideno.

Lobiranje v 21. stoletju ([Lobbying in the 21st Century: Transparency, Integrity and Access, 2021](#)), v katerem je ocenjen napredek, ki so ga države dosegle pri izvajanju načel OECD za preglednost in integriteto pri lobiranju, razmišlja o novih izzivih in tveganjih, povezanih s številnimi načini, s katerimi posebne interesne skupine poskušajo vplivati na javne politike, ter pregleduje orodja, ki so jih vlade sprejele za učinkovito zaščito nepristranskosti in poštenosti v postopku javnega odločanja.

13. julija bomo objavili novo poročilo z naslovom Vzpostavljanje zaupanja za krepitev demokracije (Building Trust to Reinforce Democracy), ki bo prvo in najobsežnejše meddržavno merilo o tem, kaj vpliva na zaupanje javnosti v odprte demokratične vlade.

Lani smo začeli izdajati novo letno publikacijo o zaposlovanju in upravljanju v javnem sektorju ([Public Employment and Management](#)). Ta prva izdaja obravnava prihodnost javnih služb. V njej so predstavljena spoznanja, ki vladam pomagajo pri oblikovanju na prihodnost pripravljene delovne sile v javnih službah, ki je usmerjena v prihodnost, prožna in izpolnjuje potrebe različnih javnih uslužbencev. Vključuje primerjalne podatke in analize, nazorne študije primerov ter strokovne komentarje.

Doslej smo vodili ali sodelovali tudi pri pripravi več priporočil Sveta OECD, vključno z že omenjenim Priporočilom o mladih in Priporočilom o enakosti spolov z Direktoratom za zaposlovanje, delo in socialne zadeve ter nedavno odobrenim Priporočilom o mednarodnem regulativnem sodelovanju. Ti rezultati so nam omogočili, da smo razširili svoj vpliv med vsemi državami članicami.

©OECD 2022

Paul SCHREYER

Direktor Direktorata za statistiko in podatke

E-naslov: paul.schreyer@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/sdd/>

Paul Schreyer je bil imenovan za direktorja in glavnega statistika Direktorata za statistiko in podatke OECD novembra 2020. OECD se je pridružil leta 1988 in opravljal različne funkcije v (takratnih) direktoratih za znanstveno tehnologijo ter industrijo, okolje in statistiko.

Njegova osebna raziskovalna področja vključujejo nacionalne proračune, merjenje kapitala, produktivnosti, blaginje, netržne dejavnosti in cene. Je avtor več priročnikov OECD in ima evidenco objav v mednarodnih revijah in knjigah. V letih 2008–09 je bil poročevalec v komisiji Stiglitz-Sen-Fitoussi za merjenje gospodarske uspešnosti in družbenega napredka.

Je član in nadomestni predsednik Tehnične svetovalne skupine pri Programu za mednarodne primerjave pri Svetovni banki (ICP), član Švicarske zvezne Komisije za statistiko in ustanovni član Society for Economic Measurement.

Preden se je pridružil OECD, je Paul Schreyer delal kot znanstveni sodelavec na Inštitutu za ekonomske raziskave IFO v Münchnu v Nemčiji (1987-1988) in kot docent na Oddelku za ekonomsko teorijo na Univerzi v Innsbrucku v Avstriji (1983- 1987).

Doktoriral je iz ekonomije na Univerzi v Innsbrucku v Avstriji. V letih 1984/85 je prejel raziskovalno štipendijo British Councila za zunanje zadeve in urad Commonwealtha na Univerzi v Birminghamu v Združenem kraljestvu (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega Direktorata?

Glavno poslanstvo Direktorata za statistiko in podatke (SDD) je zagotoviti in olajšati razvoj zaupanja vrednih statistik in podatkov, na katere se oblikovalci politik zanašajo pri soočanju z današnjimi gospodarskimi, družbenimi in okoljskimi izzivi.

Sodelavci SDD delujejo na več področjih:

- **Zbiranje:** Izdelujemo, upravljamo in razvijamo osrednjo zbirko ekonomskih statistik OECD, razvijamo inovativne meritve in orodja za zagotavljanje pravočasnih in podrobnih informacij za obravnavo nastajajočih merilnih in političnih izzivov.

- **Koncepti:** Prispevamo in pogosto vodimo konceptualno delo kot del razvoja mednarodnih statističnih standardov.
- **Zmogljivost:** Razvijamo metodologije in zmogljivosti, pa tudi upravljanje in usmerjanje za podporo statističnim in podatkovnim dejavnostim v organizaciji, kar je najbolj vidno prek strategije pametnih podatkov (Smart Data Strategy) in njenega izvajanja, ki je opisano v nadaljevanju.
- **Sodelovanje:** Aktivno spodbujamo usklajevanje statističnih in podatkovnih dejavnosti med članicami, ključnimi partnerji in drugimi mednarodnimi organizacijami; izmenjujemo najboljše prakse in spodbujamo mednarodne statistične standarde za uradno statistiko, primerno za hitro spreminjajoči se svet. Prek [PARIS21](#) (Partnerstvo v statistiki za razvoj v 21. stoletju – gosti SDD) širimo doseg sodelovanja OECD pri razvoju podatkov in statističnih zmogljivosti na države z nizkimi in srednjimi dohodki.
- **Komunikacija:** Z uporabniki se pogovarjamo o vsebini naših podatkov in sodelujemo z njimi prek različnih medijev in komunikacijskih orodij.

Kaj je vaša glavna prednostna naloga v vlogi direktorja?

Ohranjanje najvišjega možnega praga kakovosti na vseh področjih statistike in podatkov OECD, tako v SDD kot v celotni organizaciji. Ker so podatki OECD pridobljeni z zaupanjem, so za organizacijo zelo dragoceno neopredmeteno premoženje. Trajalo je več let, da smo zaupanje pridobili, vendar ga je v današnjem ozračju nezaupanja in dezinformacij zelo enostavno izgubiti. Moj cilj je zagotoviti, da se to zaupanje ohrani.

Kakovost je v tem kontekstu treba razumeti široko: ne želimo le, da so podatki OECD točni, ampak tudi ustrezni za obravnavo političnih vprašanj (digitalizacija, globalizacija, podnebne spremembe in okolje, gospodarska blaginja); podatki morajo biti uporabnikom lahko dostopni, dobro dokumentirani in mednarodno primerljivi.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela v drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

Medtem ko SDD deluje skupaj s podobnimi statističnimi organi v drugih mednarodnih organizacijah in ima veliko komplementarnosti z njimi, je njegova vloga kljub temu specifična v celotni globalni arhitekturi z lastno jasno dodano vrednostjo. 38 članic OECD si deli podobne cilje in izzive v smislu gospodarske, socialne in okoljske politike. Kot take zahtevajo specifične in kakovostne statistične dokaze. Decentralizirani statistični sistem OECD – skoraj vsi direktorati za politike imajo tudi svoje

statistične enote – zagotavlja povezovanje povpraševanja po podatkih s ponudbo podatkov, OECD pa ponavadi igra mejno vlogo, ko gre za raziskovanje novih tem s statističnega vidika ali zapolnjevanje okvirov politik s "statističnim življenjem".

SDD ima tudi odgovornost za nadaljnje izvajanje statistične politike med članicami. To zadeva vprašanja kot so standardi, dostop, viri in spretnosti ali nastajajoča vloga nacionalnih statističnih uradov kot nacionalnih skrbnikov podatkov. Odbori OECD vodijo delo organizacije, leta 2004 pa je bil ustanovljen [Odbor OECD za statistiko](#), ki odraža "potrebo po združevanju različnih področij statistično razvitega sveta." Njegovo ime je bilo leta 2013 spremenjeno v Odbor za statistiko in statistično politiko (CSSP). [Priporočilo OECD o dobri statistični praksi 2015](#) je naš ključni pravni instrument in velja za mednarodno referenco članic, partnerjev in držav nečlanic OECD po vsem svetu, ko gre za določanje standardov kakovosti, varovanje neodvisnosti in zagotavljanje pravnih, dobro vodenih in zanesljivih nacionalnih statističnih sistemov. Priporočilo odraža vrednote, izražene v [Temeljnih načelih uradne statistike ZN](#), čeprav v svojem bistvu bolj specifične. Priporočilo je še posebej pomembno za pristopne procese OECD, saj se kandidati za pristop ocenjujejo glede na priporočilo.

Naši statistični strokovnjaki nenehno sodelujejo s statistiki po vsem svetu; izvajamo mentorstvo ter [zagotavljamo smernice in priročnike](#) nacionalnim statističnim uradom, ki pogosto dobijo potrditev na svetovnem nivoju s strani Statistične komisije ZN.

Glede na položaj OECD v mednarodni statistični skupnosti je eno od štirih ključnih priporočil poglobljene ocene Sveta OECD iz leta 2021, da »izdelamo in formaliziramo model koordinacije med različnimi mednarodnimi organizacijami s pogledom na ustvarjanje sinergij, izogibanjem prekrivanju in skupno opredelitvijo delitve dela med različnimi ravnmi in akterji."

Delo SDD na področju makroekonomske statistike se v mednarodnih medijih obravnava kot prednostni vir, zlasti za spremljanje števila brezposelnih ter stopnjo zaposlenosti, cene življenjskih potrebščin, četrtletna gibanja BDP in trgovino. V OECD je SDD na vodilnem položaju pri prizadevanjih za uporabo digitalizacije z namenom izboljšanja pravočasnosti in razdrobljenosti za boljše politične odzive, vključno s sorazmerno novimi prizadevanji za kratkoročne napovedi. Vodimo tudi inovacije v statistiki produktivnosti; prispevamo k mednarodnim statističnim pobudam, kot so paritete kupne moči (PKM), ki olajšajo primerjave držav; vodimo pionirsko delo na področju sistema nacionalnih proračunov; ter smo vir edinstvenega nabora podatkov o cenah nepremičnin.

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja? Kakšen je bil vpliv pandemije in agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?

Pandemija je poudarila potrebo po pravočasnejših, natančnejših in bolj zanesljivih podatkih, vključno s ključnimi gospodarskimi statistikami, na katere se oblikovalci politik zanašajo v času krize. Zdaj

razvijamo kazalnike ter dopolnjujemo uradno statistiko z novimi viri podatkov, s katerimi natančneje spremljamo gospodarska gibanja in bolje predvidevamo morebitne spremembe.

Mednarodne organizacije in nacionalni statistični uradi so se med pandemijo soočali s številnimi izzivi pri zbiranju podatkov, vendar so, zahvaljujoč inovacijam, dokazali svojo odpornost. Medtem ko so številne raziskave, zlasti osebni vprašalniki, zastale, so raziskave z uporabo oddaljenih tehnologij in e-vprašalniki pomagale zapolniti vrzel. Poleg tega so številne države obsežneje uporabljale podatke čitalnikov za izračun meril inflacije in upoštevanje hitro spreminjajočih se vzorcev potrošnje. Drugi so razvili nove kazalnike "v realnem času", ki dopolnjujejo tradicionalno statistiko in se odzivajo na povpraševanje uporabnikov. V prihodnosti bo ta sposobnost za inovacije pomagala odpraviti nastajajoče napetosti med vedno večjimi zahtevami po pravočasnejših ter natančnejših podatkih in proračunskimi omejitvami.

V zvezi z agresijo Rusije je tu občutljivo ravnoesje med zbiranjem in poročanjem podatkov, potrebnih za spremljanje vpliva na naša gospodarstva, in ukrepi, ki jih je OECD sprejel, da bi se oddaljil od Rusije.

Natančno sledimo navodilom Sveta OECD in generalnega sekretarja Mathiasa Cormanna:

Medtem ko je bilo sodelovanje Rusije in Belorusije začasno prekinjeno v vseh statističnih organih OECD, se zbiranje gospodarskih, socialnih in okoljskih podatkov o Rusiji/Beloruriji nadaljuje, dokler jih OECD šteje kot pomembne za spremljanje razmer, in pomenijo kvečjemu zelo nizko raven interakcije s statističnimi agencijami.

Čeprav so podatki o Rusiji/Belorusiji še vedno na voljo v bazah podatkov OECD, se ne promovirajo ali aktivno razširjajo.

Osebe SDD se ne sme udeleževati sestankov z drugimi IO, če vabila vključujejo Rusijo ali Belorusijo. Udeležba na tehničnih mednarodnih sestankih (vključno takrat, ko je del organizacije OECD) je sprejemljiva, tudi če sta Rusija ali Belorusija prisotni virtualno ali osebno, prisotnosti na sejah, kjer imata Rusija/Belorusija vlogo govorca ali predsedujoče, pa se izogibamo.

SDD je zaradi negotovosti, ki jo povzroča ruska agresija, okrepila svojo pozornost na objave v medijih in drugih komunikacijskih kanalih o gospodarstvu in nenehno spremlja dogajanje z dodatno budnostjo. Ostajamo pozorni tudi na pandemijo in njene nenehne posledice, zlasti na področjih, kot sta produktivnost in zaposlovanje.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključijo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vašega Direktorata za Slovenijo?

Predstavniki Statističnega urada Slovenije imajo neposreden dostop do SDD preko Odbora za statistiko in statistično politiko (CSSP).

SDD trenutno nima analitičnega dela, ki se osredotoča na Slovenijo. Kljub temu je Slovenija vključena v vse podatke, ki jih zbiramo in izdelamo, na široko paleto tem, vključno z: nacionalnimi proračuni, zaposlenostjo in brezposelnostjo, trgovino, produktivnostjo, cenami in poslovno statistiko.

SDD proizvaja podatke, ki se uporabljajo v analizah in objavah v celotni organizaciji. Zlasti Ekonomski pregled Slovenije 2020 je za pravočasno in kratkoročno statistiko obsežno uporabljal zbirke podatkov, ki jih vzdržuje SDD, predvsem zbirko podatkov OECD o glavnih ekonomskih kazalcih.

Opomba o razpoložljivosti podatkov ECO kolegov (oddelek za Slovenijo): Za Slovenijo ni posebnih vprašanj glede razpoložljivosti makroekonomskih podatkov: podatki so v pristojnosti Eurostata in zdi se, da naši slovenski kolegi izpolnjujejo vse zahteve glede podatkov. Po drugi strani pa smo imeli nekaj težav z dostopom do mikropodatkov iz Slovenije. Medtem ko je bil Statistični urad Slovenije na splošno pripravljen omogočiti dostop do administrativnih uslužbencev in podatkov na ravni podjetij, se urad ni zavedal njihove odgovornosti, da podatke brezplačno deli z OECD. Le z obotavljanjem so sprejeli našo standardno pogodbo o zaupnosti podatkov in vzpostavitev dostopa do podatkov je trajala več mesecev.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je Direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so pomembni in kakšen je bil njihov vpliv?

- [OECD Zbirka kazalnikov produktivnosti 2021](#): Ta letno posodobljena spletna knjiga ponuja niz primerljivih statističnih podatkov med državami o stopnjah produktivnosti dela, prispevkih dela, kapitalskih storitev in večfaktorske produktivnosti (MFP) pri rasti BDP, prispevku industrije k rasti produktivnosti dela, vrzeli v produktivnosti dela med malimi in srednjimi ter velikimi podjetji, razvoj in sestava naložb, ločitev med realnimi plačami in produktivnostjo ter gibanja deleža dohodka od dela. Vključuje tudi posebno poglavje o merjenju in analizi produktivnosti v času pandemije COVID-19.
- [Poročila APO-OECD v smeri izboljšane in primerljive statistike produktivnosti](#): Oktobra 2019 sta Azijska organizacija za produktivnost (APO) in OECD podpisala memorandum o soglasju (MOU) kot del sodelovanja pri razvoju izboljšane in primerljivejšje statistike produktivnosti v gospodarstvih članic APO in OECD. Prvo poročilo raziskuje trenutne prakse in izzive pri merjenju produktivnosti ter daje priporočila nacionalnim statističnim uradom (NSO), nacionalnim organizacijam za produktivnost (NPO) in drugim agencijam, ki sodelujejo pri zbiranju in analizi statistik produktivnosti v gospodarstvih članic APO za izboljšanje merjenja in čezmejne primerljivosti.

- [Obeti OECD za mala in srednja podjetja in podjetništvo 2021](#): Napoved je nastala v sodelovanju med SDD in Centrom za podjetništvo, mala in srednje velika podjetja, regije in mesta (CFE). Mala in srednje velika podjetja ter podjetniki so bila med krizo COVID-19 močno prizadeta. Odzivi politik so bili hitri in neprimerljivi, kar je pomagalo ublažiti udarec in ohraniti večino malih in srednjih podjetij ter podjetnikov. Ta skupna publikacija CFE/SDD prinaša nove dokaze o vplivu krize COVID-19 in političnih odzivih na mala in srednja podjetja ter podjetnike. Razmišlja o dolgoročnejših vprašanjih, kot so zadolženost malih in srednjih podjetij ali njihova vloga v odpornejših dobavnih verigah ter širjenju inovacij. Poročilo vsebuje profile držav, ki primerjajo vpliv, dejavnike ranljivosti in vire odpornosti v državah OECD ter dajejo v ospredje politiko likvidnostne podpore in načrtov za oživitve malih in srednjih podjetij.
- [Priročnik o digitalni trgovini](#) – Kot odgovor na naraščajoče povpraševanje po skladnih in primerljivih podatkih o digitalni trgovini je leta 2017 medagencijska delovna skupina za statistiko mednarodne trgovine ustanovila skupino strokovnjakov, sestavljeno iz mednarodnih organizacij, nacionalnih statističnih agencij in centralnih bank, da bi razvili priročnik, ki bi zagotovil: konceptualni okvir za opredelitev digitalne trgovine, okoli katerega bi se lahko usmerila nacionalna prizadevanja; mehanizem za združevanje in izmenjavo obstoječih nacionalnih in mednarodnih prizadevanj za merjenje digitalne trgovine in/ali njenih razsežnosti, ki bi se lahko uporabili za prepoznavanje in razvoj najboljše prakse. Trenutna različica priročnika odraža dosednji izid prizadevanj strokovne skupine. Kaže, da je delo na mnogih področjih še zelo v povojih, na primer pri merjenju in vrednotenju številnih podatkovnih obrazcev. Hkrati je še naprej dosežen napredek pri mejnih vprašanjih v zvezi z merjenjem digitalne trgovine. Upamo, nenazadnje s poudarjanjem pomembnosti takšnih vprašanj, da bo trenutni priročnik pripomogel k pospešitvi teh prizadevanj in jim pomagal.
- [Glavni gospodarski kazalniki OECD](#) – Ta dolgoletna mesečna publikacija (trenutno samo v digitalni obliki) predstavlja primerjalne statistike, ki zagotavljajo pregled nedavnega mednarodnega gospodarskega razvoja za vse države OECD, evrsko območje in številna gospodarstva nečlanic. Ta edinstven vir ključnih kratkoročnih statistik je priljubljen med korporativnimi načrtovalci, ekonomisti, akademiki, novinarji, raziskovalci in študenti. Z uporabniku prijazno tabelarno predstavitvijo kazalniki zajemajo nacionalne proračune, gospodarske ankete in mnenja potrošnikov, vodilne kazalnike, prodajo na drobno, proizvodnjo, gradnjo, cene, zaposlenost, brezposelnost, plače, finance, mednarodno trgovino in plačilno bilanco.

©OECD 2022

Andrew WYCKOFF

Direktor Direktorata za znanost, tehnologijo in inovacije

E-naslov: Andrew.Wyckoff@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/sti/>

Andrew W. Wyckoff je direktor Direktorata OECD za znanost, tehnologijo in inovacije (STI), kjer nadzira delo OECD na področju inovacij, poslovne dinamike, znanosti in tehnologije, politike informacijske in komunikacijske tehnologije ter statističnega dela,

povezanega z vsako od teh območij.

Preden je prišel v OECD, je delal kot programski vodja Programa za informacije, telekomunikacije in trgovino ameriškega kongresnega Urada za ocenjevanje tehnologije (OTA), bil je tudi ekonomist v ameriški Nacionalni znanstveni fundaciji (NSF) in programer na The Brookings Institution.

Deloval je kot strokovnjak v različnih svetovalnih skupinah in panelih, ki vključujejo pridružitve Svetovnemu odboru skrbnikov družbe Digital Future Society (DFS), kot komisar v komisiji Lancet/FT Governing Health Futures 2030, mednarodnem Svetovalnem odboru Raziskovalnega sveta Norveške in vodja delegacije OECD na srečanjih G20 in G7 o IKT in digitalnem gospodarstvu.

Diplomiral je iz ekonomije na Univerzi v Vermontu in magistriral iz javnih politik na JFK School of Government, Univerza Harvard (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in naloge vašega direktorata?

OECD je vedno dajal velik poudarek znanosti, tehnologiji, industriji in inovacijam, ki predstavljajo gonilne sile strukturnih sprememb, rasti in blaginje kot tudi kanale za boljšo pripravo na spremembe v naših gospodarstvih in družbah. Direktorat OECD za znanost, tehnologijo in inovacije (STI) prevzema vodilno vlogo v okviru OECD pri tem delu z razvojem na dokazih podprtih političnih nasvetih o prispevku znanosti, tehnologije, industrije in inovacij h gospodarski rasti in blaginji. Slednje postaja vse bolj pomembno, naše poslanstvo in mandat pa sta se osredotočila na uporabo znanosti, tehnologije, inovacij, industrije in digitalnih politik za pomoč pri doseganju družbeno-ekonomskih ciljev.

Ta nasvet si prizadevamo podati prek treh glavnih kanalov:

- Z razvojem dokazov in vpogleda v nove vire rasti in poslovnih praks ter dostopom do najsodobnejših empiričnih analiz o gonilih produktivnosti, spreminjajoči se naravi globalnih

vrednostnih verig, razvoju digitalnega gospodarstva in novi dinamiki znanosti, tehnologije in inovacij.

- Z osredotočanjem na zgodnjo izpostavljenost »dobrim praksam« in skupnim izkušnjam iz držav, ki se soočajo z vprašanji v ospredju STI ali poskušajo pridobiti večje koristi od svojih naložb v STI.
- Z vzpostavitvijo mednarodnih političnih smernic in priporočil na nastajajočih področjih, od oblikovanja internetne politike, elektronskega poslovanja, znanosti in tehnologije ali potrošniške politike do statističnih smernic za merjenje raziskav in razvoja, inovacij in digitalnega gospodarstva.

Kaj je vaša glavna prioriteta v vlogi direktorja?

Imam dve glavni prioriteti. Prva je upravljanje virov – finančnih in človeških – za katere sem odgovoren. Kriza COVID-19 nas je vse prisilila, da ponovno ocenimo, kako in čemu dajemo prednost. Ena mojih glavnih skrbi v času pandemije je bilo dobro počutje več kot 170 ljudi, ki delajo na področju STI – od katerih mnogi živijo daleč od svojih domačih držav in so se morali prilagoditi novim načinom dela v oddaljenih in hibridnih okoljih. Naše osebje ostaja naše največje bogastvo in je razlog, zakaj lahko izdelamo visokokakovostno analizo, ki jo naši člani pričakujejo.

Druga je usmerjanje vsebinskega dela, da zagotovimo vrednost našim deležnikom – predvsem državam članicam OECD. Ti dve prednostni nalogi sta prepleteni. Ker smo skozi leta dolgoročno vlagali v ljudi in znanje, je direktorat v dobrem položaju, da še naprej pomaga vladam pri reševanju političnih vprašanj v zvezi z velikimi globalnimi izzivi, s katerimi se danes soočamo –podnebne spremembe, izguba biotske raznovrstnosti, digitalni preobrazba, nedavna pandemija COVID-19 in vojna v Ukrajini, ki še poteka, če naštejemo le nekatere. Politike STI bodo predstavljale kritični del obsežnega sklopa instrumentov politike in nacionalnih strategij, potrebnih za spopadanje s temi in prihodnjimi krizami. Znanost in tehnologije niso le viri rešitev, kot so cepiva ali obnovljivi viri energije, ampak so tudi glavno gonilo povečanja produktivnosti, ki dviguje življenjski standard in zagotavlja manevrski prostor za spopadanje s socialnimi težavami.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela na drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

OECD je pomemben forum podobno mislečih držav, kjer se vlade združujejo, da bi oblikovale rešitve za skupne probleme, izmenjale izkušnje in opredelile najboljše prakse za spodbujanje boljših politik za boljše življenje. Poleg tega ta moč sklicevanja omogoča STI, da združi kritično skupino zainteresiranih strani za reševanje nekaterih najbolj perečih političnih vprašanj, s katerimi se danes soočamo – od

izkoriščanja priložnosti (in obvladovanja tveganj) digitalne preobrazbe do spopadanja z dolgoročnimi izzivi trajnosti, vključenosti in prožnosti. Ti in drugi pereči globalni izzivi zahtevajo več, ne manj mednarodnega sodelovanja med vladam, pa tudi zasebnim sektorjem, akademskim krogom in civilno družbo. To je nedvomno primerjalna prednost OECD.

Drug razlikovalni dejavnik so naše dolgoletne izkušnje in zbrane izkušnje. STI je bil eden od prvotnih direktoratsv OECD. Leta 1963 smo uvedli koncept »R&D« (raziskave & razvoj) in njegovo merjenje, ki ga razvijamo še danes; že leta 1980 smo začeli delati na področju zasebnosti podatkov, ki se je razširilo na širše upravljanje podatkov.

Dober primer, ki temelji na obeh delovnih tokovih, je naše delo v zadnjem desetletju na področju politike in upravljanja umetne inteligence (artificial intelligence – AI), ki je doseglo pomemben napredek pri oblikovanju pristopa, ki je osredotočen na človeka, k zaupanja vredni umetni inteligenci s črpanjem strokovnega znanja raznolikih interesnih skupin strokovnjakov iz vlad, zasebnega sektorja, akademskega sveta in civilne družbe. Članice OECD so v sodelovanju z organizacijami, kot je Laboratorij za umetno inteligenco v Sloveniji na Institutu Jožef Stefan (IJS) maja 2019 sprejele prvi medvladni standard o umetni inteligenci – [Priporočilo OECD o umetni inteligenci OECD AI Principles](#) – in uvedle novo [OECD AI Policy Observatory](#), da začne izvajati načela umetne inteligence v praksi. Danes je IJS še naprej glavni tehnični partner OECD pri »trendih in podatkih« Observatorija za umetno inteligenco, kritičnem stebru, katerega pomen vsak dan narašča. Slovenija aktivno sodeluje tudi v [Mreži strokovnjakov za umetno inteligenco OECD \(ONE AI\)](#), ki je multidisciplinarna in večstranska skupina, ki članicam OECD zagotavlja politične nasvete, specifične za umetno inteligenco. Naša moč sklicevanja je ključni vir.

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja? Kakšen je bil vpliv pandemije in agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?

Dogodki v zadnjih nekaj letih so zagotovo – in bodo še naprej – močno vplivali na delo, ki ga opravljamo v OECD. To ne velja samo za mojo organizacijo, ampak za vse mednarodne organizacije, ki delujejo v večstranskem kontekstu. Kljub temu se še naprej osredotočamo na pomembno delo, ki je pred nami, ter zagotavljamo pravočasne politične nasvete in podporo gospodarstvu naših članic, ki so zavezane k oblikovanju podobno misleče skupnosti in ohranjanju svobode posameznika, vrednot demokracije, pravne države in obrambo človekovih pravic.

V okviru pandemije COVID-19 je bila in ostaja pomembna vloga dobrega oblikovanja politike STI. Od začetka krize je pandemija sprožila mobilizacijo znanstvene in inovacijske skupnosti brez primere ter močno pospešila že tako hiter tempo digitalne preobrazbe. Pri STI smo se v začetku leta 2020 hitro mobilizirali, da bi pomagali vladam, da reagirajo in se odzovejo na nastajajočo krizo, tako da smo

uporabili dolgoletno strokovno znanje in izkušnje za objavo kratkih poročil o politiki, prilagojenih krizi. Te so segale od sledenja COVID-19, do digitalne varnosti in zasebnosti, do zagotavljanja internetne povezave v času krize, do povečanja produktivnosti zaradi dela na daljavo, do tega, zakaj je odprta znanost ključnega pomena za boj proti COVID-19 in še veliko več. Prav tako bomo v prihodnjih mesecih in letih prispevali k prizadevanjem organizacije, da podpre Ukrajino, da ji pomaga okrepiti njene institucije in postaviti temelje za demokratično, suvereno in uspešno prihodnost.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključijo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vašega Direktorata za Slovenijo?

Slovenija je aktivna v večini odborov STI, delovnih skupin in organov dela.

Na digitalnem področju je Slovenija od leta 2018 zelo vključena v delo Odbora za politiko digitalnega gospodarstva (CDEP) na področju umetne inteligence (AI), vključno z razvojem načel AI OECD v novoustanovljeni delovni skupini za AI (AIGO), strokovnih skupinah OECD za AI in [OECD.AI Policy Observatory](#). Kot smo že omenili, je AI Lab Slovenskega Instituta Jožef Stefan (IJS) naš tehnični partner na OECD.AI, kar je rezultiralo v tesnem in plodnem sodelovanju, ki se ga veselimo nadaljevanja in poglobljanja v prihodnjih letih.

STI je pripravil tudi poglavje o politikah digitalne preobrazbe za prihodnjo Ekonomsko-razvojni pregled Slovenije. Poglavje obravnava prednosti in slabosti slovenskega digitalnega gospodarstva ter daje priporočila za izboljšanje hitrega širokopasovnega dostopa, podporo digitalni preobrazbi podjetij, spodbujanje digitalnih inovacij, izboljšanje digitalne uprave in nadgradnjo znanj, povezanih z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami. Analiza kaže, da bi uresničitev ambiciozne vladne strategije digitalizacije (Strategija Digitalna Slovenija 2030) spodbudila rast produktivnosti in pripomogla k izravnavi negativnih učinkov upadanja delovne sile. [Profil države o Sloveniji](#) je na voljo v [OECD Going Digital Toolkit](#).

Na področju znanosti in inovacij Slovenija aktivno sodeluje v Odboru za znanstveno in tehnološko politiko, saj je maja 2022 raziskava STIP poročala o več kot 100 političnih pobudah. Skupaj z Direktoratom za javno upravo se STI loteva projekta podpore slovenskim prizadevanjem za izboljšanje in implementiranje novega modela upravljanja raziskovalnega in inovacijskega sistema v okviru nacionalnega Načrta za oživitve in odpornost. Študija bo izvedla diagnostiko potreb po krepitvi sodelovanja med ministrstvi in agencijami za inovacije v Sloveniji, identificirala dobre prakse mednarodnega upravljanja ter podala priporočila in smernice za izgradnjo in ohranjanje zmogljivosti za medsektorsko usklajevanje. Projekt se bo zaključil s podrobnim programom usposabljanja za medsektorsko usklajevanje.

Nenazadnje se v zadnjih letih povečuje vključenost Slovenije v [globalni forum OECD o produktivnosti](#) (GFP) z udeležbo predstavnikov Ministrstva za finance, Banke Slovenije in Inštituta za makroekonomske analize in razvoj Letne konference GFP. Slovenija je pred kratkim postala zadnja država, ki se je pridružila in prispevala k usmerjevalni skupini GFP.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je Direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so pomembni in kakšen je njihov vpliv?

Direktorat za STI vodi raziskave OECD o prispevku znanosti, tehnologije in industrije k blaginji in gospodarski rasti ter izvaja širok nabor dejavnosti za boljše razumevanje digitalne preobrazbe. Ko naši odbori odstranijo tajnost analize, se poročila objavijo na portalu [OECD iLibrary](#). Direktorat objavlja tudi dve vodilni poročili [OECD za znanost, tehnologijo in inovacije \(STIO\)](#) in [OECD Digital Economy Outlook \(DEO\)](#), ki pregledujeta ključne trende na področju STI in digitalne politike v državah OECD in več večjih partnerskih gospodarstvih.

Vedno bolj gremo izven okvirov in se prilagajamo trenutnemu času ter dosegamo novo občinstvo s spletnimi izdelki in platformami. Te vključujejo:

- Zbirka orodij [Going Digital](#) pomaga državam oceniti svoje stanje digitalnega razvoja in oblikovati strategije in pristope politike kot odgovor. Raziskovanje in vizualizacija podatkov sta ključni značilnosti zbirke orodij.
- [Kompas STIP](#) je skupna pobuda Evropske komisije in OECD, katere cilj je na enem mestu zbrati kvantitativne in kvalitativne podatke o nacionalnih trendih na področju znanosti, tehnologije in inovacijske politike.
- [OECD.AI Policy Observatory](#) omogoča dialog med zainteresiranimi stranmi o umetni inteligenci in zagotavlja multidisciplinarno analizo politik, ki temelji na dokazih in na področjih, kjer ima AI največji vpliv.
- Portal [Global Recalls](#) združuje informacije o obveznih in prostovoljnih odpoklicih potrošniških izdelkov, ki jih izdajajo vladni organi in so redno dostopni javnosti z vsega sveta.

Ti spletni viri so pomembni za STI, saj omogočajo uporabnikom, da dobijo posodobljene informacije na hitro razvijajočih se področjih in želene podatke, ki jih lahko prenesejo za lastno uporabo.

Čeprav so objave pomembne, STI proizvaja tudi baze podatkov, ki zunanjim raziskovalcem dajejo pooblastilo za izvajanje lastnih raziskav in so kot take »multiplikator moči« našega vpliva. STI poskuša premakniti metodološke meje in zbrati statistiko STI. Na primer:

- Leta 1963 je OECD razvil [Frascatijev priročnik](#), da bi zagotovili standard za merjenje statistike R&D. Nedavno posodobljen je mednarodni standard za statistiko raziskav in razvoja. Na podlagi tega standarda STI objavlja nabor posodobljenih glavnih kazalnikov znanosti in tehnologije ([MSTI](#)) na vsaki dve leti.
- STI ima tudi ključno vlogo pri razvoju mednarodnih smernic za raziskave poslovnih inovacij – [Priročnik iz Osla](#) (posodobljen 2018) – in oblikovanje kazalnikov, zgrajenih s podatki iz takšnih raziskav.
- STI je odgovoren za razvoj kazalnikov in kvantitativnih analiz na področju industrijske uspešnosti, vključno s [podatkovno bazo Analysis \(STAN\)](#) in [bazo podatkov o trgovini z dodano vrednostjo \(TiVA\)](#). STAN omogoča analizo industrijske uspešnosti na podrobni ravni dejavnosti med državami, medtem ko TiVA pomaga preslikati globalne vrednostne verige in razkriva dodano vrednost vsake države pri proizvodnji blaga in storitev, ki se porabijo po vsem svetu.
- STI objavlja statistične podatke o telekomunikacijah na [širokopasovnem portalu](#) dvakrat letno in sproti posodablja [ključne kazalnike IKT](#) ter [statistiko in analizo intelektualne lastnine](#).
- Direktorat vodi tudi pri razvoju novih pristopov za izkoriščanje zaupnih mikropodatkov, ki jih imajo statistični uradi na ravni podjetja in delavcev, na daljavo in primerljivo v meddržavnem okolju. Ta pristop prinaša nove vpoglede v [produktivnost](#), [poslovno dinamiko](#) in [podporo za poslovne raziskave in razvoj](#) ter nove vpoglede v gonilna sila rasti in vključevanja.
- Laboratorij za mikropodatke **STI** zbira in povezuje obsežne nabore podatkov na mikro ravni (predvsem v zvezi z administrativnimi podatki, kot npr.: [Sredstva intelektualne lastnine \(IP\)](#) in informacije o podjetjih ali objave za delovna mesta od zasebnih ponudnikov podatkov), ki olajšajo tehnike rudarjenja besedil in strojnega učenja za analizo milijonov zapisov. Ti mikropodatki dopolnjujejo in izboljšujejo uradno statistiko, hkrati pa so granularne, časovno in geografsko izčrpne ter pokrivajo vrsto tehnologij in industrij.

Marion JANSEN

Direktorica Direktorata za trgovino in kmetijstvo

E-naslov: marion.jansen@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/agriculture/about/>

Marion Jansen je direktorica Direktorata za trgovino in kmetijstvo od 14. septembra 2020. V tej vlogi zagotavlja intelektualno vodenje in strateško vizijo Direktoratu ter nadzoruje analize, svetovanje in podporo političnih reform na področjih hrane, kmetijstva, ribištva in

mednarodne trgovine, s čimer se izboljša razumevanje mednarodnega trgovinskega sistema ter gospodarskega, okoljskega in družbenega konteksta. Kot ključna članica Skupine vodstvenih delavcev organizacije prispeva tudi k povečanju vpliva in pomembnosti dela OECD v razpravah o mednarodni gospodarski politiki ter zagotavlja pravočasne in učinkovite prispevke k delu G20, G7, APEC in drugih ustreznih mednarodnih forumov v tesnem sodelovanju s šerpo OECD in njegovo enoto.

Objavila je veliko člankov o mednarodni trgovini in globalnem upravljanju, vključno z regionalnim povezovanjem, liberalizacijo storitev in kmetijsko trgovino.

Doktorirala je iz mednarodne ekonomije na univerzi Pompeu Fabra (Španija); magistrirala iz mednarodne ekonomije na Universität Konstanz (Nemčija) in diplomirala iz poslovne administracije in ekonomije na Universität Passau (Nemčija). Ima tudi diplomo iz mednarodne in razvojne ekonomije na Université Toulouse 1 Capitole (Francija) (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega direktorata?

Direktorat OECD za trgovino in kmetijstvo (TAD) je eden od 12 pomembnih direktoratsv OECD in zagotavlja analizo politik in nasvete za pomoč vladam pri razvoju trgovinskih, kmetijskih in ribiških politik, ki prispevajo k bolj vključujoči in trajnostni rasti. Direktorat nadzoruje tri od skoraj 30 vsebinskih odborov pri OECD, vsi trije odbori TAD pa so bili ustanovljeni ob nastanku organizacije. V vseh treh odborih, je krepitev preglednosti in enakih konkurenčnih pogojev na svetovnih trgih ključni element dela. Kot tak je Direktorat neposredno pristojen za eno od petih prednostnih področij organizacije, ki jih opredelijo člani.

Kaj je vaša glavna prioriteta v vlogi direktorice?

V vlogi direktorice TAD je moja prednostna naloga graditi na edinstvenih prednostih OECD kot partnerja vladam članic pri napredku v izzivov polni globalni agendi. Kot del teh prednosti TAD pomaga graditi zaupanje, dialog in soglasje s spremljanjem in analizo, ki temelji na dokazih. To zahteva edinstveno kombinacijo diplomatskih in analitičnih sposobnosti. Ekipa, ki jo vodim na Direktoratu za trgovino in kmetijstvo, ima ta nabor veščin in moja prednostna naloga je zagotoviti, da se te veščine uporabljajo na najboljši možni način v službi naših članov.

Druga prednostna naloga je optimizirati sinergije med direktorati in odbori OECD. Naše delo lahko, zaradi multi disciplinarnosti OECD, nudi celovito perspektivo na vprašanja ter deluje kot forum za dialog zaradi tesne prepletenosti z vladami in zasebnim sektorjem. V prihodnjih letih bomo dali prednost krepitvi interdisciplinarnega dela TAD, z upoštevanjem, da kmetijska in trgovinska politika ne obstajata v vakumu, saj ima pomembne posledice na področjih, kot so delo, okolje, naložbe in konkurenčna politika. Zagotoviti moramo, da kmetijstvo in trgovina delujeta za vse, da ustvarita skladnost politike in si prizadevata za trajnostno in vključujočo rast. OECD ima edinstven položaj, saj kot organizacija omogoča skladnost politik, ima strokovno znanje in pooblastila za vsa področja politike (z izjemo nacionalne varnosti) in prek svojih odborov dosega skoraj vsa nacionalna ministrstva.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela v drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

OECD je organizacija enako mislečih članov. To dobro pozicionira organizacijo za vodenje razprav o novih politikah in omogoča soglasje o občutljivih področjih. Njena ustanovna vizija je podpirati odprte trge in mednarodni trgovinski sistem, ki temelji na pravilih. Na področjih v pristojnosti Direktorata za trgovino in kmetijstvo je OECD vedno skušal (in pogosto uspel) uporabiti svojo analitično moč in mehko silo za prispevanje k agendi drugih mednarodnih forumov, vključno s forumi z večjim ali bolj raznolikim članstvom.

Pogosto smo na primer postavljali temelje za nove razprave v Svetovni trgovinski organizaciji (STO), G7 in G20. Pomemben primer je razvoj pristopa Ocene podpore proizvajalcem za kmetijstvo, ki je razvil koncepte in meritve, ki so vplivali na pogajanja o kmetijskem sporazumu STO. Delo OECD na področju Ocene podpore ribištvu je imel podobno vlogo pri tekočih pogajanjih o subvencijah za ribištvo in na ravni konkurenčnih pogojev v industrijskem sektorju. Tako vlogo lahko igra tudi pri prihodnjih ponovnih pogajanjih o Sporazumu STO o subvencijah in izravnalnih ukrepih v okviru pogajanj o reformi STO.

Drug primer tega je delo OECD na področju digitalne trgovine in čezmejnih tokov podatkov, ki je močno vplivalo na načela digitalne trgovine skupine G7, ki so jih podprli ministri za trgovino pod predsedstvom Združenega kraljestva. Leta 2022 si OECD prizadeva za trajnostno in odporno vrednost verige, kar zahtevata tako predsedstvo G7 (Nemčija) kot G20 (Indonezija).

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja? Kakšen je bil vpliv pandemije in agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?

V zadnjih desetletjih je bil mednarodni trgovinski sistem izpostavljen pomembnim spremembam v svetovnem gospodarskem in političnem okolju, ki skupaj postavljata sistem pod velik pritisk. Dva nedavna velika pretresa sta pretirano zanašanje na posamezne dobavitelje postavila v ospredje skrbi OECD oblikovalcev politik. Pandemija COVID-19 je poudarila odvisnost gospodarstev OECD od kitajske dobave ključnega osnovnega blaga za boj proti pandemiji, vključno z osebno zaščitno opremo in farmacevtskimi izdelki. Nadalje, zaradi ruske agresije proti Ukrajini so se članice OECD boleče zavedale odvisnosti od ruske oskrbe z energijo in prevelike odvisnosti od Ukrajine in Rusije pri ključnih kmetijskih oskrbah. Skupaj z naraščajočo grožnjo podnebnih sprememb se pojmi odpornosti pojavljajo v povsem novi luči. Posledično se glede na trenutni razvoj naše delo vse bolj osredotoča na odpornost, vključno z našimi [študijami primerov o povečanju odpornosti kmetijstva](#) in naših [spletnih orodij o tem, kako doseči bolj odporne dobavne verige](#). Tako pri COVID-19 kot krizi v Ukrajini, je bilo ključnega pomena naše delo v [informacijskem sistemu kmetijskega trga \(AMIS\)](#). Prek te medagencijske platforme OECD skupaj z drugimi mednarodnimi organizacijami spremlja obete za ključne zaloge hrane z namenom umiriti trge v času pritiska s prikazovanjem obilne in predvidljive globalne zaloge. To orodje je bilo ustvarjeno po krizi cen hrane v letih 2007–2008, vendar se je izkazalo kot ključnega pomena, da bi se izognili pretiranim reakcijam tako v krizi COVID-19 kot zdaj po obsežni invaziji Rusije na Ukrajino.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključujejo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vašega direktorata za Slovenijo?

Absolutno ključno je, da vsi vaši člani sodelujejo pri našem delu prek naših treh odborov (trgovina, kmetijstvo in ribištvo), pa tudi prek delovnih skupin in drugih tematskih teles. To še posebej velja za sedanje obdobje geopolitičnih sprememb in izpostavljenosti zunanji šokom. Direktorat za trgovino in kmetijstvo ima dolgo tradicijo vključevanja v zelo konstruktivne dialoge s člani, ki mora zaradi zelo občutljive narave portfelja imeti možnost usmerjanja in nadzora našega dela.

Trenutno so člani vključeni tudi v načrtovanje našega srečanja ministrov za kmetijstvo 3-4. novembra 2022, kjer na primer Slovenija aktivno sodeluje pri pogajanjih o dnevnem redu, deklaraciji in dokumentaciji v Neformalni svetovalni skupini pri Odboru za kmetijstvo. Za TAD je pomembno, da so tudi ministrski rezultati izdelani skozi zelo iterativen proces.

Spremljanje TAD-a, kot je npr. [Indeks omejevanja storitev \(STRI\)](#) oz. [Indikacije trgovinskih olajšav](#), omogoča Sloveniji, da primerja svojo politiko s politiko drugih držav in poišče prilagoditve po želji. Prav

tako naša priporočila glede politik, kot je naše spletno orodje o [4 ključnih področjih za odpornost dobavnih verig \(4 Keys to Resilient Supply Chains\)](#), ki določa politične stebre za krepitev vzdržljivosti dobavnih verig, ki lahko zagotovijo politiko okolja, ki slovenskim podjetjem omogoča najučinkovitejše krmarjenje v svojih oskrbovalnih verigah.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je Direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so pomembni in kakšen je bil njihov vpliv?

Direktorat za trgovino in kmetijstvo izdaja niz vodilnih publikacij in vzdržuje številne ključne OECD podatkovne baze. Še posebej pomembno je, da bo junija 2022 na voljo [Letni kmetijski pregled FAO-OECD](#), ki zagotavlja soglasno oceno desetletnih možnosti za trge kmetijskih proizvodov, rib in biogoriv na nacionalni, regionalni in svetovni ravni. Tako služi kot bistvena referenca za v prihodnost usmerjeno analizo politike in načrtovanje. Prav tako bo TAD objavil [Kmetijsko politiko 2022 ter spremljanje in vrednotenje](#) in kasneje še [OECD Pregled ribištva](#). Obe publikaciji izboljšujeta preglednost, saj zagotavljata pregled vladne podpore za kmetijski in ribiški sektor. Drug pomemben rezultat, ki povečuje preglednost, je [Indeks omejevanja trgovine](#), ki meri raven liberalizacije trgovine s storitvami v vseh gospodarstvih, da bi zagotovili bolj enake konkurenčne pogoje za podjetja.

Vzdržujemo tudi številne druge baze podatkov, ki imajo pomembno vlogo pri spremljanju na področju mednarodne trgovine. Tu mislim na naše podatke o [omejitvah izvoza industrijskih surovin](#), na našo [bazo podatkov o olajševanju trgovine](#) ali bazo podatkov o [podpori fosilnih goriv](#), ki jo vodimo skupaj z Direktoratom za okolje.

Spletno orodje [o 4 ključnih področjih za odpornost oskrbovalnih verig](#) predstavlja še eno osrednjo TAD publikacijo kot odziv na povečano osredotočenost na pandemijo COVID-19. Oblikovalcem politike zagotavlja razumevanje političnih odzivov za krepitev odpornosti dobavnih verig in vpogled v to, kako se pripraviti na prihodnje pretese.

Prav tako smo nedavno združili naše nabore podatkov o vladah in subvencijah v skupen [Portal za državno podporo in subvencije](#) in skupaj z Mednarodnim denarnim skladom, Svetovno banko in STO izdali veliko medagencijsko publikacijo o [Subvencijskem trgovanju in mednarodnem sodelovanju](#).

V prihodnje bomo še naprej zagotavljali mešanico baz podatkov za izboljšanje preglednosti ter omogočali pogoje za nadaljnje načrtovanje politik in bolj konkretnih orodij za obveščanje vlad, ki si prizadevajo za razvoj svojih političnih pravil.

©OECD 2022

Romina BOARINI

Direktorica Centra za dobro počutje, vključenost, trajnost in enake možnosti (WISE)

E-mail: romina.boarini@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/wise/>

Romina Boarini je direktorica WISE: Centra za dobro počutje, vključenost, trajnost in enake možnosti. Pred tem je bila vodja Oddelka za vključujočo rast in višja svetovalka generalnega sekretarja OECD. Uvedla je okvir za politične ukrepe za vključujočo rast in poslovanje. Trenutno soupravlja horizontalne pobude OECD o merjenju učinkov. Pred tem je bila kot namestnica vodje Oddelka za dobro počutje pri Direktoratu za statistiko in vodja Oddelka za dobro počutje in napredek odgovorna za Pobudo OECD za boljše življenje, statistični steber Pobude za vključujočo rast OECD in OECD Pilotno študijo o ciljih trajnostnega razvoja. Vodila je tudi prispevke Direktorata za statistiko k nacionalnim razvojnim strategijam, povezanim s cilji trajnostnega razvoja, in projekt Poslovanje in dobro počutje, poleg tega pa je v sodelovanju z državami članicami in nečlanicami OECD nadzirala različne pobude za dobro počutje. Preden se je leta 2005 kot mlada strokovnjakinja pridružila OECD, je bila podoktorska sodelavka s področja trajnostnega razvoja (Chaire EDF-Ecole Polytechnique) in je delala kot svetovalka francoskega ministrstva za socialne zadeve. Doktorirala je iz ekonomije na École Polytechnique v Parizu in magistrirala iz ekonomije na École des Hautes Etudes en Sciences Sociales (EHESS) v Parizu (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega direktorata?

Center OECD za dobro počutje, vključenost, trajnost in enake možnosti (WISE) je bil ustanovljen julija 2020 z namenom združiti in konsolidirati dejavnosti OECD na področju blaginje in merjenja gospodarske uspešnosti »onkraj BDP«, ter na področju vključujoče rasti in neenakosti. Do takrat so se te dejavnosti izvajale v drugih enotah OECD. Poslanstvo WISE je krepitev zmogljivosti OECD za analizo, ki temelji na dokazih, in podpora državam pri razvoju integriranih političnih odzivov na te medsektorske programe. V zvezi s tem je WISE v celoti usklajen z načeli ustanovne konvencije OECD iz leta 1960 ter s temeljnim ciljem organizacije spodbujati "boljše politike za boljša življenja".

Dejavnosti WISE so organizirane okoli treh glavnih stebrov. Ti stebri so uokvirjeni s strukturnimi trendi in izzivi, ki vplivajo na blaginjo in neenakosti, vključno z dolgoročnim vplivom pandemije COVID-19.

WISE ima tudi poseben mandat za spodbujanje dobrega počutja otrok, da zagotovi, da imajo vsi otroci dobre priložnosti za dobro počutje in razvoj.

WISE prispeva k razvoju novih analitičnih pristopov in rešitev politik, ki izboljšujejo blaginjo ljudi in spodbujajo enake možnosti, z:

- Zbiranjem primerljivih mednarodnih podatkov in konsolidiranih statistik z uporabo inovativnih metodologij;
- Zapolnjevanjem informacijskih vrzeli na področjih, ki so zelo pomembna za državljane in vlade;
- Raziskovanjem in analiziranjem vzrokov, posledic in gonil neenakosti;
- Naložbami v dobro počutje otrok kot katalizatorjem vključujoče rasti;
- Pomočjo državam pri oblikovanju in izvajanju večdimenzionalnih programov Build Back Better;
- Povezovanjem vlad z akterji iz zasebnega sektorja in zainteresiranimi stranmi za doseganje teh ciljev.

Kaj je vaša glavna prednostna naloga v vlogi direktorice?

V vlogi direktorice centra WISE je moja glavna prednostna naloga zagotoviti našim državam članicam in partnerjem vpogled in podporo, ki jo potrebujejo, da bi ljudi in rezultate, ki so jim pomembni, postavili v središče vladnih politik in procesov. Dobro počutje ponuja večdimenzionalno in praktično lečo, ki lahko pomaga oblikovalcem politik, da se osredotočijo na skupne cilje in razvijejo politike, ki so ekonomsko zdrave, socialno vključujoče in okoljsko trajnostne. Širši in bolj celosten pristop k politikam je na tej kritični točki, ko države oblikujejo svoje strategije za okrevanje od pandemije COVID-19 in se hkrati soočajo s ključnimi dolgoročnimi izzivi, pomemben bolj kot kdaj koli prej v tem »desetletju delovanja za cilje trajnostnega razvoja« in krmarjenju z geopolitičnimi tveganji in krizami.

Vloga WISE je v operacionalizaciji tega pristopa z opremljanjem držav s praviimi orodji, pravočasnimi podatki in inovativnimi analizami, ki jim lahko pomagajo oblikovati in izvajati boljše politike za boljše življenje. Dober primer tega je tehnična podpora, ki jo je WISE zagotovil slovenskemu Ministrstvu za delo in socialne zadeve pri razvoju okvira za ocenjevanje večdimenzionalnega vpliva politik na blaginjo ljudi (glej 5. vprašanje spodaj). Poleg tega spodbujanje blaginje, vključevanja in trajnosti ni program samo vlade – zahteva prizadevanja »celotne družbe«. V tem pogledu je tudi sodelovanje z zasebnim sektorjem in civilno družbo ključni cilj za WISE. Pri tem si prizadevamo bolje uskladiti javno in zasebno delovanje, tako da pomagamo pri določanju skupnih standardov na področjih, kot so družbeni in okoljski vplivi, kot na primer ponazarja nedavna uvedba [platforme za upravljanje vplivov](#). WISE si prav

tako prizadeva zgraditi širše in učinkovitejše koalicije s pomočjo naših partnerstev s fundacijami, akterji civilne družbe in predanimi podjetji, kot so člani koalicije [Business for Inclusive Growth \(B4IG\)](#).

Drug pomemben vidik za nas je, da ima delo na področju blaginje, neenakosti in vključujoče rasti v OECD dolgo in bogato tradicijo, ki sega več kot 50 let nazaj. Ena od naših prednostnih nalog v WISE je zagotoviti, da živimo v skladu s to zapuščino in prispevamo k njeni širitvi naprej. WISE ima v tem pogledu edinstveno priložnost. Medsektorska narava programa WISE se odraža tako v njeni strukturi upravljanja kot v njenem položaju v organizaciji. Center WISE je bil ustanovljen z namenom, da deluje kot most med statistično in politično skupnostjo pri OECD. Podobno z organizacijskega vidika WISE tesno sodeluje z drugimi direktorati OECD, da bi olajšal sodelovanje in zagotovil, da bo v skladu z našimi priporočili OECD nacionalnim vladam sposoben prebiti silos politik in razviti celostni pristop, ki zagotavlja dobro počutje in vključevalno rast.

Nazadnje menim, da poslanstvo WISE pomeni, da moramo svoja načela udejanjiti in jih upoštevati pri vsakodnevnih vidikih našega dela. V vlogi direktorice se osebno zavzemam za to, da je dobro počutje ekipe vedno prednostna naloga. V ta namen smo kot rezultat skupnega razmišljanja ustanovili Listino vrednot za WISE, da zagotovimo, da so temeljna načela, ki vodijo naše delo v WISE (npr. integriteta, poštenje, odprtost, inovativnost, solidarnost, raznolikost), v središču vsega, kar počnemo.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela v drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

To je zelo zanimivo vprašanje in o katerem sem imela nedavno priložnost razpravljati s kolegi iz IMF in Svetovne banke med obiskom v Washingtonu. Vse tri organizacije se v trenutnem delu pomembno osredotočajo na pojem »vključujoče rasti« in čeprav obstajajo razlike v načinu, kako definiramo pojem, je vključujoča rast cilj politike, za katerega obstaja pomembna stopnja soglasja in skupne vizije med mednarodnimi organizacijami, pa tudi dragocene sinergije med različnimi področji in vzvodi, ki jih uporabljamo za dosego tega.

Če bi morala izpostaviti posebnost pristopa OECD k vključujoči rasti, bi opozorila na [Okvir za politično ukrepanje za vključujočo rast](#), ki smo ga izdali leta 2018 na zasedanju Ministrskega odbora OECD. Ta okvir zagotavlja izčrpen pregled in analizo ključnih vzvodov politik, potrebnih za spodbujanje vključujoče rasti, podprt z nadzorno ploščo kazalnikov. Kot taka prikazuje širino strokovnega znanja, ki ga OECD lahko prenese na področja politik, in svojo sposobnost združevanja merjenja in analize politik. Po pandemiji COVID-19 je ključni poudarek našega trenutnega dela na spodbujanju socialne mobilnosti in enakih možnosti. Cilj je bolje razumeti, kakšen dolgoročni vpliv bo imela pandemija na možnosti za socialno mobilnost, zlasti za bolj "ranljive" skupine, kot so ženske, manjšine in mladi. Po drugi strani pa lahko ta analiza pomaga vladam pri oblikovanju politik za krepitev srednjega razreda in socialne

kohezije z zagotavljanjem, da imajo vsi možnost prispevati k in izkoristiti rast. V ta namen bo WISE konec tega leta ustanovil Observatorij za socialno mobilnost in enake možnosti.

Glede blaginje in merjenja gospodarske uspešnosti »onkraj BDP« je OECD igral vodilno vlogo pri razvoju agende na konceptualni, empirični in statistični strani. Ta pomemben prispevek se odraža v OECD okvirju dobrega počutja ([Well-Being Framework](#)), ki je pomagal pri razvoju številnih nacionalnih okvirov in je podlaga za analizo, izvedeno v [How's Life?](#) publikaciji. OECD ohranja vodilno vlogo pri razvoju političnih aplikacij meritev blaginje, ki predstavlja naslednjo stopnjo tega programa in ključni cilj za WISE. V ta namen želimo vzpostaviti »Platformo znanja o politikah dobrega počutja« kot prostor za izmenjavo držav in medsebojno učenje. Močna povezava med programi o blaginji ter o neenakosti in vključujoči rasti je še en vidik, ki je specifičen za delo OECD na teh področjih in je bistvo poslanstva in mandata WISE.

Na koncu bi rada poudarila, v kolikšni meri OECD sodeluje z drugimi mednarodnimi organizacijami pri vprašanjih, pomembnih za WISE. To še posebej velja za mejna področja raziskav in političnega svetovanja. Evropska komisija, IMF in Svetovna banka so na primer zastopani v interdisciplinarni »Strokovni skupini za nove ukrepe javne sprejemljivosti reform«, ki jo je WISE ustanovil, da bi izkoristil vpoglede v politike iz novih raziskav o merjenju zaznav in stališč. Podobno je WISE sodeloval z Eurostatom pri raznih projektih, vključno z razvojem tehnik napovedovanja neenakosti dohodkov in skupne porazdelitve dohodka, potrošnje in bogastva.

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega multilateralnega okolja? Kakšen je bil vpliv pandemije in obsežne ruske agresije na delo vašega direktorata?

Najprej bi rada ponovno izrazila našo solidarnost z ukrajinskim narodom. Kot mednarodna organizacija, ki je zavezana demokraciji, človekovim pravicam, pravni državi in na pravilih utemeljenemu mednarodnemu redu, smo nedvoumno obsodili obsežno agresijo Rusije na Ukrajino. OECD je to stališče jasno izrazil že od prvega dne v svoji [izjavi Sveta z dne 24. februarja](#) in je v ta namen sprejel pomembne in posebne ukrepe, vključno z uradno ukinitvijo pristopnega procesa Rusije in njeno začasno izključitev iz vseh organov OECD, katerih pogodbenica je bila. Podobno je prenehalo vsako sodelovanje z ruskimi institucijami.

Kriza, ki jo je Rusija sprožila v Ukrajini, je takoj vplivala na delo Odbora OECD za zaposlovanje, delo in socialne zadeve (ELSAC) in njegove delovne skupine. Dolgoročno gledano ruska agresija v Ukrajini ustvarja tveganja in izzive, ki lahko vplivajo na številne razsežnosti dela WISE. To se odraža v zadnji izdaji [Poročila OECD o merjenju oddaljenosti do ciljev SDG](#), ki je bilo objavljeno 27. aprila. V tem pogledu razmer v Ukrajini ni mogoče obravnavati preprosto kot neposreden in geografsko lokaliziran problem. Nasprotno, verjetno bo to imelo resne gospodarske, socialne, okoljske in politične posledice.

Kot taka, ta situacija predstavlja potencialno resno grožnjo za blaginjo prebivalcev Ukrajine, Evrope, Rusije in sveta na splošno. Mednarodne organizacije moramo predvideti te prihajajoče izzive in pomagati oblikovati odgovore nanje. Pri tem ne smemo izpustiti izpred oči nobenega drugega ključnega izziva. Vpliv pandemije COVID-19 na dobro počutje in neenakost ostaja seveda v središču dela WISE. To je še posebej poudarjeno v [Poročilu o COVID-19 in dobrem počutju](#), objavljenem novembra lani. Kot že omenjeno, nam bo Observatorij za socialno mobilnost in enake možnosti zagotovil novo orodje in povečano zmogljivost za pomoč državam pri soočanju s tem izzivom.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključijo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vašega direktorata za Slovenijo?

V zadnjih 20 letih so prispevki OECD k blaginji in vključujoči rasti številnim državam (npr. Novi Zelandiji, Kanadi, Italiji, Franciji, Islandiji, Finski, Koreji ...) pomagali sprožiti lastne pobude na nacionalni ravni in na ravni EU. Pri tem je imela zelo aktivno vlogo tudi Slovenija. Nedavne pobude, vključno z Indikatorji blaginje v Sloveniji (IWS) in Slovensko nacionalno razvojno strategijo (NDS), ki jih OECD neposredno podpira, so oblikovalcem politik dale sredstva in orodja, da med oblikovanjem, izvajanjem in ocenjevanjem politik upoštevajo širok spekter rezultatov.

OECD ob podpori DG REFORM sodeluje tudi s slovenskim Ministrstvom za delo pri projektu, katerega cilj je »Izgradnja analitičnih zmogljivosti na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti«. V okviru tega projekta WISE zagotavlja tehnično podporo, ki je namenjena krepitvi notranjih analitičnih zmogljivosti ministrstva za spremljanje in vrednotenje politik s pomočjo kazalnikov blaginje, za oceno stroškov in koristi političnega posredovanja ter za razvoj predlogov reform. S tem bo Slovenija lahko bolje spremljala trende blaginje in poudarjala neenakosti med skupinami, pri analizi politik uporabljala okvir blaginje OECD in analizirala večdimenzionalne učinke strukturnih reform z uporabo skupne denarne metrike.

WISE lahko računa na močno sodelovanje in podporo Slovenije. Pri tem gre deloma zahvala slovenskemu kolegu Žigu Žarniču, ki vodi enoto WISE za preglede, cilje trajnostnega razvoja in merjenje učinka ter nam pomaga pri jasnem razumevanju slovenskih potreb in prednostnih nalog, in deloma odličnemu delu slovenske delegacije pri zagotavljanju povezave med OECD in pristojnimi organi v Ljubljani. Na splošno si WISE kot novo središče OECD prizadeva za razvoj odnosov na delovni ravni z javnimi uslužbenci v državah članicah in upamo, da bomo lahko vzpostavili program izmenjav z zainteresiranimi ministrstvi.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so pomembni in kakšen je bil njihov vpliv?

V prvem letu in pol delovanja je WISE izdal 9 poročil, številne dokumente glede politik ter izvedel okoli 40 dogodkov. Kot ključne dokumente bi navedla naslednje:

Marca 2021 smo objavili [Poročilo o povezavi med neenakostjo in okoljem: k ljudem usmerjeni zeleni prehod](#) z namenom zagotoviti široko podporo za poglobljene reforme, ki jih zahteva preoblikovanje, in pomagati vladam uravnovežiti koristi in stroške okoljskih politik, ki so neenakomerno porazdeljeni med gospodinjstvi, skupnostmi, podjetji in drugimi deležniki.

Julija 2021 smo izdali [Poročilo o merjenju politik za dobro počutje otrok](#), ki predlaga konceptualni okvir za merjenje dobrega počutja otrok in poudarja prednostna področja za boljše zbiranje podatkov, da se zagotovi boljše politike za otroke. To poročilo nam je omogočilo ozaveščanje o pomembnosti celovitega okvira za merjenje dobrega počutja otrok v vseh njegovih razsežnostih in je vodilo do oblikovanja skupine strokovnjakov, ki prihajajo iz nacionalnih statističnih uradov (NSO), da bi raziskali, kako izboljšati kakovost podatkov glede otrok. Prav tako nam je omogočilo začetek dialoga z vrsto zainteresiranih strani, vključno z vladnimi ministrstvi in civilno družbo glede potrebe po razvoju politik celotne vlade, da bi resnično izboljšali življenje otrok.

Oktobra 2021 smo predstavili nov [Sistem OECD za okrevanje po pandemiji COVID-19](#), ki vsebuje dvajset kazalnikov za spremljanje prizadevanj držav, da bi se bolje opomogle od COVID-19, s pravočasnimi in natančnimi statističnimi podatki, ki spremljajo kakovost okrevanja – ne glede na to, ali je močno, vključujoče, zeleno in odporno. Ministri so ta sistem na zasedanju Ministrskega sveta 2021 pozdravili kot orodje za podporo vladam pri ocenjevanju okrevanja s prikazovanjem prednosti in slabosti držav na gospodarski, socialni in okoljski razsežnosti.

Novembra 2021 smo izdali [Poročilo Ali je neenakost pomembna? Kako ljudje dojemajo gospodarske razlike in družbeno mobilnost](#), ki ponuja analizo med državami o tem, kako so se prepričanja ljudi o neenakosti skozi čas razvijala in kako oblikujejo povpraševanje po politikah za zmanjševanje neenakosti. To poročilo je dvignilo ozaveščenost o ključni vlogi razumevanja ljudi pri obravnavanju neenakosti rezultatov in možnostih v okviru načrtov za okrevanje in obnovo po pandemiji. Sodelujemo tudi s Strokovno skupino OECD za nove ukrepe javne sprejemljivosti reform, da bi pomagali okrepiti obstoječa prizadevanja za merjenje in analizo ključnih družbenih in subjektivnih dejavnikov (zaznavanja, stališča, družbene preference in norme), ki igrajo vlogo pri oblikovanju zahtev in odzivov na politike, namenjene zmanjševanju neenakosti in spodbujanju vključevanja.

Novembra 2021 smo izdali [poročilo COVID-19 in dobro počutje: življenje v pandemiji](#), ki raziskuje neposredne posledice pandemije na življenje ljudi v državah OECD. Poročilo preučuje tudi vlogo, ki jo

lahko imajo dokazi o dobrem počutju pri podpori vladnih prizadevanj za okrevanje zaradi pandemije. Zlasti to kaže, kako lahko pogled skozi lečo dobrega počutja spodbudi oblikovalce politik, da se ponovno osredotočijo na rezultate, ki so za ljudi najpomembnejši, da preoblikujejo vsebino politik z bolj večdimenzionalnega vidika, da ponovno uskladijo prakso politike v vladnih silosih in ponovno povežejo ljudi z javnimi ustanovami, ki delajo za njih.

Aprila 2022 smo izdali [poročilo Kratka in ovinkasta pot do leta 2030: merjenje razdalje do ciljev trajnostnega razvoja](#), ki ocenjuje razdaljo, ki jo morajo države OECD prepotovati, da bi dosegle cilje trajnostnega razvoja, za katere so podatki trenutno na voljo in pogloblja analizo z opredelitvijo dolgoročnih trendov in preučitvijo, kako bi lahko nanje vplivala pandemija COVID-19. Z zagotavljanjem pregleda na visoki ravni o prednostih in slabostih držav pri uspešnosti v okviru ciljev trajnostnega razvoja, se podpira države članice pri usmerjanju ciljev trajnostnega razvoja in pri določanju lastnih prednostnih nalog za ukrepanje v okviru široke agende 2030.

V prihodnjih tednih bomo izdali poročilo Analitika dobrega počutja za uporabo v politikah: vrednotenje politik skozi lečo dobrega počutja v Sloveniji, v katerem so pregledane obstoječe slovenske pobude o uporabi kazalnikov blaginje v politikah, in ki predlaga okvir za spremljanje rezultatov blaginje, vključno s povzetkom glavnih izzivov slovenske politike.

©OECD 2022

Ragnheiður Elín ARNADOTTIR

Direktorica Razvojnega centra OECD

E-naslov: Ragnheidur.ARNADOTTIR@oecd.org

Spletna stran: <https://www.oecd.org/dev/>

Ragnheiður Elín Árnadóttir, nekdanja islandska ministrica za industrijo, je direktorica Razvojnega centra organizacije,

ki neposredno sodeluje z državami v razvoju in državami v vzponu na področju socialne in gospodarske politike.

Pred tem je bila izvršna direktorica pri Alor Energy Storage in višja sodelavka pri Atlantskem svetu. Ima več kot 20 let izkušenj na področju mednarodnih zadev, nacionalne uprave in domačih javnih storitev. Od leta 2013 do 2017 je bila islandska ministrica za industrijo in trgovino, od leta 2007 do 2016 poslanka, od 2007 do 2013 pa je imela vodilno vlogo v islandski delegaciji pri parlamentarni skupščini Nata, najprej kot predsednica, nato kot podpredsednica.

Razvojni center OECD ima 55 članic, od tega 27 članic OECD in 28 držav v razvoju ali nastajajočih gospodarstev. Center si prizadeva pomagati državam v razvoju in nastajajočim gospodarstvom pri razvoju in izvajanju politik za spodbujanje trajnostne rasti, zmanjšanje revščine in neenakosti ter izboljšanje življenja ljudi. Države iz Afrike, Azije in Latinske Amerike sodelujejo kot polnopravne članice v Centru, kjer enakopravno sodelujejo s članicami OECD. Kot direktorica nadzira delo Centra in podpira njegov Upravni odbor pri spodbujanju političnih rešitev za izboljšanje življenjskih razmer v državah v razvoju in državah v vzponu (vir: OECD).

Kakšno je poslanstvo in mandat vašega direktorata?

Razvojni center OECD je bil ustanovljen na predlog ameriškega predsednika Johna F. Kennedyja maja 1961. To je prostor za države z vsemi dohodkovnimi ravnmi, kjer sodelujejo pri skupnih razvojnih vprašanjih. Center je sestavni del OECD, vendar ima drugačno, širše članstvo. Z drugimi besedami, to je prostor znotraj OECD, kjer so doma tudi partnerske države.

Kot je navedeno v ustanovnem dokumentu, je namen Razvojnega centra "združevanje znanja in izkušenj, ki so na voljo v sodelujočih državah tako o gospodarskem razvoju kot o oblikovanju in izvajanju splošnih gospodarskih politik; prilagoditi takšno znanje in izkušnje dejanskim potrebam držav ali regij

v procesu gospodarskega razvoja in dati rezultate na ustrezna sredstva na razpolago zadevnim državam".³

Trenutno v našem Upravnem odboru sedi 53 članov iz Afrike, Azije, Evrope, Latinske Amerike in Karibov (25 OECD, 28 nečlanic OECD), ki delijo svoje izkušnje o tem, kaj je delovalo in kaj ne na številnih področjih politike v vseh sektorjih vladnega delovanja. Učijo se drug od drugega in kar je zelo pomembno, to počnejo enakopravno: Brazilija, Švedska ali Senegal, vsi imajo svoj sedež in svojo besedo na mizi za razpravo. Z njimi in številnimi drugimi partnerskimi državami in organizacijami sodelujemo tako pri analitičnem delu kot pri političnem dialogu. Teme segajo od glavnih regionalnih in nacionalnih trendov, kot je, kako preoblikovati afriške proizvodne sisteme, do globalnih tematskih vprašanj, kako lahko države z nizkimi in srednjimi dohodki oblikujejo več lastnih migracijskih politik za svoj razvoj. Kako širite socialno zaščito v državah, kjer je večina delavcev v neformalnem okolju? Kako se lahko gospodarstva v razvoju vključijo v globalne vrednostne verige na način, ki ustvarja dobra delovna mesta? Kako lahko države, bogate z naravnimi viri, preidejo na nizkoogljično gospodarstvo, hkrati pa zaščitijo svoje prihodke?

Konec koncev je naš cilj mobilizirati in prevesti strokovno znanje, ki je na voljo v OECD in po vsem svetu, ter podpreti nosilce odločanja, ki niso članice OECD, pri izboljšanju politik doma.

Kaj je vaša glavna prednostna naloga v vlogi direktorice?

Za izpolnitev prvotnega mandata Centra, po Kennedyjevi volji, da bo Center kraj, "kjer se lahko srečajo državljani in uradniki ter študenti in strokovnjaki atlantskega območja in manj razvitega sveta, da bi skupaj preučili probleme gospodarskega razvoja"⁴. Besedilo se morda sliši nekoliko zastarelo, a duh ostaja. Danes bolj kot kdaj koli prej potrebujemo prostor za neformalen, a na visoki ravni in visokokakovosten dialog med zelo različnimi državami, kjer je mogoče zastaviti vsa vprašanja, tudi težka.

Moj cilj je še naprej izostriti dodano vrednost Centra kot graditelja mostov in centra odličnosti, ki zagotavlja visoko dodano vrednost OECD in našim državam članicam. Še naprej bomo krepili dopolnjevanje znotraj podjetja, v korist naših članov na vseh ravneh dohodka in OECD kot celoti.

Zakaj je ključnega pomena pomagati oblikovalcem politik v državah z nizkimi in srednjimi dohodki pri najboljših možnih odločitvah? Ker so na prvem mestu, ko gre za izboljšanje življenja doma, in ker smo

³Sklep Sveta o ustanovitvi centra [C(62)144(končno), člen 2]

⁴ 17. maj 1961 - nagovor Johna F. Kennedyja pred kanadskim parlamentom v Ottawi v Kanadi

vsí soodvisni: ves svet jih potrebuje, da odigrajo svojo vlogo pri trajnostnem okrevanju in bolj zeleni prihodnosti.

Kako se delo vašega direktorata razlikuje od dela v drugih mednarodnih forumih z isto tematiko?

Posebno članstvo v Centru odpira varen prostor za dialog raznolikemu in edinstvenemu naboru enakopravnih držav. Naših 53 držav članic – od tega 20 evropskih, 14 iz Latinske Amerike in Karibov, 11 afriških in 8 azijskih držav – sedi v upravnem odboru Centra. Nimamo ambicij, da bi bili univerzalni, ampak geografsko uravnoteženi. Ta struktura upravljanja spodbuja učenje po regijah in dohodkovnih skupinah, da se opredelijo boljše politike in rešitve za razvojne izzive. Prav tako gradi medsebojno razumevanje in zaupanje med državami, kar pomaga pri napredovanju globalnega političnega dialoga. Naš večdimenzionalni in večsektorski pristop omogoča analizo in razlago celotne slike razvoja. Vladam svetujemo, kako so izzivi in politike medsebojno povezani ter kako določiti prednostne naloge in zaporedje svojih dejanj. To cenijo, saj se v resničnem življenju težave s politiko segajo preko več sektorjev. Pri tem pa Center črpa iz sektorskega strokovnega znanja OECD na številnih področjih. Nazadnje Center na fleksibilen, a strukturiran način sklicuje vladne, pa tudi nevladne akterje, vključno z zasebnimi podjetji in zasebnimi fundacijami. Ta omrežja uporabljamo za učenje od najbolj izkušenih in dobro obveščenih deležnikov na vsakem političnem področju in regiji ter za spodbujanje sprejemanja boljših razvojnih politik in praks s strani vseh partnerjev.

Ali se soočate s kakšnim posebnim večjim izzivom, ki izhaja iz trenutnega večstranskega okolja?

Kakšen je bil vpliv pandemije in agresije Rusije na obsežno delo vašega direktorata?

Globalizacija se upočasnjuje in multilateralizem je ogrožen. V trenutnem post-pandemičnem in nestabilnem geopolitičnem kontekstu se multilateralni sistem sooča s težkim obdobjem, ki je pred njim. Podnebni tranzit v državah z nizkimi in srednjimi dohodki je v nasprotju z nujnimi razvojnimi prednostnimi nalogami: oblikovalci politik se soočajo s težkimi kompromisi.

Da bi se pojavile inovativne rešitve, potrebujemo prostor za države na vseh ravneh bogastva, da razpravljajo o zapletenih, včasih težkih, celo kontroverznih gospodarskih in socialnih vprašanjih, brez obveznosti dogovarjanja ali zavezujočih omejitev, vendar z odločno zavezanostjo poslušanju in učenju drug od drugega.

Kako spodbujate in zagotavljate, da se slovenski strokovnjaki produktivno vključijo v delo vašega direktorata in odborov/organov pod vašim okriljem? Kakšne so praktične posledice dela vašega Direktorata za Slovenijo?

Slovenija je od leta 2015 članica Razvojnega centra OECD in kot taka opredeljuje in nadzira naš program dela. Država prav tako sodeluje pri naših dejavnostih in ima od njih neposredne koristi. Naj vam navedem dva nedavna primera.

Prvič, lani se je Slovenija pod slovenskim predsedovanjem Svetu EU s Centrom aktivno vključila v razpravo o ponovnem premisleku o multilateralnem sodelovanju. Po razpisu v resoluciji Sveta EU iz junija 2021 je Center skupaj gostil razpravo več zainteresiranih strani o pristopu [Razvoj v tranziciji \(Dit\)](#). DiT ponuja novo zgodbo za premislek o mednarodnem sodelovanju, ob upoštevanju večdimenzionalne narave razvoja in specifične realnosti posameznih držav.

Drugič, Slovenija je bila neposredno vključena v naše regionalno delo v podporo [nacionalnim strategijam na Zahodnem Balkanu](#) (Albanija, Bosna in Hercegovina, Kosovo, Severna Makedonija in Srbija), ki je ocenila omejitve in možnosti za krepitev blaginje in miru na jugovzhodu Evrope. Vložki za Slovenijo in Evropsko unijo so veliki. Bogastvo primerjalnih podatkov in analiz, zaključkov, ki smo jih izpeljali, se neposredno nanašajo na njihove lastne politike sodelovanja z regijo. Tudi glavni avtor te obsežne študije je bil slovenski uslužbenec.

Ali bi lahko omenili najpomembnejše publikacije, poročila ali druge dokumente, ki jih je Direktorat (ali odbori/organi pod vašim okriljem) izdal ali h kateremu bistveno prispeval v zadnjih letih? Zakaj so pomembne in kakšen je njihov vpliv?

Z leti je Center vzpostavil močne povezave z glavnimi regionalnimi partnerji. Vsako leto objavimo tri vodilna poročila OECD o Afriki, Latinski Ameriki in Aziji. Postale so referenčne publikacije v vsaki regiji. Lani so predsedniki Kostarike, Ekvadorja in Kolumbije sprejeli naše povabilo, da za leto 2021 začnemo z izdajo našega [Gospodarskega obeta za Latinsko Ameriko](#), ki ga vsako leto izdelamo skupaj z Gospodarsko komisijo za Latinsko Ameriko in Karibe (UN-ECLAC), Razvojno banko Latinske Amerike (CAF) in Evropsko komisijo. To je bila edinstvena priložnost, da pomagamo začrtati pot celine do trajnostnega okrevanja po COVID-19.

Podobno naša [Gospodarska napoved za jugovzhodno Azijo, Kitajsko in Indijo](#), ki jo vsako leto predstavljamo na poslovnem vrhu Združenja držav jugovzhodne Azije (ASEAN), podpira zelo vpliven regionalni dialog o bistvenih političnih vprašanjih. Zadnji je pomagal določiti nekatere konkretne možnosti financiranja za oživitve regije.

In glede Afrike, ko se je Komisija Afriške unije odločila izdati lastno letno gospodarsko poročilo, so se na Center obrnili kot zaupanja vrednega partnerja. Na podlagi več kot 20-letnega razvoja medsebojnega razumevanja in skupnega strokovnega znanja smo sodelovali z njimi in Evropsko unijo pri pripravi [Afriške razvojne dinamike](#), letnega vodilnega poročila Afriške unije.

Na nacionalni ravni sem že omenila, kako smo podpirali razvojne strategije držav na Balkanu: tovrstno podporo zagotavljamo na vseh celinah v tesnem sodelovanju z vladami – običajno na ministrski ravni ali ravni predsednika vlade – pa tudi z vključevanjem širokega spektra zasebnih akterjev. Takšne pobude zajemajo diagnozo, priporočila, spremljanje reform do ocene učinka. V [Slonokoščeni obali](#) je vlada po zaključku projekta sledila njenemu priporočilu za ustanovitev Observatorija finančnih storitev in je več let vsakih 6 mesecev povabila našo ekipo, da spremlja izvajanje reform na področju izobraževanja, obdavčitve in razvoja zasebnega sektorja. Podobno se je [Peru po sodelovanju z nami](#) odločil za vzpostavitev metropolitanskih prometnih organov, kar je velik korak za sektor. V [Vietnamu](#) je bilo naše delo osrednjega pomena za informiranje ambicioznega niza gospodarskih reform po novi strategiji, ki jo je sprejel 13. kongres nacionalne stranke.

Letos bomo na COP 27 v Kairu sprejeli [pravični okvir in financiranje za države v tranziciji, ki temeljijo na ekstrakciji](#) (EFFECT), prelomni načrt držav (članic in nečlanic OECD) proizvajalk nafte in plina – v posvetovanju z ekstraktivno industrijo, civilno družbo in možganskimi trusti – za pomoč državam v razvoju pri prehodu na ničelno neto porabo.

Glede enakosti spolov naš [Indeks socialnih institucij in spolov \(SIGI\)](#) meri diskriminacijo žensk v socialnih ustanovah v 180 državah in daje informacije o zelo konkretnih političnih ukrepih. Na primer, navdihnili je reformo Zakona o nasilju nad ženskami v Burkini Faso, ki zdaj kriminalizira zakonsko posilstvo. Irska je bila prva država, ki je prevzela [inovativno delo](#) Centra na področju moškosti: z uporabo kazalnikov okvira Centra za domače podatke so pravkar izdali publikacijo o nacionalnem napredku [spolnih norm na Irskem](#).

Skratka, spodbujamo boljše politike za boljše življenje za vse naše člane in širše: prizadevamo si za vpliv politike v korist skupnosti OECD in nečlanic OECD!